

Број/Број: 01/а-50-1-15-37/12
Сарајево/Sarajevo: 14. децембар 2012.

ПОСЛАНИЦИ
У ПРЕДСТАВНИЧКОМ ДОМУ
ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
- Азри Хаџиахметовић -

Предмет: Одговор на посланичко питање

Поштована,

На 37. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, одржаној 06. децембра 2012. године, Колегијуму Представничког дома поставили сте питање слjedeће садржине:

„Дакле, 24. новембра 2011. године, посланици Странке за БиХ упутили су у парламентарну процедуру иницијативу да се на дневни ред једне од сједница Парламента, чак смо и са знаком – хитно, стави економска проблематика, чак смо и позвали да се у расправи и позову и представници надлежних међународних институција присутних у БиХ. Наравно, учесници свих оних нивоа власти који су релевантни за расправу такве врсте итд. Дакле, 24. новембра ми смо упутили у парламентарну процедуру ту иницијативу. 29. новембра, она је дошла до Колегија Представничког дома, 9. децембра прошле године је од стране Колегија упућена Заједничкој комисији за економске реформе и развој, након једногласне подршке Представничког дома. 12. јануара ове године, дакле ево скоро прије годину дана, Заједничка комисија за економске реформе и развој, дала је и Мишљење. Да напоменем, ево било је такође без гласова против, када је закључено да Колегиј тражи од Вијећа министара да сачини адекватан материјал. Дакле, ми смо у више наврата у току ове године ургирали свјесни чињенице погоршања економске ситуације у БиХ. Ево ми смо већ годину дана након дакле, подношења те иницијативе и више од годину дана, и ево можда је прилика да можда и поставимо питање.”

Ваша иницијатива је усвојена на 19. сједници Дома, одржаној 19. јануара 2012. године.

Колегијум Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ је на 25. сједници, одржаној 01. фебруара 2012. године, обавио консултације о реализацији иницијативе те, у складу са закључком Дома са 19. сједнице, одржане 19. јануара 2012. године („Сугерише се

Колегијуму Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ да, приликом реализације ове иницијативе, тражи од Савјета министара БиХ обезбјеђење одговарајућег материјала за расправу, који би био припремљен на основу властитих материјала те материјала Међународног монетарног фонда и Свјетске банке.“), затражио од Савјета министара БиХ доставу одговарајућих материјала, како би се посланичка иницијатива могла реализовати.

На 29. сједници Представничког дома, одржаној 07. јуна 2012. године, затражили сте информацију о реализацији иницијативе. У вези с тим, Савјету министара БиХ је 11. јуна 2012. упућена ургенција за доставу материјала.

Како тражени материјал и поред тога није достављен, Савјету министара БиХ је 22. новембра 2012. године поново упућена ургенција.

У прилогу Вам достављам све поменуте акте којима је од Савјета министара БиХ тражен материјал потребан за реализацију иницијативе.

С поштовањем,

Прилог:

- Захтјев за доставу материјала (број: 01-50-2-13-25/12 од 02.02.2012.)
- Ургенција (број: 01/а-50-1-15-29/12 од 11.06.2012.)
- Поновљена ургенција (број: 01/а-50-1-15-14/11 од 22.11.2012.)

Broj/ Број: 01-50-2-13-25/12
Veza/Вежа: 01/a-50-1-15-14/11
Sarajevo/Сарајево, 02. фебруар 2012.

САВЈЕТУ МИНИСТАРА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Предмет: Захтјев за доставу материјала поводом усвојене посланичке иницијативе

Поштовани,

Колегијум Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине на 25. сједници, одржаној 01. фебруара 2012. године, обавио је консултације о реализацији иницијативе посланика Странке за БиХ са 14. сједнице Дома, одржане 24. новембра 2011. године, која гласи: „У складу са чланом 8. Пословника Представничког дома подносимо иницијативу да се као тачка дневног реда једне од наредних сједница Представничког дома, ХИТНО разматра економска ситуација у БиХ. Због важности проблематике и потребе адекватне реакције, предлажемо да расправи присуствују и представници мисија Међународног монетарног фонда, Свјетске банке и Европске комисије у БиХ, ОХР-а, УНДП-а, УСАИД-а и Савјета Европе. Цијенимо посебно важним присуство и учешће Савјета министара БиХ и ентитетских влада, Централне банке, Агенције за банкарство, Дирекције за европске интеграције и Дирекције за економско планирање. Као основ за расправу предлажемо материјале који би били презентирани од стране представника ММФ-а, Свјетске банке и Савјета министара БиХ.“

Представнички дом је на 19. сједници, одржаној 19. јануара 2012. године усвојио наведену иницијативу као и закључак који гласи: „Сугерише се Колегијуму Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ да, приликом реализације ове иницијативе, тражи од Савјета министара БиХ обезбјеђење одговарајућег материјала за расправу, који би био припремљен на основу властитих материјала те материјала Међународног монетарног фонда и Свјетске банке.“

Колегијум Представничког дома, у складу са закључком Дома, тражи од Савјета министара БиХ доставу одговарајућих материјала, како би се посланичка иницијатива могла реализовати.

С поштовањем,

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ
ПРЕДСТАВНИЧКОГ ДОМА
др Милорад Живковић

Прилог: Иницијатива посланика странке за БиХ
(број: 01/a-50-1-15-14/11 од 29.11.2011.)

Broj /Број: 01/a-50-1-15-14/1
Sarajevo/Сарајево, 29. 11. 2011.

KOLEGIJU
PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE

PREDMET: Poslanička inicijativa

Na 14. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održanoj 24. novembra 2011. godine, poslanici Stranke za BiH su Kolegiju Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH uputili inicijativu sljedeće sadržine:

„U skladu su članom 8. Poslovnika Predstavničkog doma podnosimo inicijativu da se kao tačka dnevnog reda jedne od narednih sjednica Predstavničkog doma, HITNO razmatra ekonomska situacija u BiH. Zbog važnosti problematike i potrebe adekvatne reakcije, predlažemo da raspravi prisustvuju i predstavnici misije Međunarodnog monetarnog fonda, Svjetske banke i Evropske komisije u BiH, OHR-a, UNDP-a, USAID-a i Vijeća Evrope. Cijenimo posebno važnim prisustvo i učešće Vijeća ministara BiH i entitetskih vlada, Centralne banke, Agencije za bankarstvo, Direkcije za evropske integracije i Direkcije za ekonomsko planiranje. Kao osnov za raspravu predlažemo materijale koji bi bili prezentirani od strane predstavnika MMF-a, Svjetske banke i Vijeća ministara BiH.“

U prilogu je dio neautoriziranog transkripta koji se odnosi na ovu inicijativu kao i inicijativa predata u pisanoj formi.

PREDSJEDAVAJUĆI
PREDSTAVNIČKOG DOMA
dr. Denis Bećirović

Dostaviti:

- naslovu
- Službi Predstavničkog doma
- a/a

Dr Azra Hadziahmetović
Beriz Belkić
Poslanici Stranke za BiH,
Predstavnički dom PS BiH

Kolegiju predstavničkog doma PSBiH

U skladu sa čl.8 Poslovnika Predstavničkog doma PSBiH, podnosimo slijedeću

INICIJATIVU

da se, kao tačka dnevnog reda jedne od narednih sjednica PDPSBiH, HITNO razmatra Ekonomska situacija u BiH. Zbog važnosti problematike i potrebe adekvatne reakcije, predlažemo da raspravi prisustvuju predstavnici misija MMF, WB i EK u BiH, OHR, UNDP, USAID i Vijeća Evrope. Cijenimo posebno važnim prisustvo i učešće Vijeća ministara BiH i entitetskih vlada, Centralne banke, Agencija za bankarstvo, Direkcije za evropske integracije i Direkcije za ekonomsko planiranje. Kao osnov za raspravu predlažemo materijale koje bi prezentirali predstavnici MMF, WB i Vijeća ministara BiH.

OBRAZLOŽENJE.

U periodu 9.-22. novembra 2011. god. u BiH je boravila misija MMF. Po okončanju pregleda i analize stanja u BiH, objavljeni su nalazi i izgledi za bh ekonomiju.

15. novembra 2011. god. WB je prezentirala novi ekonomski izvještaj za JIE sa prognozom.

Ocjene stanja i prognoze za bh ekonomsku situaciju od strane ove dvije institucije čiji smo punopravni član su slijedeće:

- Kratkoročni ekonomski izgledi BiH su oslabljeni;
- Oporavak koji je počeo 2010. izložen je riziku skretanja sa pravog kolosijeka budući da region zahvata negativni trend iz eurozone;
- Snižene su projekcije očekivanog rasta za 2011. na 1,7% i za 2012. na 0,7%;
- Bh ekonomija posebno je osjetljiva na smanjenje ekonomske aktivnosti;
- Potpuno je izostala neophodna koordinacija politika za efikasni odgovor na izazove;
- Nije postignut Globalni okvir fiskalnog balansa i politika za period 2012.-2014., što je osnov za budžete za 2012.god.;
- Nacrti budžeta koji su pripremljeni su preoptimistični s pozicije planiranih prihoda;
- Obzirom da vanjski dug raste a ekonomski rast usporava, za očekivati je značajno smanjenje budžetskih prihoda i povećanje pritisaka na javne finansije;
- Deficit konsolidirane generalne vlade (četvrta godina za redom) procjenjuje se na 3%BDP u 2011., što znači da ostaje malo prostora za prilagođavanje za sve veću nadolazeću krizu;

Nacrti budžeta i dosadašnji potezi entitetskih vlada pretpostavljaju veliko zaduživanje kod banaka;

Imajući u vidu da su u BiH uglavnom banke iz zemalja EU, za očekivati je da bi dalji stres u njihovim matičnim bankama mogao dovesti do urušavanja kredita i mogućnosti banaka da pozajmljuju sredstva;

- Ove pritiske na banke dodatno pojačavaju planirani potezi entitetskih vlada;

- Obzirom da se finansijski sektor suočava sa pritiscima uz rast nekvalitetnih i nelikvidnih kredita, hitno je potrebno ojačati otpornost bh privrede;

Globalna usporavanja i posebno kriza u eurozoni i EU će se odraziti na bh ekonomiju;

Razlozi tome leže u činjenici

A. da je dosadašnji rast bh ekonomije baziran na vanjskoj potražnji (rastu izvoza)

B. velikoj izloženosti bankarskog sektora stranim izvorima finansiranja.

- Kanali prenošenja negativnih efekata na bh ekonomiju su trgovina, FDI (strane direktne investicije), strane banke i doznake iz inostranstva;

- Kreditni rizici finansiranja će se dodatno povećati zbog negativnih dešavanja u EU, loših zajmova banaka i usporenog ekonomskog rasta;

- Pored negativnih trendova u okruženju, BiH bilježi spor napredak u strukturnim reformama, oslabljenoj koordinaciji politika i nepostojanju jasne zajedničke ekonomske strategije, ciljeva politika i provodjenja neophodnih reformi.

Nudeći i previše argumenata za potrebu HITNE rasprave o ekonomskoj situaciji u BiH i u očekivanju Vašeg razumijevanja važnosti ove inicijative i njene što brže realizacije, srdačno Vas pozdravljamo.

Sarajevo, 24.11.2011.god.

Predsjednik SBIH

Šehzade Hadžiahmetović

Beriz Belkić

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Zahvaljujem uvaženi predsjedavajući, kolegice i kolege,

Ja ću na početku podnijeti jednu inicijativu u ime kolege Belkića i mene, u skladu sa članom 8. Poslovnika Predstavničkog doma, a inicijativa se odnosi da se kao tačka dnevnog reda jedne od narednih sjednica Predstavničkog doma, podhitno razmatra ekonomska situacija u BiH. Zbog važnosti problematike i potrebe adekvatne reakcije, predlažemo da raspravi prisustvuju i predstavnici misija međunarodnog monetarnog fonda, Svjetske banke i Evropske komisije u BiH, OHR-a i UNDP-a i USAID-a i Vijeća Evrope. Cijenimo posebno važnim prisustvo i učešće Vijeća ministara BiH i entitetskih vlada, Centralne banke, Agencije za bankarstvo, Direkcije za evropske integracije i Direkcije za ekonomsko planiranje. Kao osnov za raspravu predlažemo materijale koji bi bili prezentirani od strane predstavnika MMF-a, Svjetske banke i Vijeća ministara BiH.

Obrazloženje - U periodu od 9. do 22. novembra ove godine u BiH je boravila Misija MMF-a. Po okončanju pregleda i analize stanja u BiH objavljeni su nalazi i izgledi za BiH ekonomiju. Negdje u isto vrijeme, konkretno 15. novembra, Svjetska banka je prezentirala novi ekonomski izvještaj za jugoistočnu Evropu sa prognozom. Ocjene stanja i prognoza za BiH ekonomsku situaciju od strane ove dvije institucije, čiji smo punopravni član, su sljedeće: kratkoročni ekonomski izgledi BiH su oslabljeni, oporavak koji je počeo 2010. godine izložen je riziku skretanja sa pravog kolosijeka, budući da region zahvata negativni trend iz euro zone, snižene su projekcije očekivanog rasta za 2011. godinu na 1,7 i za narednu godinu 0,7%, potpuno je izostala neophodna koordinacija politika za efikasne i odgovorne izazove, nije postignut globalni okvir fiskalnog balansa i politika za period 2012.-2014. što je osnov za budžete za 2012. godinu. Nacrti budžeta koji su pripremljeni su preoptimistični s pozicije planiranih prihoda. Obzirom da vanjski dug raste, a ekonomski rast usporava, za očekivati je značajno smanjenje budžetskih prihoda i povećanje prisaša na javne finansije. Deficit konsolidirane generalne ... procjenjuje se na 3% BDP-ija u 2011. godini, što znači da ostaje vrlo malo prostora za prilagođavanje za veću nadolazeću krizu.

Nacrti budžeta i dosadašnji potezi entitetskih vlada predstavljaju veliko zaduživanje kod banaka, predpostavljaju veliko zaduživanje kod banaka. Imajući u vidu da su u BiH uglavnom banke iz zemalja EU za očekivati je da bi dalji stres

DENIS BEĆIROVIĆ

Vrijeme.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Ja se izvinjavam ali nisam završila, jel' se može završiti obrazloženje?

DENIS BEĆIROVIĆ

Moja je dužnost samo da kažem da je vrijeme isteklo, a završite evo.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Број /Број: 01/а-50-1-15-29/12
Сарајево/Сарајево, 11.06.2012.

САВЈЕТ МИНИСТАРА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ПРЕДМЕТ: Ургенција

На 29. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, одржаној 07. јуна 2012. године, посланица Азра Хаџиахметовић је затражила информацију о реализацији иницијативе посланика Странке за БиХ са 14. сједнице Дома, одржане 24. 11. 2011. године, која гласи:

„У складу с чланом 8. Пословника Представничког дома, подносимо иницијативу да се као тачка дневног реда једне од наредних сједница Представничког дома, ХИТНО разматра економска ситуација у БиХ. Због важности проблематике и потребе адекватне реакције, предлажемо да расправи присуствују и представници мисија Међународног монетарног фонда, Свјетске банке и Европске комисије у БиХ, ОХР-а, УНДП-а, УСАИД-а и Вијећа Европе. Цијенимо посебно важним присуство и учешће Вијећа министара БиХ и ентитетских влада, Централне банке, Агенције за банкарство, Дирекције за европске интеграције и Дирекције за економско планирање. Као основ за расправу предлажемо материјале који би презентирали представници ММФ-а, Свјетске банке и Вијећа министара БиХ.“

Колегијум Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ је на 25. сједници, одржаној 01. фебруара 2012. године, обавио консултације о реализацији иницијативе, те у складу са закључком Дома са 19. сједнице, одржане 19. јануара 2012. године („Сугерише се Колегијуму Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ да, приликом реализације ове иницијативе, тражи од Савјета министара БиХ обезбјеђење одговарајућег материјала за расправу, који би био припремљен на основу властитих материјала те материјала Међународног монетарног фонда и Свјетске банке.“), затражио од Савјета министара БиХ доставу одговарајућих материјала, како би се посланичка иницијатива могла реализовати.

С обзиром да материјал још увијек није достављен, **ургирам** да се исти достави у што краћем року.

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ
ПРЕДСТАВНИЧКОГ ДОМА
др Милорад Живковић

Доставити:

- наслову
- Служби Представничког дома
- посланици Азри Хаџиахметовић
- а/а

Broj/ Број: 01/a-50-1-15-14/11
Veza/Веза: 01/a-50-1-15-29/12
Sarajevo/Сарајево, 22. studenog 2012.

VIJEĆE MINISTARA
BOSNE I HERCEGOVINE

Predmet: Ponovljena urgencija

Poštovani,

Zastupnici Stranke za BiH, Azra Hadžiahmetović i Beriz Belkić, su na 14. sjednici Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, održanoj 24. 11. 2011. Kolegiju Doma uputili inicijativu, koja glasi:

„U skladu s članom 8. Poslovnika Predstavničkog doma, podnosimo inicijativu da se kao tačka dnevnog reda jedne od narednih sjednica Predstavničkog doma, HITNO razmatra ekonomska situacija u BiH. Zbog važnosti problematike i potrebe adekvatne reakcije, predlažemo da raspravi prisustvuju i predstavnici misija Međunarodnog monetarnog fonda, Svjetske banke i Evropske komisije u BiH, OHR-a, UNDP-a, USAID-a i Vijeća Evrope. Cijenimo posebno važnim prisustvo i učešće Vijeća ministara BiH i entitetskih vlada, Centralne banke, Agencije za bankarstvo, Direkcije za evropske integracije i Direkcije za ekonomsko planiranje. Kao osnov za raspravu predlažemo materijale koji bi prezentirali predstavnici MMF-a, Svjetske banke i Vijeća ministara BiH.“

Inicijativa je usvojena na 19. sjednici Doma, održanoj 19. siječnja 2012.

Kolegij Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH je na 25. sjednici, održanoj 1. veljače 2012., obavio konzultacije o realiziranju inicijative, te sukladno zaključku Doma s 19. sjednice, održane 19. siječnja 2012. („Sugeriše se Kolegiju Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH da, prilikom realiziranja ove inicijative, traži od Vijeća ministara BiH osiguranje odgovarajućeg materijala za raspravu, koji bi bio pripremljen na temelju vlastitih materijala te materijala Međunarodnog monetarnog fonda i Svjetske banke.“), zatražio od Vijeća ministara BiH dostavu odgovarajućih materijala, kako bi se zastupnička inicijativa mogla realizirati.

Na 29. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 7. lipnja 2012., zastupnica Azra Hadžiahmetović je zatražila informaciju o realiziranju inicijative. U vezi s tim, Vijeću ministara BiH je 11. lipnja 2012. upućena urgencija za dostavu materijala.

S obzirom da do danas traženi materijal nije dostavljen, **urgiramo** za dostavu istog u što kraćem roku.

S poštovanjem,

PREDSJEDATELJ
ZASTUPNIČKOG DOMA
Dr. Božo Ljubić

Prilog:

-Inicijativa zastupnika Stranke za BiH
(broj: 01-50-19-1198/11 od 24.11.2011.)

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-50-1-544/13
Sarajevo, 13.3.2013. godine

14-03-2013

01-50-1-15-37/12

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH

- Zastupnički dom -

SARAJEVO

PREDMET: Odgovor na zastupnička pitanja – dostavlja se

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 42. sjednici održanoj 13.3.2013. godine, utvrdilo je Odgovor na zastupnička pitanja koja je postavila Azra Hadžiahmetović, zastupnica u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

U pritviku prosljeđujemo Odgovor radi njegovog dostavljanja zastupnici.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA**

Broj: 05-50-1-544/13
Sarajevo, 13.3.2013. godine

Azra Hadžiahmetović, poslanik u Predstavničko domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na 37. sjednici Predstavničkog doma održanoj 06.12.2012. godine, postavila je sljedeća poslanička pitanja:

1. Da li ste, povodom inicijative poslanika SBiH koja je dobila podršku u parlamentarnoj proceduri, dobili zahtjev Kolegija PDPSBiH da u funkciji rasprave o Ekonomskoj situaciji u BiH, osigurate „adekvatan materijal za raspravu koji bi bio sačinjen na osnovu vlastitih materijala te materijala MMF i Svjetske banke.“
2. Ukoliko jeste, da li je i u kojoj fazi, godinu dana poslije, priprema materijala za raspravu?
3. Šta je problem u pripremi materijala, zbog čega PDPSBiH čeka godinu dana?

Na postavljeno pitanje, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 42. sjednici održanoj 13. 3. 2013. godine, utvrdilo sljedeći

ODGOVOR

Na osnovu raspoloživih podataka koje smo obradili po važećoj carinskoj tarifi BiH za 2009., 2010., 2011., i 2012. godinu, dostavljamo tabelarni pregled podataka o uvozu, izvozu, zatim deficit odnosno suficit, te pokrivenost uvoza izvozom po regionima i ukupno BiH. U nastavku ovog odgovora dostavljamo detaljan pregled o robnoj razmjeni BiH za period za 2012. godinu, sa osvrtom na razmjenu sa R.Srbijom i R.Hrvatskom. Zatim, posebno su prezentirani osnovni podaci o razmjeni poljoprivrednih proizvoda, sve ključne informacije vanjskotrgovinske razmjene BiH i detaljni podaci koji se odnose na obim i strukturu vanjskotrgovinske razmjene.

Pregled robne razmjene BiH

KM

UVOZ	2009	2010	2011	2012
BIH	12.355.179.340,58	13.616.203.501,64	15.525.427.716,27	15.252.942.108,96
EU	6.063.795.171,66	6.251.476.268,23	7.045.735.262,14	7.158.142.114,99
CEFTA	3.316.155.317,75	3.683.367.381,54	3.881.639.944,06	3.841.494.509,00
EFTA	97.223.733,50	96.948.496,80	93.346.024,80	90.825.448,16
UOST	366.817.708,91	379.005.368,87	450.109.793,27	449.381.044,27
ROW	2.511.187.408,76	3.205.405.986,20	4.054.596.692,00	3.713.098.992,54
IZVOZ				
BIH	5.531.199.114,39	7.095.504.950,90	8.222.112.357,87	7.857.961.872,48
EU	3.000.687.922,81	3.869.911.146,23	4.586.688.491,86	4.552.560.122,75
CEFTA	2.104.501.963,25	2.546.585.666,34	2.873.868.828,30	2.483.108.715,86
EFTA	126.397.360,79	168.512.204,10	165.545.153,44	100.300.645,77
UOST	51.853.091,89	81.661.839,46	150.053.747,07	182.873.520,71
ROW	247.758.775,65	428.834.094,77	445.956.137,20	539.118.867,39
OBIM				
BIH	17.886.378.454,97	20.711.708.452,54	23.747.540.074,14	23.110.903.981,44
EU	9.064.483.094,47	10.121.387.414,46	11.632.423.754,00	11.710.702.237,74
CEFTA	5.420.657.281,00	6.229.953.047,88	6.755.508.772,36	6.324.603.224,86
EFTA	223.621.094,29	265.460.700,90	258.891.178,24	191.126.093,93
UOST	418.670.800,80	460.667.208,33	600.163.540,34	632.254.564,98
ROW	2.758.946.184,41	3.634.240.080,97	4.500.552.829,20	4.252.217.859,93
DEFICIT/SUFICIT				
BIH	-6.823.980.226,19	-6.520.698.550,74	-7.303.315.358,40	-7.394.980.236,48
EU	-3.063.107.248,85	-2.381.565.122,00	-2.459.046.770,28	-2.605.581.992,24
CEFTA	-1.211.653.354,50	-1.136.781.715,20	-1.007.771.115,76	-1.358.385.793,14
EFTA	29.173.627,29	71.563.707,30	72.199.128,64	9.475.197,61
UOST	-314.964.617,02	-297.343.529,41	-300.056.046,20	-266.507.523,56
ROW	-2.263.428.633,11	-2.776.571.891,43	-3.608.640.554,80	-3.173.980.125,15
POKRIVENOST				
BIH	44,77%	52,11%	52,96%	51,52%
EU	49,49%	61,90%	65,10%	63,60%
CEFTA	63,46%	69,14%	74,04%	64,64%
EFTA	130,01%	173,82%	177,35%	110,43%
UOST	14,14%	21,55%	33,34%	40,69%
ROW	9,87%	13,38%	11,00%	14,52%

Izvor: Agencija za statistiku

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ
ТРГОВИНЕ
И ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА**

**BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE
I EKONOMSKIH ODNOSA**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FOREIGN TRADE AND ECONOMIC RELATIONS**

***ANALIZA
VANJSKOTRGOVINSKE RAZMJENE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2012. GODINU***

Sarajevo, februar 2012. godine

SADRŽAJ

UVODNE NAPOMENE.....	4
1. UKUPNA ROBNA RAZMJENA BIH ZA 2012. GODINU.....	6
1.1. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE BIH PO ROBAMA.....	8
1.2. IZVOZ I UVOZ PO STATISTIČKIM PROCEDURAMA.....	18
1.3. STRUKTURA TRGOVINSKOG DEFICITA.....	20
1.4. DOPRINOSI RASTU/PADU UVOZA, IZVOZA I DEFICITA PO GLAVAMA CT.....	22
1.5. PREGLED KRETANJA UKUPNOG UVOZA I IZVOZA POLJOPRIVREDNIH I INDUSTRIJSKIH PROIZVODA.....	28
1.6. ROBNA RAZMJENA PO ZEMLJAMA.....	30
2. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO REGIONIMA.....	33
3. ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA EVROPSKE UNIJE.....	37
3.1. ROBNA RAZMJENA PO ZEMLJAMA.....	38
3.2. ROBNA RAZMJENA PO ZEMLJAMA.....	41
4. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA CEFTA-E.....	45
4.1. UKUPNA ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA CEFTA –E.....	45
4.2. UKUPNA ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA CEFTA –E PO ROBAMA.....	48
4.3. UKUPNA ROBNA RAZMJENA SA REPUBLIKOM HRVATSKOM.....	51
4.4. UKUPNA ROBNA RAZMJENA SA REPUBLIKOM SRBIJOM.....	54
5. ROBNA RAZMJENA BIH U SEKTORU POLJOPRIVREDE.....	58
5.1. STRUKTURA BH ROBNE RAZMJENE POLJOPRIVREDNIM PROIZVODIMA.....	60
5.2. STRUKTURA DEFICITA U TRGOVINI POLJOPRIVREDNIM PROIZVODIMA.....	63
5.3. RAZMJENA POLJOPRIVREDNIM PROIZVODIMA SA HRVATSKOM I SRBIJOM.....	64
5.3.1. <i>Robna razmjena sa Hrvatskom</i>	64
5.3.2. <i>Robna razmjena sa Srbijom</i>	66
PRILOG 1.....	69

GRAFIKONI

- Grafikon 1. - Godišnje stope rasta izvoza, uvoza i deficita (u %)
- Grafikon 2. - Doprinos **padu izvoza** po kvartalima (u p.p.) 2011. – 2012. godina
- Grafikon 3. - Doprinos **rastu izvoza** po kvartalima (u p.p.) 2011. – 2012. godina
- Grafikon 4. - Doprinos **padu uvoza** po kvartalima (u p.p.) 2011. – 2012. godina
- Grafikon 5. - Doprinos **rastu uvoza** po kvartalima (u p.p.) 2011. – 2012. godina
- Grafikon 6. - Doprinos **rastu deficita** po kvartalima (u p.p.) 2011. – 2012. godina
- Grafikon 7. - Doprinos **padu deficita** po kvartalima (u p.p.) 2011. – 2012. godina
- Grafikon 8. - Robna razmjena BiH po regionima za 2012. godinu (Mil.KM)
- Grafikon 9. - Robna razmjena poljoprivrednim proizvodima po regionima za 2012.g.

SKRAĆENICE

BOSNA I HERCEGOVINA	BiH
EVROPSKI UGOVOR O SLOBODNOJ TRGOVINI	EFTA
EVROPSKA UNIJA	EU
PROCENTNI POEN	p.p
SREDNJOEVROPSKI UGOVOR O SLOBODNOJ TRGOVINI	CEFTA
SVJETSKA TRGOVINSKA ORGANIZACIJA	WTO

UVODNE NAPOMENE

U ovom dokumentu su prezentirane osnovne informacije o robnoj razmjeni BiH za 2012. godinu, sa osvrtom na razmjenu sa Republikom Hrvatskom i Republikom Srbijom. Zatim, posebno su prezentirani osnovni podaci o razmjeni poljoprivrednih proizvoda, sve ključne informacije vanjskotrgovinske razmjene BiH i detaljniji podaci koji se odnose na obim i strukturu vanjskotrgovinske razmjene BiH.

- *Ukupan obim vanjskotrgovinske razmjene u 2012. godini iznosio je 23,11 milijardi KM što je za 636,64 miliona KM ili 2,68% manje u odnosu na obim razmjene ostvaren u 2011. godini.*
- *U 2012. godini uvezeno je robe u vrijednosti od 15,25 milijardi KM što je za 1,76% manje u odnosu na 2011. godinu. Istovremeno, ukupan izvoz iznosio je 7,86 milijardi KM i isti bilježi pad za 4,43% u posmatranom periodu. Tako je trgovinski deficit iznosio 7,39 milijardi KM što je za 1,26% više u odnosu na 2011 godinu. Pokrivenost uvoza izvozom u 2012. godini iznosila je 51,52%, što je za 1,44% manje u odnosu na isti period prethodne godine.*
- *Posmatrano po geografskoj strukturi, Evropska Unija je i dalje naš glavni vanjskotrgovinski partner, tako u ukupnom obimu robne razmjene ona učestvuje sa 50,67%, zatim zemlje potpisnice Sporazuma „CEFTA-e 2006“ sa učešćem od 27,37%, dok se 21,97% odnosi na ostale zemlje u ukupnom obimu razmjene.*
- *Uvoz iz zemalja EU u ukupnom bh uvozu učestvuje sa 46,93%, a u ukupnom bh izvozu ostvaruju učešće od 57,94%.*
- *Posmatrano sa stanovišta novog regionalnog Sporazuma o slobodnoj trgovini zemlje CEFTA-e 2006, (među kojima su najvažnije Republika Hrvatska i Republika Srbija) u ukupnom BiH uvozu za 2012. godinu učestvuje sa 25,19%, dok izvoz u zemlje potpisnice Sporazuma „CEFTA-e 2006“ u posmatranom periodu učestvuje sa 31,60%.*
- *Uvoz iz zemalja Ostatka svijeta (zemlje koje ne pripadaju grupaciji CEFTA-e i EU) u ukupnom bh uvozu učestvuje sa 27,89%, a u ukupnom bh izvozu ostvaruju učešće od 10,47%.*
- *Od glavnih trgovinskih partnera, najveću pokrivenost uvoza izvozom imamo sa Austrijom od 129,89%, Slovenijom 81,32%, Njemačkom 70,12%, sa Italijom 65,71%, a sa Hrvatskom pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 52,89%.*
- *Posmatrano po zemljama porijekla uvoza ili zemljama destinacije izvoza situacija je sljedeća, najviše se uvozilo iz sljedećih zemalja: Hrvatske, Njemačke, Rusije, Srbije, Italije, Kine, Slovenije, Austrije, Turske i Poljske. Uvoz iz ovih zemalja u 2012. godini učestvuje sa 73,19% u ukupnom bh uvozu.*
- *Najviše se izvozilo u sljedeće zemlje: Njemačku, Hrvatsku, Italiju, Srbiju, Austriju, Sloveniju, Crnu Goru, Tursku, Kosovo i u Holandiju. Izvoz u ove zemlje u 2012. godini iznosio je 77,23% od ukupnog bh izvoza. U skladu sa navedenim, može se konstatovati da je BiH robna razmjena (uvoz i izvoz) vrlo koncentrisana u geografskom smislu i to skoro na iste zemlje.*

- *Struktura vanjskotrgovinskog deficita u 2012. godini, pokazuje da najveće učešće u deficitu imaju pet grupa proizvoda i to: Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije 32,47%, Vozila, osim tračničkih vozila i njihovi dijelovi i pribor sa 8,99%, Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji sa 8,11%, Električne mašine i oprema od 6,63% učešća, te Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa sa 6,49% učešća. Ukupan bh deficit ostvaren ove godine iznosio je 7,39 milijardi KM, dok je vrijednost deficita navedenih pet grupa proizvoda u posmatranom periodu iznosila 4,64 milijarde KM.*
- *Robna razmjena u agroindustrijskom sektoru: u 2012. godini vrijednost uvoza poljoprivrednih proizvoda iznosila je 2,45 milijardi KM, pri čemu je uvoz istih zabilježio pad od 13,65% u odnosu na 2011. godinu. Stopa učešća uvoza poljoprivrednih proizvoda u ukupnom bh uvozu ove godine iznosila je 16,06%. Vrijednost bh izvoza poljoprivrednih proizvoda u posmatranom periodu je iznosila 705,92 miliona KM, gdje je isti zabilježio rast od 2,45% u odnosu na vrijednost izvoza iz prethodne godine. Izvoz poljoprivrednih proizvoda u ukupnom bh izvozu učestvuje sa 8,98%. Pokrivenost uvoza izvozom poljoprivrednih proizvoda u posmatranom periodu iznosila je 28,81%. (Poljoprivredni proizvodi razvrstani u skladu sa WTO klasifikacijom)*

1. UKUPNA ROBNA RAZMJENA BiH ZA 2012. GODINU

Tabela 1 - Robna razmjena BiH u periodu 2009.-2012. godine

Godina	Period	UVOZ		IZVOZ		DEFICIT		Pokrivenost
		Vrijednost	Rast/Pad *	Vrijednost	Rast/Pad *	Vrijednost	Rast/Pad *	
		Mil.KM						
2009	Q1	2.804,20	-23,78%	1.242,11	-20,73	-1.562,09	-26,05%	44,29%
	Q2	5.968,76	-25,24%	2.555,76	-23,70	-3.413,00	-26,36%	42,82%
	Q3	9.122,70	-26,09%	4.048,82	-21,32	-5.073,88	-29,50%	44,38%
	Q4	12.355,18	-24,17%	5.531,20	-17,59	-6.823,98	-28,77%	44,77%
2010	Q1	2.758,79	-1,62%	1.541,47	24,10%	-1.217,32	-22,07%	55,87%
	Q2	6.238,12	4,51%	3.381,27	32,30%	-2.856,84	-16,30%	54,20%
	Q3	9.921,69	8,76%	5.230,09	29,18%	-4.691,60	-7,53%	52,71%
	Q4	13.616,20	10,21%	7.095,50	28,28%	-6.520,70	-4,44%	52,11%
2011	Q1	3.400,86	23,27%	1.973,38	28,02%	-1.427,49	17,26%	58,03%
	Q2	7.383,46	18,36%	4.075,25	20,52%	-3.308,21	15,80%	55,19%
	Q3	11.442,96	15,33%	6.172,27	18,01%	-5.270,70	12,34%	53,94%
	Q4	15.525,43	14,02%	8.222,11	15,88%	-7.303,32	12,00%	52,96%
2012	Q1	3.407,75	0,20%	1.763,87	-10,62%	-1.643,88	15,16%	51,76%
	Q2	7.331,72	-0,70%	3.868,62	-5,07%	-3.463,10	4,68%	52,77%
	Q3	11.408,51	-0,30%	5.925,08	-4,00%	-5.483,42	4,04%	51,94%
	Q4	15.252,94	-1,76%	7.857,96	-4,43%	-7.394,98	1,26%	51,52%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Rast/Pad se odnosi na isti period prethodne godine

U 2012. godini vrijednost **uvoza** bila je 15,25 milijardi KM, što je za 272,49 miliona KM ili 1,76% manje u odnosu na 2011. godinu.

Ukupan **izvoz** iznosio je 7,86 milijardi KM, što na godišnjem nivou predstavlja smanjenje od 364,15 miliona KM ili 4,43%.

Ukupan **bh deficit** ostvaren 2012. godine iznosio je 7,39 milijardi KM i predstavlja rast od 91,66 miliona KM ili 1,26% u odnosu na prethodnu godinu.

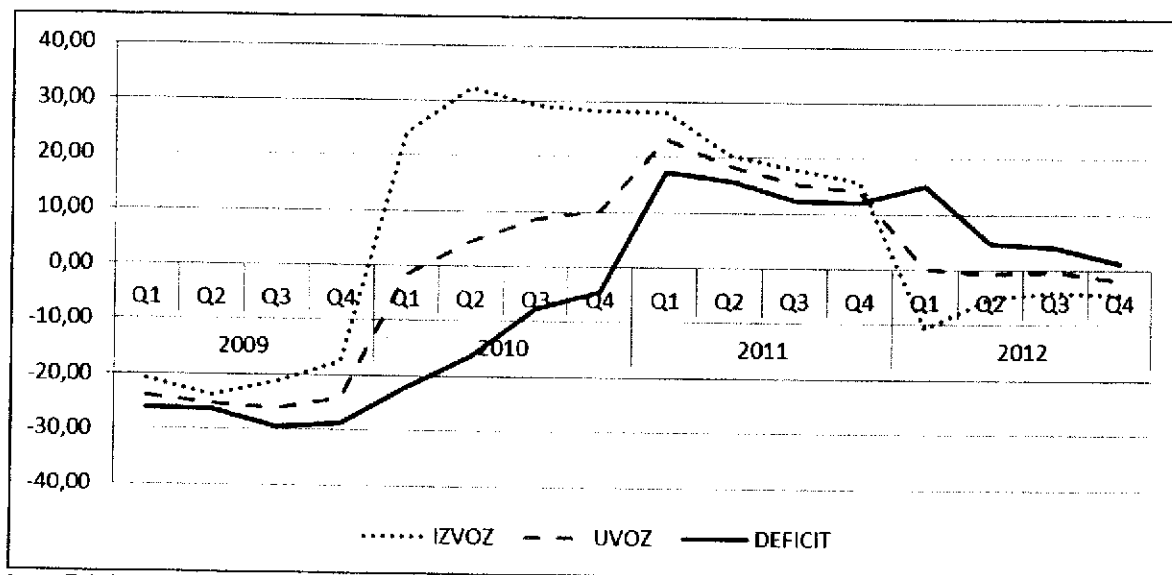
Pokrivenost uvoza izvozom u 2012. godini iznosila je 51,52%, što je za 1,44% manje od pokrivenosti u odnosu na isti period prethodne godine, kada je iznosila 52,96%.

Uporedni pregled obima za 2010. - 2012. godinu

Opis	Mil. KM							
	2009		2010		2011		2012	
	Vrijednost	Rast/Pad	Vrijednost	Rast/Pad	Vrijednost	Rast/Pad	Vrijednost	Rast/Pad
Obim razmjene	17.886,38	-	20.711,70	15,80%	23.747,54	14,66%	23.110,90	-2,68%

Obim vanjskotrgovinske za 2012. godine iznosio je 23,11 milijardi KM, što je za 636,64 miliona KM ili 2,68% manje u odnosu na vrijednost obima u 2011. godini.

Grafikon 1. Godišnje stope rasta izvoza, uvoza i deficita (u %)

Izvor: Tabela 1: Robna razmjena BiH u periodu 2009.- 2012. godine

Posmatrajući dinamiku kretanja godišnjih stopa rasta uvoza, izvoza i deficita evidentno je sljedeće:

U 2012. godini godišnja stopa rasta **uvoza** ima trend pada, kao i u prethodnoj godini, s tim da pada po manjoj stopi u odnosu na prošlu godinu.

Godišnja stopa rasta **uvoza** u 2012. godini manja je za 15,78 procentnih poena u odnosu na godišnju stopu rasta ostvarenu u prethodnoj godini, dok je za 1,46 p.p. manja u odnosu na Q3 2012. godine.

U 2012. godini, godišnja stopa rasta **izvoza** ima trend rasta, s tim da je imala trend pada u prethodnoj godini.

Godišnja stopa rasta **izvoza** je manja za 20,31 procentni poen u odnosu na stopu rasta ostvarenu u prethodnoj godini, dok se smanjila za 0,43 procentna poena u odnosu na Q3 2012. godine.

Kao rezultat ovih kretanja, godišnja stopa rasta **deficita** u 2012. godini ima trend pada, kao i u prethodnoj godini, s tim da pada po većoj stopi u odnosu na prošlu godinu.

Godišnja stopa rasta **deficita** u 2012. godini je manja je za 10,74 procentna poena u odnosu na stopu rasta ostvarenu u prethodnoj godini, dok je za 2,78 p.p. manja u odnosu na stopu rasta deficita za Q3 2012. godine.

1.1. Struktura robne razmjene BiH po robama

Tabela 2 - Struktura BiH izvoza za period 2011. i 2012. godine po glavama CT

Mil.KM

R.B.	Glava CT	OPIS	2011.		2012.		Rast/Pad n %
			Vrijednost	% učesća	Vrijednost	% učesća	
1	94	Namještaj; nosači madraca; oprema za krevete i slični proizvodi (madraci, jastuci, i slični punjeni proizvodi); svjetiljke i druga rasvjetna tijela, koja nisu spomenuta niti uključena na drugom mjestu;	749,09	9,11%	795,22	10,12%	6,16%
2	27	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi	1.178,28	14,33%	730,52	9,30%	-38,00%
3	72	Željezo i čelik	671,67	8,17%	684,27	8,71%	1,88%
4	76	Aluminij i proizvodi od aluminija	670,60	8,16%	650,31	8,28%	-3,03%
5	84	Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi	559,84	6,81%	515,52	6,56%	-7,92%
6	44	Drvo i proizvodi od drveta; drveni ugalj	500,23	6,08%	502,85	6,40%	0,52%
7	64	Obuća, nazuvci i slični proizvodi; dijelovi tih proizvoda	455,05	5,53%	467,94	5,96%	2,83%
8	73	Proizvodi od željeza i čelika	411,80	5,01%	392,03	4,99%	-4,80%
9	28	Anorganski hemijski proizvodi; organska i anorganska jedinjenja plemenitih metala, metala rijetkih zemlji, radioaktivnih elemenata i izotopa	388,49	4,72%	342,80	4,36%	-11,76%
10	85	Električne mašine i oprema i njihovi dijelovi; aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka; televizijski aparati za snimanje ili reprodukciju slike i zvuka i dijelovi i pribor za te proizvode	255,29	3,10%	275,80	3,51%	8,03%
Ukupno (1-10)			5.840,35	71,03%	5.357,26	68,18%	-8,27%
Ostalo			2.381,76	28,97%	2.500,70	31,82%	4,99%
UKUPNO			8.222,11	100,00%	7.857,96	100,00%	-4,43%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

U 2012. godini pet grupa proizvoda (Namještaj; nosači madraca; oprema za krevete i slični proizvodi (madraci, jastuci, i slični punjeni proizvodi); svjetiljke i druga rasvjetna tijela, koja nisu spomenuta niti uključena na drugom mjestu, Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi, Željezo i čelik, Aluminijum i proizvodi od aluminijuma, te Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi) učestvuju sa 42,96% u ukupnom bh izvozu.

Od navedenih grupa proizvoda u ukupnom izvozu u 2012. godini, Glava 94 (Namještaj; nosači madraca; oprema za krevete i slični proizvodi (madraci, jastuci, i slični punjeni proizvodi); svijetiljke i druga rasvjetna tijela, koja nisu spomenuta niti uključena na drugom mjestu) učestvuje sa 795,22 miliona KM ili 10,12% i bilježi rast od 6,16% na godišnjem nivou, Glava 27 (Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi) učestvuje sa 730,52 miliona KM ili 9,30% i ostvaruje pad za 38,00% u odnosu na 2011. godinu. Glava 72 (Željezo i čelik) učestvuje sa 684,27 miliona KM ili 8,71%, što predstavlja porast na godišnjem nivou od 1,88%, Glava 76 (Aluminij i proizvodi od aluminijuma) učestvuje sa 650,31 milion KM ili 8,28%, gdje je izvoz ove glave smanjen je za 3,03% u odnosu na 2011. godinu. U posmatranom periodu, Glava 84 (Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi) koja učestvuje sa 515,52 miliona KM ili 6,56% u ukupnom bh izvozu, bilježi pad od 7,92% u odnosu na 2011. godinu.

Tabela 3 - Pregled proizvoda sa najvećim izvozom po TB

Rb.	TB	OPIS	2011.		2012.		Rast/Pad
			Vrijednost	Učeće	Vrijednost	Učeće	
1	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	501,72	6,10%	521,18	6,63%	3,88%
2	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	472,33	5,74%	457,19	5,82%	-3,21%
3	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizvoda	379,71	4,62%	290,19	3,69%	-23,58%
4	6403	Obuća sa vanjskim donovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	249,13	3,03%	253,98	3,23%	1,95%
5	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanžano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	249,66	3,04%	242,04	3,08%	-3,05%
6	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	174,22	2,12%	197,07	2,51%	13,11%
7	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane, toplo vučene ili toplo istiskivane, uključujući one koje su usukane poslije valjanja:	178,50	2,17%	185,60	2,36%	3,98%
8	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika u nepravilno (labavo) namotanim kolutima:	156,25	1,90%	184,82	2,35%	18,28%
9	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705:	143,36	1,74%	158,88	2,02%	10,82%
10	7204	Otpaci i lomjevina od željeza ili čelika; otpadni ingoti od željeza ili čelika za pretalijvanje:	206,11	2,51%	157,77	2,01%	-23,45%
Ukupno (1-10)			2.711,00	32,97%	2.648,71	33,71%	-2,30%
Ostalo			5.511,11	67,03%	5.209,25	66,29%	-5,48%
UKUPNO			8.222,11	100%	7.857,96	100%	-4,43%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Od navedenih tarifnih brojeva, u 2012. godini najveće učešće u ukupnom izvozu ima TB 9401 - Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi: od 6,63%, zatim TB 7601 - Aluminij u sirovim oblicima: od 5,82%, te TB 2710 - Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi

nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizvoda učestvuje sa 3,69%.

U 2012. godini, od navedenih proizvoda, najveći pad izvoza ostvario je TB 2710 - Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizvoda od 23,58%, a najveći rast je zabilježen kod TB 7213 - Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika u nepravilno (labavo) namotanim kolutima: od 18,28% u odnosu na prethodnu godinu.

U nastavku je dat uporedni pregled izvoza najznačajnijih proizvoda po tarifnim brojevima i zemljama u koje se izvozi.

Pregled izvoza najznačajnijih proizvoda po TB - zemlje

TB	OPIS	Vrijednost izvoza		Rast/Pad	Učešće
		2011	2012		
					Mil.KM
9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	501,72	521,18	3,88%	100,00%
	Njemačka	347,73	329,81	-5,15%	63,28%
	Španija	19,73	55,72	182,50%	10,69%
	Hrvatska	22,73	24,71	8,71%	4,74%
	Slovenija	11,70	24,12	106,20%	4,63%
	Nizozemska	15,50	15,89	2,51%	3,05%
	Ostale zemlje	84,34	70,93	-15,90%	13,61%
7601	Aluminij u sirovim oblicima:	472,33	457,19	-3,21%	100,00%
	Hrvatska	204,94	202,53	-1,17%	44,30%
	Italija	59,57	76,36	28,18%	16,70%
	Austrija	63,19	60,79	-3,79%	13,30%
	Mađarska	65,11	24,31	-62,67%	5,32%
	Nizozemska	0,00	17,51	-	3,83%
	Ostale zemlje	79,53	75,70	-4,82%	16,56%
2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizvoda	379,71	290,19	-23,58%	100,00%
	Hrvatska	91,17	111,86	22,70%	38,55%
	Srbija	168,41	81,26	-51,75%	28,00%
	Austrija	22,22	34,27	54,21%	11,81%
	Njemačka	29,47	11,66	-60,44%	4,02%
	Ukrajina	4,74	8,00	-	2,76%
	Ostale zemlje	63,70	43,14	-32,28%	14,87%
6403	Obuća sa vanjskim donovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	249,13	253,98	1,95%	100,00%
	Italija	122,61	126,67	3,31%	49,87%
	Austrija	57,75	63,60	10,14%	25,04%
	Njemačka	18,21	16,08	-11,69%	6,33%
	Slovenija	13,69	15,26	11,49%	6,01%
	Francuska	17,60	14,70	-16,46%	5,79%
	Ostale zemlje	19,26	17,66	-8,32%	6,95%
4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, glodanjem ili rezanjem ili ljuštenjem, uključujući i blanžano, brušeno ili spojeno na krajevima, debljine veće od 6 mm:	249,66	242,04	-3,05%	100,00%
	Srbija	44,49	44,71	0,50%	18,47%
	Hrvatska	39,73	36,33	-8,55%	15,01%
	Njemačka	41,70	34,35	-17,64%	14,19%
	Italija	28,28	26,61	-5,89%	10,99%
	Austrija	16,16	17,32	7,14%	7,15%
	Ostale zemlje	79,30	82,72	4,32%	34,18%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Tabela 4 - Struktura BiH uvoza za period 2011. i 2012. godine po glavama CT

R. br.	Glava CT	OPIS	2011.		2012.		Rast/Pada u %
			Vrijednost	% učešće	Vrijednost	% učešće	
1	27	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi	3.340,74	21,52%	3.131,52	20,53%	-6,26%
2	84	Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi	1.099,10	7,08%	1.115,18	7,31%	1,46%
3	87	Vozila, osim tračničkih vozila i njihovi dijelovi i pribor	902,58	5,81%	862,85	5,66%	-4,40%
4	85	Električne mašine i oprema i njihovi dijelovi; aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka; televizijski aparati za snimanje ili reprodukciju slike i zvuka i dijelovi i pribor za te proizvode	771,13	4,97%	765,88	5,02%	-0,68%
5	39	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa	631,38	4,07%	672,91	4,41%	6,58%
6	30	Farmaceutski proizvodi	449,61	2,90%	479,04	3,14%	6,55%
7	72	Željezo i čelik	466,30	3,00%	394,83	2,59%	-15,33%
8	73	Proizvodi od željeza i čelika	372,95	2,40%	362,35	2,38%	-2,84%
9	22	Pića, alkoholi i sirće	313,39	2,02%	325,40	2,13%	3,83%
10	41	Sirova koža sa dlakom ili bez dlake (osim krzna) i štavljena koža	294,20	1,89%	307,17	2,01%	4,41%
Ukupno (1-10)			8.641,37	55,66%	8.417,13	55,18%	-2,59%
Ostalo			6.884,06	44,34%	6.835,81	44,82%	-0,70%
UKUPNO			15.525,43	100,00%	15.252,94	100,00%	-1,76%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

U 2012. godine pet grupa proizvoda (Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi, Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi, Vozila, osim tračničkih vozila i njihovi dijelovi i pribor, Električne mašine i oprema i njihovi dijelovi; aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka; televizijski aparati za snimanje ili reprodukciju slike i zvuka i dijelovi i pribor za te proizvode, te Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa) učestvuju sa 42,93% u ukupnom bh uvozu.

Od prethodno navedenih grupa proizvoda u ukupnom bh uvozu u 2012. godini, Glava 27 (Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi) učestvuje sa 3,13 milijardi KM ili 20,53% i njena vrijednost u posmatranom periodu je ostvarila pad za 6,26% u poređenju sa 2011. godine, Glava 84 (Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi) učestvuje sa 1,12 milijardi KM ili 7,31% i vrijednost iste je povećana je za 1,46% u odnosu na 2011. godinu, zatim Glava 87 (Vozila, osim tračničkih vozila i njihovi dijelovi i pribor) učestvuje sa 862,85 miliona KM ili 5,66% što predstavlja smanjenje uvoza ove glave od 4,40%. Glava 85 (Električne mašine i

oprema i njihovi dijelovi; aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka; televizijski aparati za snimanje ili reprodukciju slike i zvuka i dijelovi i pribor za te proizvode) učestvuje sa 765,88 miliona KM ili 5,02% u ukupnom bh uvozu pri čemu bilježi pad vrijdnosti od 0,68% u odnosu na 2011. godinu, te Glava 39 (Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa) učestvuje sa 672,91 milion KM ili 4,41% i njena vrijednost je veća za 6,58% u odnosu na 2011. godinu.

Tabela 5 - Pregled proizvoda sa najvećim uvozom po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	2011		2012		Rast/Pao
			Vrijednost	Učešće	Vrijednost	Učešće	
1	2709	Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova:	1.286,72	8,29%	1.196,31	7,84%	-7,03%
2	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizvoda	1.012,95	6,52%	1.035,70	6,79%	2,25%
3	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702), uključujući motorna vozila za kombinirani prijevoz osoba i robe tipa "karavan", "kombi" itd. i trkaće automobile:	522,36	3,36%	496,63	3,26%	-4,93%
4	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006) koji se sastoje od pomiješanih ili nepomiješanih proizvoda za terapijsku ili profilaktičnu upotrebu, pripremljeni u odmjerene doze (uključujući i one u oblicima za transdermalni sistem primje	380,73	2,45%	411,43	2,70%	8,06%
5	2701	Kameni ugalj; briketi i slična kruta goriva od kamenog uglja:	564,00	3,63%	363,76	2,38%	-35,50%
6	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljovodonici:	264,37	1,70%	307,75	2,02%	16,41%
7	1001	Pšenica i suražica:	159,68	1,03%	154,96	1,02%	-2,96%
8	1701	Šećer od šećerne trske ili šećerne repe i hemijski čista saharoza, u krutom stanju:	216,04	1,39%	154,71	1,01%	-28,39%
9	8517	Telefonski aparati, uključujući telefone za mobilne radiotelefonske mreže ili druge bežične mreže; ostali aparati za slanje ili primanje glasa, slike ili drugih podataka, uključujući aparate za komunikaciju u žičnoj ili bežičnoj mreži (kao što je lokalna	132,99	0,86%	152,29	1,00%	14,50%
10	2716	Električna energija	116,92	0,75%	140,22	0,92%	19,93%
Ukupno (1-10)			4.656,77	29,99%	4.413,76	28,94%	-5,22%
Ostalo			10.868,66	70,01%	10.839,18	71,06%	-0,27%
UKUPNO			15.525,43	100,00%	15.252,94	100,00%	-1,76%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Od navedenih tarifnih brojeva, u 2012. godini najveće učešće u ukupnom uvozu ima TB 2709 - Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova: od 7,84%, zatim TB 2710 - Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizvoda od 6,79%, te TB 8703 - Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702), uključujući motorna vozila za kombinirani prijevoz osoba i robe tipa "karavan", "kombi" itd. i trkaće automobile: učestvuju sa 3,26%.

U 2012. godini, od navedenih proizvoda, najveći pad uvoza ostvario je TB 2701 - Kameni uglj; briketi i slična kruta goriva od kamenog uglja: od 35,5%, a najveći rast je zabilježen kod TB 2716 - Električna energija od 19,93% u odnosu na prethodnu godinu.

U nastavku je dat uporedni pregled uvoza najznačajnijih proizvoda po tarifnim brojevima i zemljama iz kojih se uvozi.

Pregled uvoza najznačajnijih proizvoda po TB - zemlje

TB	OPIS	Vrijednost uvoza		Rast/Pad	Učešće
		2011	2012		
2709	Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova:	1.286,72	1.196,31	-7,03%	100,00%
	Rusija	1.285,99	1.143,73	-11,06%	95,60%
	Azerbejdžan	0,00	51,94	-	4,34%
	Srbija	0,72	0,64	-11,37%	0,05%
	Irak	0,00	0,00	-	0,00%
	Nizozemska	0,00	0,00	-	0,00%
	Ostale zemlje	0,00	0,00	-100,00%	0,00%
2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizvoda:	1.012,95	1.035,70	2,25%	100,00%
	Hrvatska	707,04	700,97	-0,86%	67,68%
	Italija	169,53	191,75	13,10%	18,51%
	Slovenija	74,00	65,91	-10,94%	6,36%
	Srbija	12,68	15,42	21,59%	1,49%
	Slovačka	5,00	13,74	175,03%	1,33%
	Ostale zemlje	44,70	47,92	7,21%	4,63%
8703	Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702), uključujući motorna vozila za kombinirani prijevoz osoba i robe tipa "karavan", "kombi" itd. i trkaće automobile:	522,36	496,63	-4,93%	100,00%
	Njemačka	271,39	287,03	5,76%	57,80%
	Francuska	67,82	60,21	-11,23%	12,12%
	Češka	50,85	42,37	-16,67%	8,53%
	Španija	25,32	17,43	-31,15%	3,51%
	Južna Koreja	13,74	13,19	-4,03%	2,66%
	Ostale zemlje	93,24	76,41	-18,05%	15,39%
3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006) koji se sastoje od pomiješanih ili nepomiješanih proizvoda za terapijsku ili profilaktičnu upotrebu, pripremljeni u odmjerene doze (uključujući i one u oblicima za transdermalni sistem primje):	380,73	411,43	8,06%	100,00%
	Slovenija	70,69	79,95	13,09%	19,43%
	Njemačka	51,06	55,63	8,96%	13,52%
	Francuska	42,45	46,57	9,69%	11,32%
	Hrvatska	37,11	41,11	10,77%	9,99%
	Srbija	21,85	26,00	18,99%	6,32%
	Ostale zemlje	157,57	162,17	2,92%	39,42%
2701	Kameni ugalj; briketi i slična kruta goriva od kamenog uglja:	564,00	363,76	-35,50%	100,00%
	SAD	431,50	200,93	-53,44%	55,24%
	Poljska	2,23	87,40	3815,29%	24,03%
	Kolumbija	19,67	26,88	36,65%	7,39%
	Češka	32,21	19,24	-40,27%	5,29%
	Ukrajina	21,84	16,40	-24,91%	4,51%
	Ostale zemlje	56,55	12,91	-77,17%	3,55%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

1.2. Izvoz i uvoz po statističkim procedurama

Tabela 6 - Izvoz i uvoz po statističkim procedurama za period 2011.- 2012. godine

Rbr.	Naziv statističke procedure	2011.		2012.		Razmj. (%)
		Vrijednost	%	Vrijednost	%	
1	Redovan izvoz	4.920,81	59,85%	4.833,69	61,51%	-1,77%
2	Izvoz nakon unutrašnje obrade	3.290,02	40,01%	3.015,05	38,37%	-8,36%
3	Izvoz na vanjsku obradu	11,29	0,14%	9,22	0,12%	-18,33%
4	UKUPAN IZVOZ	8.222,11	100,00%	7.857,96	100,00%	-4,43%
1	Redovan uvoz	13.403,99	86,34%	13.407,49	87,90%	0,03%
2	Uvoz na unutrašnju obradu	2.091,57	13,47%	1.834,72	12,03%	-12,28%
3	Uvoz nakon vanjske obrade	29,86	0,19%	10,73	0,07%	-64,07%
4	UKUPAN UVOZ	15.525,43	100,00%	15.252,94	100,00%	-1,76%

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

U tabeli su prezentirani podaci o izvozu i uvozu po proširenoj definiciji sistema specijalne trgovine:

Od ukupnog izvoza koji je u 2012. godini iznosio 7,86 milijardi KM, redovan izvoz iznosio je 4,83 milijarde KM što predstavlja 61,51% od ukupnog izvoza. Izvoz nakon unutrašnje obrade je iznosio 3,02 milijarde KM što predstavlja 38,37% od ukupnog izvoza, dok je izvoz na vanjsku obradu iznosio 9,22 miliona KM ili 0,12% od ukupnog bh izvoza.

Od ukupnog uvoza koji je u 2012. godini iznosio 15,25 milijardi KM, redovan uvoz iznosio je 13,41 milijardu KM što predstavlja 87,90% od ukupnog uvoza. Uvoz na unutrašnju obradu je iznosio 1,83 milijarde KM što predstavlja 12,03% od ukupnog uvoza, dok je uvoz nakon vanjske obrade iznosio 10,73 miliona KM ili 0,07% od ukupno bh uvoza.

Poredem podataka u 2011. i 2012. godini došlo je pada po svim kategorijama osim povećanja redovnog uvoza u 2012. godini za 0,03%

a) Izvoz po statističkim procedurama

Analizom podataka o ukupnom izvozu po TB (iz tabele 3) došli smo do sljedećih saznanja:

- Vrijednost izvoza TB 9401 - Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi u 2012. godini iznosila je 521,18 miliona KM. Od ukupnog izvoza TB 9401, **samo 63,99 mil. KM (ili 12,28%) je redovan izvoz**, a 457,18 mil. KM (ili 87,72%) se odnosi na izvoz nakon unutrašnje obrade. Od ukupnog **redovnog izvoza** u vrijednosti od 63,99 mil.KM u EU se izvozi 29,48 mil.KM ili 46,08% (u Njemačku 9,71 mil.KM, Italiju 4,22 mil.KM, te u Austriju 4,21 mil.KM), a u CEFTA-u se izvozi u vrijednosti od 33,46 mil.KM ili 52% (u Hrvatsku 24,64 mil.KM, Srbiju 6,03 mil.KM; te u Crnu Goru 2,09 mil.KM).
- Vrijednost izvoza TB 7601 - Aluminiј u sirovim oblicima u navedenom periodu iznosila je 457,19 mil. KM. Od ukupnog izvoza TB 7601, **redovan izvoz je samo 14,39 mil. KM ili (3,15%)**, a 442,80 mil. KM (96,85%) se odnosi na izvoz nakon unutrašnje obrade.

- Vrijednost izvoza TB 2710 - Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizvoda u 2012. godini iznosila je **290,19 miliona KM** i sve se odnosi na **redovan izvoz**. Od ukupnog izvoza od 290,19 mil. KM u EU se izvozi 64,46 mil. KM ili 22,21%, a u CEFTA-u se izvozi u vrijednosti od 201,71 mil.KM ili 70%. Od zemalja EU najviše se izvozilo u Austriju od 34,27 mil.KM, zatim u Njemačku od 11,66 mil.KM, te u Cipar od 4,86 mil.KM. Od zemalja potpisnica sporazuma CEFTA-e najviše se izvozilo u Hrvatsku od 111,86 mil.KM, te u Srbiju 81,26 mil.KM.

b) Uvoz po statističkim procedurama

U 2012. godini posmatrano po TB najviše su se uvozili TB 2709 - Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova;, TB 2710 - Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizvoda, te TB 8703 - Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702), uključujući motorna vozila za kombinirani prijevoz osoba i robe tipa "karavan", "kombi" itd. i trkaće automobile; i sve se odnosi na **redovan uvoz**. Detaljniji pregled se nalazi u tabeli 5 i u „Pregled uvoza najznačajnijih proizvoda po TB – zemlje“.

Metodološka napomena:

Agencija za statistiku BiH koristi proširenu definiciju sistema specijalne trgovine (prema preporukama Eurostat-a) koja pored redovnog izvoza i uvoza uključuje još i vanjsku i unutrašnju obradu.

1.3. Struktura trgovinskog deficita

Tabela 7 - Struktura trgovinskog deficita za period 2011. i 2012. godine po glavama CT

R.br.	Glava CT	OPIS	2011.		2012.		Rast/Pad u %
			Vrijednost	% učešće	Vrijednost	% učešće	
1	27	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi	-2.162,46	29,61%	-2.401,00	32,47%	11,03%
2	87	Vozila, osim tračničkih vozila i njihovi dijelovi i pribor	-719,73	9,85%	-664,80	8,99%	-7,63%
3	84	Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi	-539,26	7,38%	-599,66	8,11%	11,20%
4	85	Električne mašine i oprema i njihovi dijelovi; aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka; televizijski aparati za snimanje ili reprodukciju slike i zvuka i dijelovi i pribor za te proizvode	-515,83	7,06%	-490,08	6,63%	-4,99%
5	39	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa	-474,95	6,50%	-480,13	6,49%	1,09%
6	30	Farmaceutski proizvodi	-365,58	5,01%	-388,39	5,25%	6,24%
7	22	Pića, alkoholi i sirće	-272,61	3,73%	-285,01	3,85%	4,55%
8	10	Žitarice	-245,81	3,37%	-236,21	3,19%	-3,91%
9	21	Razni prehrambeni proizvodi	-190,29	2,61%	-197,01	2,66%	3,53%
10	41	Sirova koža sa dlakom ili bez dlake (osim krzna) i štavljena koža	-174,89	2,39%	-185,76	2,51%	6,22%
UKUPNO (1-10)			-5.661,41	77,52%	-5.928,05	80,16%	4,71%
Ostalo			-1.641,90	22,48%	-1.466,93	19,84%	-10,66%
UKUPNO			-7.303,32	100,00%	-7.394,98	100,00%	1,26%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

U 2012. godine, navedenih 10 grupa proizvoda imaju učešće od 80,16% u ukupnom bh trgovinskom deficitu. U posmatranom periodu ukupan trgovinski deficit se povećao za 1,26% ili za 91,63 miliona KM.

Posmatrano po glavama CT BiH, u 2012. godini najveće učešće u deficitu zabilježeno je kod industrijskih proizvoda i to tri grupe proizvoda: Glava 27 (Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije) učestvuje sa 2,40 milijardi KM ili 32,47%, Glava 87 (Vozila, osim tračničkih vozila i njihovi dijelovi i pribor) učestvuje sa 664,80 miliona KM ili 8,99%, te Glava 84 (Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi) učestvuje sa 599,66 miliona KM ili 8,11%.

Na strani poljoprivrednih proizvoda učešće u deficitu u 2012. godini ostvaruju tri grupe proizvoda i to: Glava 22 (Pića, alkoholi i sirće) učestvuje sa 285,01 milion KM ili 3,85% u ukupnom bh deficitu, Glava 10 (Žitarice) učestvuje sa 236,21 milion KM u ukupnom bh deficitu ili 3,19%, te Glava 21 (Razni prehrambeni proizvodi) učestvuje sa 197,01 milion KM ili 2,66%.

Tabela 8 - Pregled proizvoda sa najvećim deficitom po TB

RB	TB	OPIS	2011		2012		Rast/Pad
			Vrijednost	Učeće	Vrijednost	Učeće	
1	2709	Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova:	-1.286,72	17,62%	-1.196,31	16,18%	-7,03%
2	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizv	-633,24	8,67%	-745,51	10,08%	17,73%
3	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702), uključujući motorna vozila za kombinirani prijevoz osoba i robe tipa "karavan", "kombi" itd. i trkaće automobile:	-518,83	7,10%	-493,04	6,67%	-4,97%
4	2701	Kameni ugalj; briketi i slična kruta goriva od kamenog uglja:	-563,63	7,72%	-363,06	4,91%	-35,59%
5	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006) koji se sastoje od pomiješanih ili nepomiješanih proizvoda za terapijsku ili profilaktičnu upotrebu, pripremljeni u odmjerene doze (uključujući i one u oblicima za transdermalni sistem primje	-300,44	4,11%	-324,36	4,39%	7,96%
6	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljovodonici:	-263,99	3,61%	-307,11	4,15%	16,33%
7	1001	Pšenica i suražica:	-158,69	2,17%	-153,15	2,07%	-3,49%
8	8517	Telefonski aparati, uključujući telefone za mobilne radiotelefone mreže ili druge bežične mreže; ostali aparati za slanje ili primanje glasa, slike ili drugih podataka, uključujući aparate za komunikaciju u žičnoj ili bežičnoj mreži (kao što je lokalna	-129,75	1,78%	-149,75	2,02%	15,41%
9	2203	Pivo dobiveno od slada:	-131,63	1,80%	-134,35	1,82%	2,07%
10	7208	Toplo valjani plosnati proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika širine 600 mm ili veće, koji nisu platirani niti prevučeni:	-133,42	1,83%	-111,01	1,50%	-16,79%
Ukupno (1-10)			-4.120,34	56,42%	-3.977,66	53,79%	-3,46%
Ostalo			-3.182,98	43,58%	-3.417,32	46,21%	7,36%
UKUPNO			-7.303,32	100,00%	-7.394,98	100,00%	1,26%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

U 2012. god. najveći deficit ima TB 2709 - Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova i to u vrijednosti od 1,20 milijardi KM, što je za 90,41 milion KM (ili 7,03%) manje u

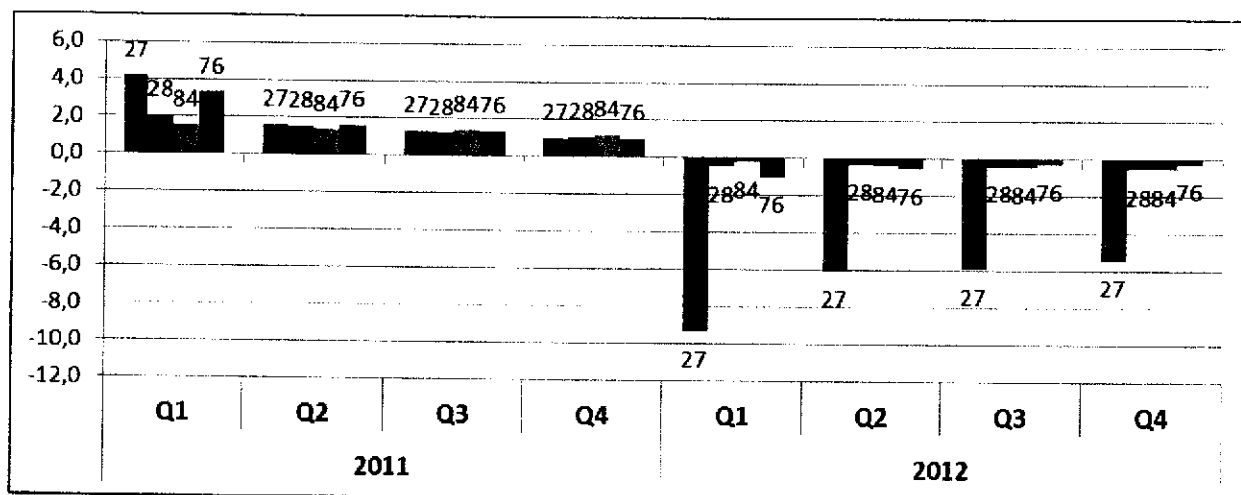
odnosu na prethodnu godinu.

Ukupan deficit TB 2710 - Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu, što sadrže 70% ili više masenog udjela naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala, koji čine osnovne sastojke tih proizvoda u navedenom periodu je iznosio 745,51 milion KM, što je za 112,27 miliona KM (ili 17,73%) više na godišnjem nivou.

U posmatranom periodu deficit TB 8703 - Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba (osim vozila iz tarifnog broja 8702), uključujući motorna vozila za kombinirani prijevoz osoba i robe tipa "karavan", "kombi" itd. i trkaće automobile je iznosio 493,04 miliona KM, što je za 25,79 miliona KM (ili 4,97%) manje u odnosu na prethodnu godinu.

1.4. Doprinosi rastu/padu uvoza, izvoza i deficita po glavama CT

Grafikon 2. - Doprinos padu izvoza po kvartalima (u p.p.) 2011. – 2012. godina

Analiza kretanja doprinosa padu izvoza, posmatrano po grupama proizvoda, pokazuje da su navedene četiri grupe proizvoda (Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi, Anorganski hemijski proizvodi; organska i anorganska jedinjenja plemenitih metala, metala rijetkih zemlji, radioaktivnih elemenata i izotopa, Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi, te Aluminij i proizvodi od aluminija) glavni generatori pada izvoza BiH u 2012. godini. Navedene grupe proizvoda zajedno doprinose 6,79 procentnih poena u ukupnom padu izvoza u 2012. godini, što je značajan doprinos padu izvoza, obzirom da je ukupan pad izvoza iznosio 4,43%. Navedene grupe proizvoda su u 2011. godini uticale na rast izvoza i njihov ukupan doprinos je bio 4,42 p.p. na rast izvoza.

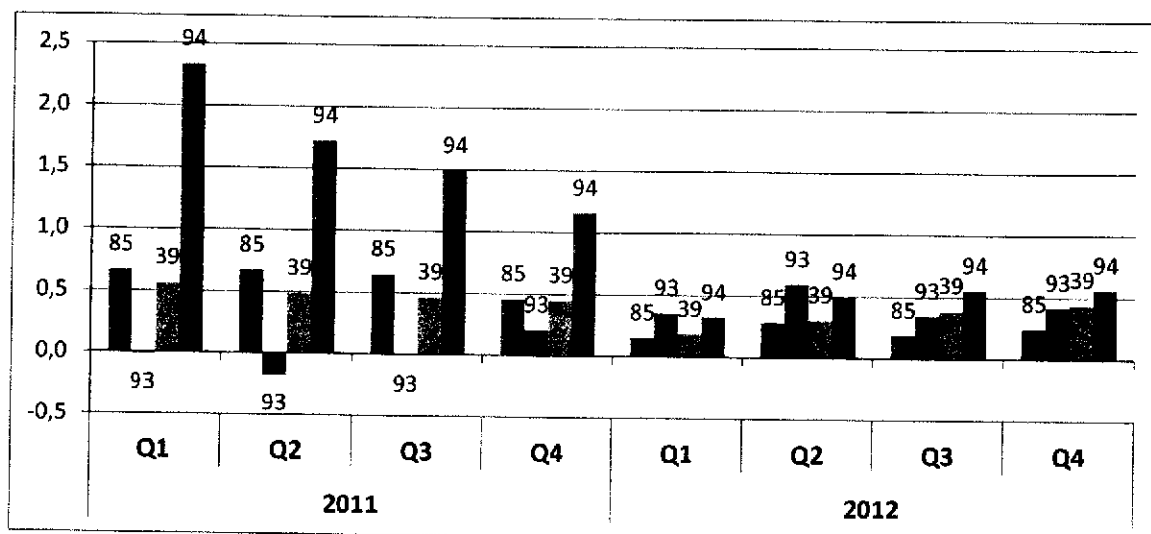
Najveći pojedinačni doprinos padu izvoza u 2012. godini ostvarila je Gl. 27 - Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi, i to od 5,45 procentnih poena, s tim da je u prethodnoj godini Gl. 27 uticala na povećanje izvoza od 1,06 procentnih poena. Posmatrano po kvartalima, u 2012. godini, evidentno je usporavanje doprinosa padu izvoza, s tim da je Gl. 27 u svim kvartalima 2011. godine imala doprinos rastu izvoza sa evidentnim usporavanjem tog doprinosa.

Glava 28 - Anorganski hemijski proizvodi; organska i anorganska jedinjenja plemenitih metala, metala rijetkih zemlji, radioaktivnih elemenata i izotopa, je doprinjela padu izvoza od 0,56 procentnih poena, s tim da je u prethodnoj godini Gl. 28 uticala na **povećanje** izvoza od 1,1 procentni poen.

Glava 84 - Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi je doprinijela smanjenju izvoza sa 0,54 procentna poena, s tim da je u istom periodu prethodne godine Gl. 84 uticala na **povećanje** izvoza od 1,21 procentni poen.

Glava 76 - Aluminiј i proizvodi od aluminiјa je imala doprinos na smanjenje izvoza sa 0,25 procentnih poena, s tim da je u istom periodu prethodne godine Gl. 76 uticala na **povećanje** izvoza od 1,05 procentnih poena.

Grafikon 3. - Doprinos rastu izvoza po kvartalima (u p.p.) 2011. – 2012. godina

Pojedine grupe proizvoda (Gl. 94 - Namještaj; nosači madraca; oprema za krevete i slični proizvodi -madraci, jastuci, i slični punjeni proizvodi; svijetiljke i druga rasvjetna tijela, Gl. 39 - Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa, Gl. 93 - Oružje i municija; njihovi dijelovi i pribor, te Gl. 85 – Električne mašine i oprema i njihovi dijelovi; aparati za reprodukciju zvuka; televizijski aparati) su **imale značajan doprinos u rastu izvoza, te time ublažile ukupan pad izvoza koji je u 2012. iznosio 4,43%.**

Analiza kretanja doprinosa navedenih grupa proizvoda pokazuje da zajedno doprinose rastu izvoza od 1,67 procentnih poena u 2012. godini.

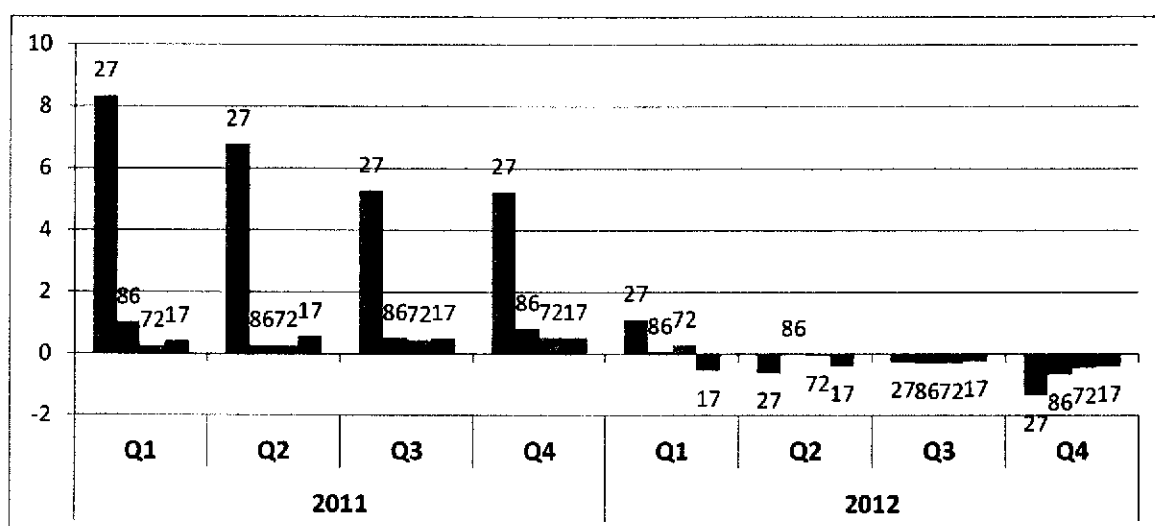
Najveći pojedinačni doprinos rastu izvoza u 2012. godini ostvarila je Glava 94 - Namještaj; nosači madraca; oprema za krevete i slični proizvodi (madraci, jastuci, i slični punjeni proizvodi); svijetiljke i druga rasvjetna tijela, i to od 0,56 procentnih poena, s tim da je njen doprinos rastu izvoza manji za 0,60 procentnih poena u odnosu na prethodnu godinu.

Glava 39 - Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa je doprinijela rastu izvoza sa 0,44 procentna poena, s tim da je njen doprinos rastu izvoza manji za 0,01 procentni poen u odnosu na prethodnu godinu.

Glava 93 - Oružje i municija; njihovi dijelovi i pribor je doprinijela rastu izvoza sa 0,42 procentna poena, s tim da je njen doprinos rastu izvoza manji za 0,21 procentni poen u odnosu na prethodnu godinu.

Glava 85 - Električne mašine i oprema i njihovi dijelovi; aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka; televizijski aparati je doprinijela rastu izvoza sa 0,25 procentnih poena, s tim da je njen doprinos rastu izvoza manji za 0,21 procentni poen u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 4. - Doprinos padu uvoza po kvartalima (u p.p.) 2011. – 2012. godina

Analiza kretanja doprinosa padu uvoza, posmatrano po grupama proizvoda, pokazuje da su navedene četiri grupe proizvoda (Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi, Tračnička vozila i njihovi dijelovi; kolosječni sklopovi i pribor i njihovi dijelovi, Željezo i čelik, te Šećeri i proizvodi od šećera) glavni generatori pada uvoza u BiH u 2012.godini. Navedene grupe proizvoda zajedno doprinose 2,88 procentnih poena u ukupnom padu uvoza u 2012. godini što je značajan doprinos padu uvoza, obzirom da je ukupan pad uvoza iznosio 1,76%. Navedene grupe proizvoda su u 2011. godini su uticale na rast uvoza i njihov ukupan doprinos je bio 7,15 p.p. na rast uvoza.

Najveći pojedinačni doprinos padu uvoza u 2012. godini ostvarila je Glava 27 - Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi sa 1,35 procentnih poena, s tim da je u prethodnoj godini Gl. 27 znatno uticala na povećanje uvoza, od 5,24 procentna poena.

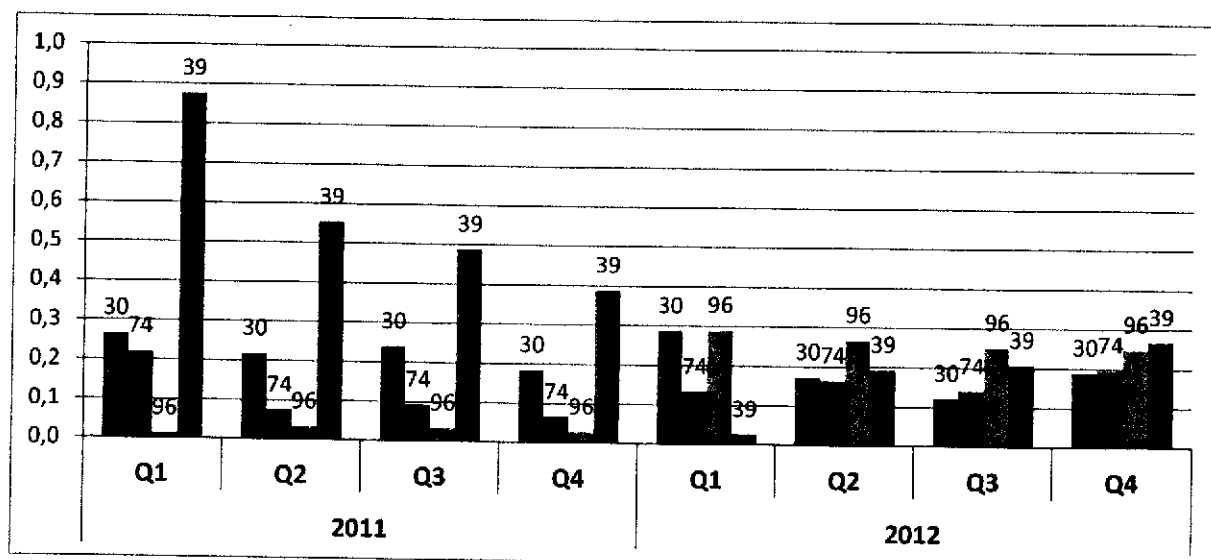
Glava 86 - Tračnička vozila i njihovi dijelovi; kolosječni sklopovi i pribor i njihovi dijelovi;

mehanička i elektromehanička signalna oprema za prometne puteve svih vrsta je doprinijela smanjenju uvoza sa 0,67 procentnih poena, s tim da je u prethodnoj godini Gl. 86 uticala na **povećanje** uvoza od 0,83 procentna poena.

Gl. 72 - Željezo i čelik, je doprinijela smanjenju uvoza sa 0,46 procentnih poena, s tim da je u prethodnoj godini Gl. 72 uticala na **povećanje** uvoza od 0,54 procentna poena.

Glava 17 - Šećeri i proizvodi od šećera je doprinijela smanjenju uvoza sa 0,40 procentnih poena, s tim da je u prethodnoj godini Gl. 17 uticala na **povećanje** uvoza, od 0,54 procentna poena.

Grafikon 5. - Doprinos **rastu uvoza** po kvartalima (u p.p.) 2011. – 2012. godina

Pojedine grupe proizvoda (Gl. 39 - Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa, Gl. 96 – Razni proizvodi, Gl. 74 – Bakar i proizvodi od bakra, te Gl. 30 – Farmaceutski proizvodi) su imale značajan doprinos u rastu uvoza, te time ublažile ukupan pad uvoza koji je u 2012. iznosio 1,76%.

Analiza kretanja doprinosa navedenih grupa proizvoda pokazuje da zajedno doprinose rastu uvoza od 0,90 procentnih poena u 2012. godini.

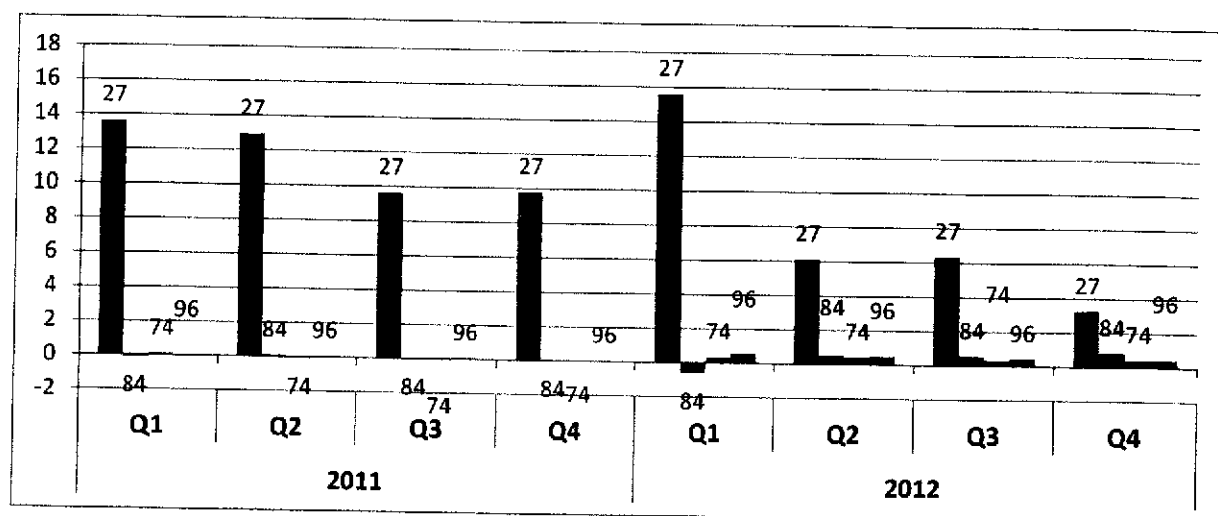
Najveći pojedinačni doprinos rastu uvoza u 2012. godini ostvarila je Gl. 39 - Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa, i to od 0,27 procentnih poena, s tim da je njen doprinos rastu uvoza manji za 0,12 procentnih poena u odnosu na prethodnu godinu.

Gl. 96 – Razni proizvodi je doprinijela rastu uvoza sa 0,25 procentnih poena, s tim da je njen doprinos rastu uvoza veći za 0,22 procentna poena u odnosu na prethodnu godinu.

Gl. 74 – Bakar i proizvodi od bakra je doprinijela rastu uvoza sa 0,20 procentnih poena, s tim da je njen doprinos rastu uvoza veći za 0,13 procentnih poena u odnosu na prethodnu godinu.

Gl. 30 – Farmaceutski proizvodi je doprinijela rastu uvoza sa 0,19 procentnih poena, s tim da je njen doprinos rastu uvoza veći za 0,01 procentni poen u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 6. - Doprinos rastu deficita po kvartalima (u p.p.) 2011. – 2012. godina

Analiza kretanja doprinosa rastu deficita, posmatrano po grupama proizvoda, pokazuje da su navedene četiri grupe proizvoda (Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi, Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi, Bakar i proizvodi od bakra, te Razni proizvodi), glavni generatori rasta deficita u BiH u 2012. godini. Navedene grupe proizvoda zajedno doprinose sa 4,94 procentna poena u ukupnom rastu deficita u 2012. godini što je značajan doprinos rastu deficita, obzirom da je **ukupan rast deficita iznosio 1,26%**.

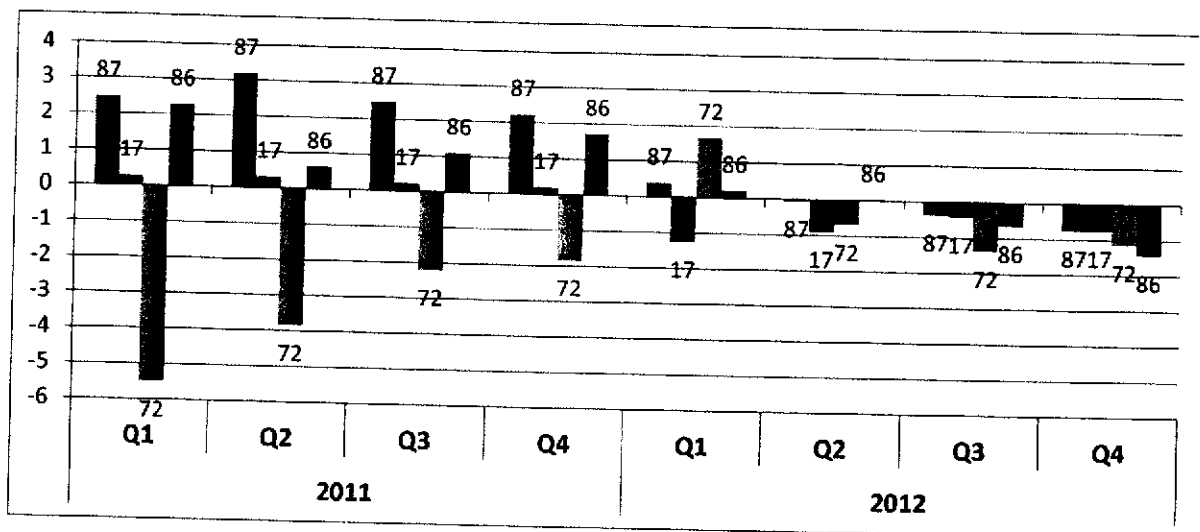
Najveći pojedinačni doprinos rastu deficita u 2012. godini je ostvarila Glava 27 - Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi i to od 3,27 procentnih poena i manji je za 6,52 procentna poena u odnosu na stopu rasta ostvarenu u prethodnoj godini.

Glava 84 - Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi, bilježi doprinos rastu trgovinskog deficita od 0,83 procentna poena u posmatranom periodu, s tim da je u prethodnoj godini Gl. 84 uticala na **smanjenje deficita** od 0,02 procentna poena.

Glava 74 – Bakar i proizvodi od bakra, bilježi doprinos rastu trgovinskog deficita od 0,43 procentna poena u posmatranom periodu, s tim da je u prethodnoj godini Gl. 74 uticala na **smanjenje deficita** od 0,03 procentna poena.

Glava 96 - Razni proizvodi je ostvarila doprinos rastu trgovinskog deficita od 0,42 procentna poena u posmatranom periodu, i bilježi rast od 0,36 procentnih poena u odnosu na stopu rasta ostvarenu u prethodnoj godini.

Grafikon 7. - Doprinos padu deficita po kvartalima (u p.p.) 2011. – 2012. godina

U 2012. godini ukupan deficit je imao rast od 1,26% u odnosu na prethodnu godinu. Međutim, analiza kretanja doprinosa svih grupa proizvoda pokazuje da su **određene grupe proizvoda uticale na pad deficita**. Najveći doprinos padu deficita imaju sljedeće grupe proizvoda: Gl. 86 - Tračnička vozila i njihovi dijelovi; kolosječni sklopovi i pribor i njihovi dijelovi; mehanička i elektromehanička signalna oprema za prometne puteve svih vrsta, Gl.72 - Željezo i čelik, Gl. 17 - Šećeri i proizvodi od šećera, te Gl. 87 – Vozila, osim tračničkih vozila i njihovi dijelovi i pribor i zajedno doprinose 4,09 procentnih poena u ukupnom padu deficita u navedenom periodu.

Najveći pojedinačni doprinos padu deficita u 2012. godini ostvarila je Glava 86 - Tračnička vozila i njihovi dijelovi; kolosječni sklopovi i pribor i njihovi dijelovi; mehanička i elektromehanička signalna oprema za prometne puteve svih vrsta i to od 1,43 procentna poena, s tim da je u istom periodu prethodne godine Gl. 86 uticala na **povećanje** trgovinskog deficita od 1,73 procentna poena.

Glava 72 - Željezo i čelik je doprinijela smanjenju deficita sa 1,15 procentnih poena, s tim da je njen doprinos padu deficita manji za 0,69 procentnih poena u odnosu na prethodnu godinu.

Glava 17 - Šećeri i proizvodi od šećera je doprinijela padu deficita sa 0,76 procentnih poena, s tim da je u istom periodu prethodne godine Gl. 17 uticala na **povećanje** trgovinskog deficita od 0,20 procentnih poena.

Glava 87 – Vozila, osim tračničkih vozila i njihovi dijelovi i pribor, je doprinijela smanjenju deficita sa 0,75 procentnih poena, s tim da je u prethodnoj godini Gl. 87 uticala na **povećanje** trgovinskog deficita od 2,24 procentna poena.

1.5. Pregled kretanja ukupnog uvoza i izvoza poljoprivrednih i industrijskih proizvoda

Tabela 9 - BH uvoz poljoprivrednih i industrijskih proizvoda za period 2011. - 2012. godine

KM

OPIS	Vrijednost 2011	Količina 2011	Vrijednost 2012	Količina 2012	Rast/Pad Vrijednosti i %	Rast/Pad Količine i %
Industrija	12.687.935.116	7.388.111.290	12.802.785.274	7.252.332.858	0,91%	-1,84%
Poljoprivreda	2.837.492.600	2.096.292.789	2.450.156.835	1.457.626.256	-13,65%	-30,47%
UKUPNO	15.525.427.716	9.484.404.079	15.252.942.109	8.709.959.114	-1,76%	-8,17%

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

* Poljoprivredni proizvodi su razvrstani u skladu sa WTO klasifikacijom

Analiza kretanja ukupnog **uvoza** proizvoda ukazuje na činjenicu da je došlo do smanjenja ukupne količine i vrijednosti uvezenih proizvoda. Međutim, gledajući po strukturi uvoza primjetno je da je došlo do značajnog smanjenja količine uvezenih poljoprivrednih proizvoda od 30,47% uz smanjenje količine uvezenih industrijskih proizvoda od 1,84%. Istovremeno došlo je do povećanja vrijednosti uvoza industrijskih proizvoda od 0,91%, uz smanjenje vrijednosti uvoza poljoprivrednih proizvoda od 13,65%. Cijene uvoznih industrijskih proizvoda za 2012. godinu su se povećale u prosjeku za 2,79%, a cijene uvoznih poljoprivrednih proizvoda su značajno porasle u prosjeku za 24,18%.

Tabela 10 - BH izvoz poljoprivrednih i industrijskih proizvoda za period 2011. - 2012. godine

KM

OPIS	Vrijednost 2011	Količina 2011	Vrijednost 2012	Količina 2012	Rast/Pad Vrijednosti i %	Rast/Pad Količine i %
Industrija	7.533.080.701	7.593.285.644	7.152.044.607	7.751.742.811	-5,06%	2,09%
Poljoprivreda	689.031.657	441.943.005	705.917.266	426.511.767	2,45%	-3,49%
UKUPNO	8.222.112.358	8.035.228.649	7.857.961.872	8.178.254.578	-4,43%	1,78%

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

* Poljoprivredni proizvodi su razvrstani u skladu sa WTO klasifikacijom

Analiza kretanja ukupnog **izvoza** proizvoda ukazuje na činjenicu da je došlo do blagog povećanja ukupne količine izvezenih proizvoda uz istovremeno smanjenje ukupne vrijednosti izvoza. Međutim, gledajući po strukturi izvoza primjetno je da je došlo do smanjenja količine izvezenih poljoprivrednih proizvoda od 3,49% uz blago povećanje količine izvezenih industrijskih proizvoda od 2,09%. Istovremeno došlo je do smanjenja vrijednosti izvoza industrijskih proizvoda od 5,06%, uz povećanje vrijednosti izvoza poljoprivrednih proizvoda od 2,45%. Cijene izvoznih industrijskih proizvoda za 2012. godinu su se smanjile u prosjeku za 7%, a cijene izvoznih poljoprivrednih proizvoda su porasle u prosjeku za 6,16%.

Tabela 11 - BH uvoz poljoprivrednih i industrijskih proizvoda

Mil.KM

OPIS	2011		2012		Rast/Pad u %	Doprinos
	Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća		
Industrija	12.687,94	81,72%	12.802,79	83,94%	0,91%	0,74%
Poljoprivreda	2.837,49	18,28%	2.450,16	16,06%	-13,65%	-2,49%
UKUPNO	15.525,43	100,00%	15.252,94	100,00%	-1,76%	-1,76%

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

* Poljoprivredni proizvodi su razvrstani u skladu sa WTO klasifikacijom

U 2012. godini vrijednost ukupnog uvoza je pala za 1,76% u odnosu na prethodnu godinu, gdje su poljoprivredni proizvodi doprinjeli padu uvoza za 2,49 procentnih poena, dok su industrijski proizvodi doprinjeli rastu uvoza za 0,74 procentna poena. Vrijednost uvoza poljoprivrednih proizvoda u periodu za 2012. godinu je opala za 13,65%, dok je vrijednost industrijskih proizvoda porasla za 0,91% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 12 - BH izvoz poljoprivrednih i industrijskih proizvoda

Mil.KM

OPIS	2011		2012		Rast/Pad u %	Doprinos
	Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća		
Industrija	7.533,08	91,62%	7.152,04	91,02%	-5,06%	-4,63%
Poljoprivreda	689,03	8,38%	705,92	8,98%	2,45%	0,21%
UKUPNO	8.222,11	100,00%	7.857,96	100,00%	-4,43%	-4,43%

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

* Poljoprivredni proizvodi su razvrstani u skladu sa WTO klasifikacijom

U 2012. godini vrijednost ukupnog izvoza je pala za 4,43% u odnosu na prethodnu godinu, gdje su poljoprivredni proizvodi doprinjeli rastu izvoza za 0,21 procentni poen, dok su industrijski proizvodi doprinjeli padu izvoza za 4,63 procentna poena. Vrijednost uvoza poljoprivrednih proizvoda u 2012. godini je porasla za 2,45%, dok je vrijednost industrijskih proizvoda opala za 5,06% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 13 - BH deficit po poljoprivrednim i industrijskim proizvodima

Mil.KM

OPIS	2011		2012		Rast/Pad u %	Doprinos
	Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća		
Industrija	-5.154,85	70,58%	-5.650,74	76,41%	9,62%	6,79%
Poljoprivreda	-2.148,46	29,42%	-1.744,24	23,59%	-18,81%	-5,53%
UKUPNO	-7.303,32	100,00%	-7.394,98	100,00%	1,26%	1,26%

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

* Poljoprivredni proizvodi su razvrstani u skladu sa WTO klasifikacijom

U 2012. godini vrijednost ukupnog deficita je porasla za 1,26% u odnosu na prethodnu godinu, gdje su poljoprivredni proizvodi doprinjeli padu deficita za 5,53 procentna poena, dok su industrijski proizvodi doprinjeli rastu deficita za 6,79 procentnih poena. Vrijednost deficita poljoprivrednih proizvoda u 2012. godini je opala za 18,81%, dok je vrijednost deficita

industrijskih proizvoda porasla za 9,62% u odnosu na prethodnu godinu.

1.6. Robna razmjena po zemljama

Tabela 14 - BiH uvoz po zemljama - najznačajnijim partnerima

Mil.KM

R. br.	DRŽAVA	2011.		2012.		Rast/Pad
		Vrijednost	% u ukupnom uvozu	Vrijednost	% u ukupnom uvozu	
1	Hrvatska	2.226,51	14,34%	2.202,55	14,44%	-1,08%
2	Njemačka	1.648,40	10,62%	1.725,80	11,31%	4,70%
3	Rusija	1.635,09	10,53%	1.493,89	9,79%	-8,64%
4	Srbija	1.465,64	9,44%	1.431,53	9,39%	-2,33%
5	Italija	1.381,69	8,90%	1.429,36	9,37%	3,45%
6	Kina	774,88	4,99%	816,38	5,35%	5,36%
7	Slovenija	828,56	5,34%	803,36	5,27%	-3,04%
8	Austrija	491,68	3,17%	504,09	3,30%	2,52%
9	Turska	450,11	2,90%	449,38	2,95%	-0,16%
10	Poljska	301,12	1,94%	417,00	2,73%	38,48%
Ukupno (1-10)		11.203,69	72,16%	11.273,33	73,91%	0,62%
Ostale zemlje		4.321,74	27,84%	3.979,61	26,09%	-7,92%
UKUPNO		15.525,43	100,00%	15.252,94	100,00%	-1,76%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Analizirajući robnu razmjenu po zemljama primjetno je da navedenih deset zemalja ima učešće od 73,91% u ukupnom bh uvozu za 2012. godinu.

Na strani **uvoza**, u 2012. godini najviše se uvezilo iz Hrvatske u vrijednosti od 2,20 milijardi KM sa učešćem u ukupnom uvozu od 14,44% i ostvaren je pad od 1,08% u odnosu na prethodnu godinu, zatim se uvezilo iz Njemačke u vrijednosti od 1,73 milijarde KM sa učešćem od 11,31% u ukupnom uvozu i ostvaren je rast od 4,70%, te iz Rusije u vrijednosti od 1,49 milijardi KM sa učešćem u ukupnom uvozu od 9,79% i ostvarenim padom od 8,64%.

Tabela 15 - BiH izvoz po zemljama - najznačajnim partnerima

Mil.KM

R. br.	DRŽAVA	2011		2012		Rast/Pad
		Vrijednost	% u ukupnom izvozu	Vrijednost	% u ukupnom izvozu	
1	Njemačka	1.215,96	14,79%	1.210,10	15,40%	-0,48%
2	Hrvatska	1.204,44	14,65%	1.165,02	14,83%	-3,27%
3	Italija	963,55	11,72%	939,24	11,95%	-2,52%
4	Srbija	1.001,88	12,19%	710,00	9,04%	-29,13%
5	Austrija	619,04	7,53%	654,76	8,33%	5,77%
6	Slovenija	706,82	8,60%	653,30	8,31%	-7,57%
7	Cma Gora	300,43	3,65%	249,23	3,17%	-17,04%
8	Turska	150,05	1,83%	182,87	2,33%	21,87%
9	Kosovo/UNMIK ⁽¹⁾	165,71	2,02%	178,91	2,28%	7,96%
10	Nizozemska	140,75	1,71%	124,95	1,59%	-11,23%
Ukupno (1-10)		6.468,63	78,67%	6.068,39	77,23%	-6,19%
Ostale zemlje		1.753,48	21,33%	1.789,57	22,77%	2,06%
UKUPNO		8.222,11	100,00%	7.857,96	100,00%	-4,43%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

⁽¹⁾Po rezoluciji VSUN 1244

Analizirajući robnu razmjenu po zemljama primjetno je da navedenih deset zemalja ima učešće od 77,23% u ukupnom bh izvozu za 2012. godinu.

Na strani izvoza, u 2012. godini najviše se izvozilo u Njemačku u vrijednosti od 1,21 milijardu KM sa učešćem u ukupnom izvozu od 15,40% i ostvaren je pad od 0,48% u odnosu na predhodnu godinu, zatim se izvozilo u Hrvatsku u vrijednosti od 1,17 milijardi KM sa učešćem od 14,83% u ukupnom izvozu i ostvaren je pad od 3,27%, te u Italiju se izvozilo u vrijednosti od 939,24 miliona KM sa učešćem u ukupnom uvozu od 11,95% i ostvarenim padom od 2,52%. Od navedenih deset zemalja, najveći pad izvoza u 2012. godini je zabilježen u Srbiji od 29,13% u odnosu na prethodnu godinu, gdje je izvoz u Srbiju iznosio 710,00 miliona KM sa učešćem u ukupnom izvozu od 9,04%.

Tabela 16 - BiH deficit po zemljama - najznačajnijim partnerima

Mil.KM

R. br.	DRŽAVA	2011		2012		Rast/Pad
		Vrijednost	% u ukupnom deficitu	Vrijednost	% u ukupnom deficitu	
1	Rusija	-1.581,91	21,66%	-1.437,85	19,44%	-9,11%
2	Hrvatska	-1.022,07	13,99%	-1.037,53	14,03%	1,51%
3	Kina	-766,80	10,50%	-807,86	10,92%	5,36%
4	Srbija	-463,77	6,35%	-721,53	9,76%	55,58%
5	Njemačka	-432,45	5,92%	-515,69	6,97%	19,25%
6	Italija	-418,14	5,73%	-490,12	6,63%	17,21%
7	SAD	-607,52	8,32%	-360,42	4,87%	-40,67%
8	Poljska	-200,58	2,75%	-318,61	4,31%	58,85%
9	Mađarska	-213,24	2,92%	-297,54	4,02%	39,53%
10	Brazil	-329,27	4,51%	-267,86	3,62%	-18,65%
Ukupno (1-10)		-6.035,73	82,64%	-6.255,01	84,58%	3,63%
Ostale zemlje		-1.267,59	17,36%	-1.139,97	15,42%	-10,07%
UKUPNO		-7.303,32	100,00%	-7.394,98	100,00%	1,26%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

U tabeli br.16. dat je pregled zemalja koje imaju najveće učešće u ukupnom bh deficitu za 2012. godinu.

U 2012. godini najveće učešće u ukupnom deficitu ostvarila je Rusija sa 19,44%, zatim Hrvatska sa 14,03%, te Kina sa učešćem od 10,92%. Od navedenih deset zemalja, u 2012. godini najveći rast deficita zabilježen je sa Poljskom od 58,85%, a najveći pad deficita zabilježen je sa SAD od 40,67% u odnosu na 2011. godinu.

2. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO REGIONIMA

Posmatajući strukturu robne razmjene po regionima možemo identifikovati ključna izvozno-
uvozna tržišta za Bosnu i Hercegovinu. To su:

- 1) Zemlje Evropske unije
- 2) Zemlje potpisnice Sporazuma CEFTA-e
- 3) Zemlje potpisnice Sporazuma EFTA-e
- 4) Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)
- 5) Ostale zemlje

Tabela 17 - Robna razmjena BiH po regionima za 2012. g.

Region	IZVOZ		UVOZ		OBIM		DEFICIT		Pokrivenost
	Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća	
EU	4.552,56	57,94%	7.158,14	46,93%	11.710,70	50,67%	-2.605,58	35,23%	63,60%
CEFTA	2.483,11	31,60%	3.841,49	25,19%	6.324,60	27,37%	-1.358,39	18,37%	64,64%
EFTA	100,30	1,28%	90,83	0,60%	191,13	0,83%	9,48	-0,13%	110,43%
UoST*	182,87	2,33%	449,38	2,95%	632,25	2,74%	-266,51	3,60%	40,69%
Ostatak svijeta	539,12	6,86%	3.713,10	24,34%	4.252,22	18,40%	-3.173,98	42,92%	14,52%
Ukupno	7.857,96	100,00%	15.252,94	100,00%	23.110,90	100,00%	-7.394,98	100,00%	51,52%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

Iz gore navedenih podataka se vidi da u ukupnoj robnoj razmjeni BiH u 2012. godini najveće učešće imaju zemlje članice EU (50,67%) i članice potpisnice CEFTA-e (27,37%), s tim da ove dvije regije učestvuju u ukupnoj razmjeni 78,04%, što nam ukazuje na značaj ovih tržišta.

EU ima najveće učešće u bh trgovinskom deficitu od 35,23%, i zemlje potpisnice CEFTA-e od 18,37%, tako da ove dvije regije zajedno učestvuju u ukupnom deficitu sa 53,60%.

Pokrivenost uvoza izvozom BiH sa zemljama članicama EU u posmatranom periodu iznosila je 63,60% i učešće ovih zemalja u ukupnom izvozu je 57,94%, dok je u ukupnom uvozu 46,93%.

Pokrivenost uvoza izvozom BiH sa potpisnicama CEFTA-e u 2012. godini iznosila je 64,64% i učešće ovih zemalja u ukupnom izvozu je veće (31,60%), nego u ukupnom uvozu (25,19%).

Najveću pokrivenost uvoza izvozom BiH ima sa potpisnicama EFTA-e koja u posmatranom periodu iznosi 110,43%, a učešće ovih zemalja u ukupnom bh izvozu iznosilo je 1,28%, dok u ukupnom bh uvozu 0,60%.

Pokrivenost uvoza izvozom sa Turskom iznosila je 40,69% i njeno učešće u ukupnom bh izvozu je 2,33%, a u ukupnom bh uvozu 2,95%.

Pokrivenost uvoza izvozom BiH sa zemljama Ostataka svijeta je 14,52%, učešće ovih zemalja u ukupnom bh izvozu je 6,86%, a u ukupnom bh uvozu 24,34%.

U nastavku je dat grafički prikaz robne razmjene BiH sa pomenutim regionima.

Grafikon 8. - Robna razmjena BiH po regionima za 2012. godinu (Mil.KM)

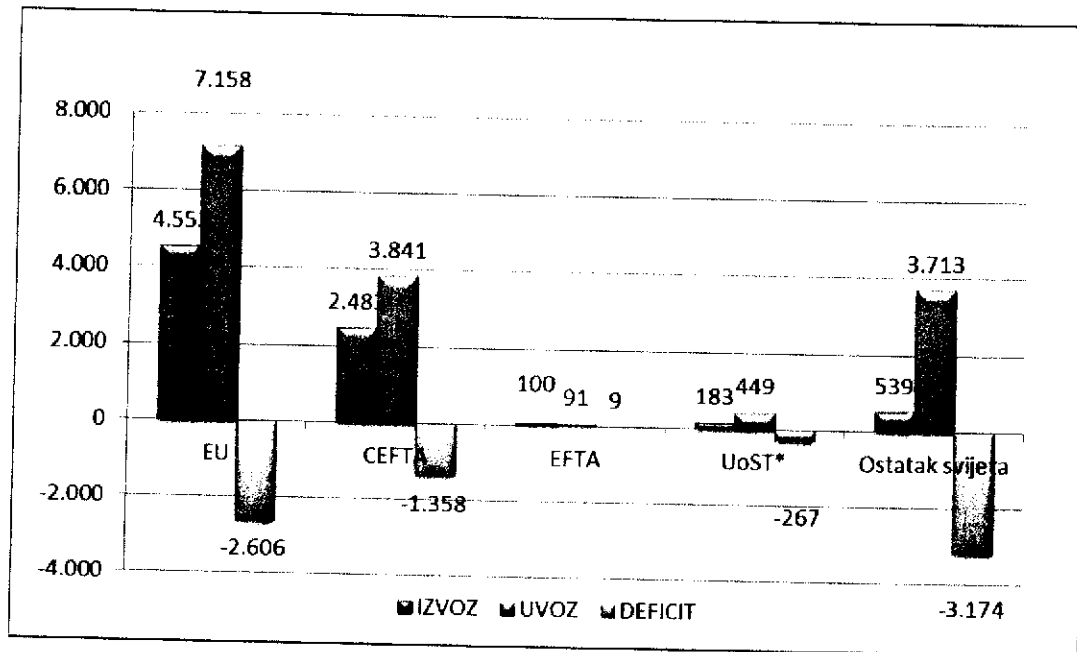

Tabela 18 - Uvoz u BiH po regionima za period 2010. - 2012. godine

Region	2010.		2011.			2012.			Doprinos Rastu/Padu uvoza
	UVOZ	% učešća	UVOZ	% učešća	Rast/Padu u %	UVOZ	% učešća	Rast/Padu u %	
EU	6.251,48	45,91%	7.045,74	45,38%	12,71%	7.158,14	46,93%	1,60%	0,72%
CEFTA	3.683,37	27,05%	3.881,64	25,00%	5,38%	3.841,49	25,19%	-1,03%	-0,26%
EFTA	96,95	0,71%	93,35	0,60%	-3,72%	90,83	0,60%	-2,70%	-0,02%
UoS*	379,01	2,78%	450,11	2,90%	18,76%	449,38	2,95%	-0,16%	0,00%
Ostatak svijeta	3.205,41	23,54%	4.054,60	26,12%	26,49%	3.713,10	24,34%	-8,42%	-2,20%
Ukupno	13.616,20	100,00%	15.525,43	100,00%	14,02%	15.252,94	100,00%	-1,76%	-1,76%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

U 2012. godini u odnosu na 2011. godinu došlo je da rasta uvoza iz zemalja EU za 1,60% i manji je na godišnjem nivou za 11,11 procentnih poena u odnosu na stopu rasta ostvarenu u 2011. godini.

Poređenjem podataka o uvozu u 2012. godini ukazuje na pad uvoza iz zemalja potpisnica Sporazuma CEFTA-e za 1,03%, što je za 6,41 procentni poen manje u odnosu na stopu rasta

ostvarenu u 2011. godini.

Uvoz iz zemalja potpisnica sporazuma EFTA-e bilježi pad u posmatranom periodu od 2,70% što je za 1,02 procentna poena više u odnosu na stopu rasta ostvarenu u 2011. godini.

Poređenjem podataka o uvozu u 2012. godini ukazuje na pad uvoza iz Turske za 0,16%, što je za 18,92 procentna poena manje u odnosu na stopu rasta ostvarenu u 2011. godini.

Uvoz iz zemalja Ostatka svijeta je zabilježio pad od 8,42% u 2012. godini i manji je za 34,91 procentni poen u odnosu na stopu rasta ostvarenu u 2011. godini.

Zemlje članice CEFTA-e su doprinijele sa 0,26 procentnih poena u ukupnom padu uvoza, koji je iznosio 1,76%, a zemlje EU su značajno doprinijele porastu ukupnog uvoza i to od 0,72 procentna poena.

Tabela 19 - Izvoz iz BiH po regionima za period 2010. - 2012. godine

Region	2010.		2011.			2012.			Doprinos Rastu/Padu Izvoza
	Izvoz	% učešće	Izvoz	% učešće	Rast/Pad u %	Izvoz	% učešće	Rast/Pad u %	
EU	3.869,91	54,54%	4.586,69	55,78%	18,52%	4.552,56	57,94%	-0,74%	-0,42%
CEFTA	2.546,59	35,89%	2.873,87	34,95%	12,85%	2.483,11	31,60%	-13,60%	-4,75%
EFTA	168,51	2,37%	165,55	2,01%	-1,76%	100,30	1,28%	-39,41%	-0,79%
UoST*	81,66	1,15%	150,05	1,83%	83,75%	182,87	2,33%	21,87%	0,40%
Ostatak svijeta	428,83	6,04%	445,96	5,42%	3,99%	539,12	6,86%	20,89%	1,13%
Ukupno	7.095,50	100,00%	8.222,11	100,00%	15,88%	7.857,96	100,00%	-4,43%	-4,43%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

U 2012. godini u odnosu na 2011. došlo je da pada izvoza u zemlje EU za 0,74% i manji je na godišnjem nivou za 19,26 procentnih poena u odnosu na stopu rasta ostvarenu u 2011. godini.

Poređenjem podataka o izvozu za 2012. godinu ukazuje na pad izvoza u zemlje potpisnice Sporazuma CEFTA-e za 13,60%, što je za 26,45 procentnih poena manje u odnosu na stopu rasta ostvarenu u 2011. godini. Na ukupan pad izvoza značajno je doprinio pad izvoza u CEFTA-u od 4,75 procentnih poena.

Izvoz u zemlje potpisnice sporazuma EFTA-e bilježi pad u posmatranom periodu od 39,41% što predstavlja smanjenje od 37,65 procentnih poena u odnosu na stopu rasta ostvarenu u 2011. godini.

Poređenjem podataka o izvozu za 2012. godinu ukazuje na rast izvoza u Tursku za 21,87%, što je za 61,88 procentnih poena manje u odnosu na stopu rasta ostvarenu u 2011. godini.

Izvoz u zemlje Ostatka svijeta je zabilježio rast od 20,89% za 2012. godinu i veći je za 16,9 procentnih poena u odnosu na stopu rasta ostvarenu u 2011. godini.

Zemlje članice CEFTA-e su značajno doprinijele sa 4,75 procentnih poena u ukupnom padu

izvoza, koji je iznosio 4,43% i zemlje EU su doprinijele padu ukupnog izvoza od 0,42 procentna poena.

Tabela 20 - BiH Deficit po regionima za period 2010. - 2012. godine

Region	2010		2011			2012			Doprinos Rastu/Padu p.p.
	DEFICIT	% učelca	DEFICIT	% učelca	Rast/Pad p.p.	DEFICIT	% učelca	Rast/Pad p.p.	
EU	-2.381,57	36,52%	-2.459,05	33,67%	3,25%	-2.605,58	35,23%	5,96%	2,01%
CEFTA	-1.136,78	17,43%	-1.007,77	13,80%	-11,35%	-1.358,39	18,37%	34,79%	4,80%
EFTA	71,56	-1,10%	72,20	-0,99%	0,89%	9,48	-0,13%	-86,88%	0,86%
UoST*	-297,34	4,56%	-300,06	4,11%	0,91%	-266,51	3,60%	-11,18%	-0,46%
Ostatak svijeta	-2.776,57	42,58%	-3.608,64	49,41%	29,97%	-3.173,98	42,92%	-12,04%	-5,95%
Ukupno	-6.520,70	100,00%	-7.303,32	100,00%	12,00%	-7.394,98	100,00%	1,26%	1,26%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

U 2012. godini došlo je do rasta deficita sa EU od 5,96%, što je za 2,71 procentni poen više u odnosu na stopu rasta ostvarenu u 2011. godine.

Deficit sa zemljama potpisnicama CEFTA-e u 2012. godini je porastao za 34,79%, što je za 46,14 procentnih poena više u odnosu na stopu rasta ostvarenu u 2011. godini.

U posmatranom periodu ukupan rast deficita je 1,26%, a najveći doprinos rasta deficita zabilježen je sa zemljama potpisnicama CEFTA-e od 4,8 p.p., te deficit sa EU je doprinio rastu od 2,01 p.p.

Deficit sa Ostatkom svijeta je doprinio padu ukupnog deficita od 5,95 procentnih poena.

3. ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA EVROPSKE UNIJE

Tabela 21 - Robna razmjena BiH sa EU u periodu 2009.-2012. godine

Mil.KM

Godina	Period	UVOZ		IZVOZ		DEFICIT		Pokrivenost u %
		Vrijednost	Rast/Pad *	Vrijednost	Rast/Pad *	Vrijednost	Rast/Pad *	
2009	Q1	1.401,50	-19,98%	693,92	-22,53%	-707,58	-17,31%	49,51%
	Q2	2.941,64	-21,59%	1.411,47	-26,10%	-1.530,17	-16,91%	47,98%
	Q3	4.461,22	-23,13%	2.205,75	-22,97%	-2.255,48	-23,29%	49,44%
	Q4	6.063,80	-22,46%	3.000,69	-18,97%	-3.063,11	-25,59%	49,49%
2010	Q1	1.299,49	-7,28%	868,48	25,16%	-431,02	-39,09%	66,83%
	Q2	2.890,16	-1,75%	1.880,25	33,21%	-1.009,91	-34,00%	65,06%
	Q3	4.531,37	1,57%	2.861,97	29,75%	-1.669,41	-25,98%	63,16%
	Q4	6.251,48	3,10%	3.869,91	28,97%	-2.381,57	-22,25%	61,90%
2011	Q1	1.532,84	17,96%	1.091,33	25,66%	-441,51	2,43%	71,20%
	Q2	3.360,34	16,27%	2.285,71	21,56%	-1.074,63	6,41%	68,02%
	Q3	5.175,89	14,22%	3.467,73	21,17%	-1.708,17	2,32%	67,00%
	Q4	7.045,74	12,71%	4.586,69	18,52%	-2.459,05	3,25%	65,10%
2012	Q1	1.584,70	3,38%	1.096,88	0,51%	-487,82	10,49%	69,22%
	Q2	3.450,06	2,67%	2.276,19	-0,42%	-1.173,87	9,23%	65,98%
	Q3	5.313,49	2,66%	3.460,78	-0,20%	-1.852,71	8,46%	65,13%
	Q4	7.158,14	1,60%	4.552,56	-0,74%	-2.605,58	5,96%	63,60%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

U 2012. godini vrijednost uvoza iz EU iznosila je 7,16 milijardi KM, što je za 112,41 milion KM ili 1,60% više u odnosu na vrijednost uvoza ostvarenog u 2011. godini.

U istom periodu ukupan izvoz BiH u EU iznosio je 4,55 milijardi KM, što predstavlja smanjenje od 0,74% ili 34,13 miliona KM u odnosu na 2011. godinu.

U 2012. godinu vrijednost deficita sa zemljama EU iznosila je 2,61 milijardu KM, gdje je deficit porastao za 146,53 miliona KM ili 5,96% u odnosu na 2011. godinu.

Pokrivenost uvoza izvozom sa zemljama EU za 2012. godinu iznosila je 63,60%, što je za 1,5% manje od pokrivenosti u odnosu na 2011. godinu, kada je iznosila 65,1%.

U 2012. godini stopa rasta izvoza se smanjila za značajnih 19,26 procentnih poena u odnosu na stopu rasta ostvarenu za 2011. godinu. Stopa rasta uvoza za 2012. godinu se smanjila za 11,11 procentnih poena u odnosu na stopu rasta ostvarenu za 2011. godinu. Kao rezultat ovih kretanja, stopa rasta deficita se povećala za 2,71 procentni poen.

3.1. Robna razmjena po zemljama

Tabela 22 - Uvoz BiH po zemljama EU za 2011. i 2012. godinu

Mil.KM

R. br.	DRŽAVA	2011.		2012.		Rast/Pad	Doprinos
		Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća		
1	Njemačka	1.648,40	23,40%	1.725,80	24,11%	4,70%	1,10%
2	Italija	1.381,69	19,61%	1.429,36	19,97%	3,45%	0,68%
3	Slovenija	828,56	11,76%	803,36	11,22%	-3,04%	-0,36%
4	Austrija	491,68	6,98%	504,09	7,04%	2,52%	0,18%
5	Poljska	301,12	4,27%	417,00	5,83%	38,48%	1,64%
6	Mađarska	379,21	5,38%	412,95	5,77%	8,90%	0,48%
7	Francuska	316,02	4,49%	322,06	4,50%	1,91%	0,09%
8	Češka	326,96	4,64%	271,95	3,80%	-16,82%	-0,78%
9	Grčka	218,39	3,10%	182,17	2,54%	-16,59%	-0,51%
10	Rumunija	187,97	2,67%	172,67	2,41%	-8,14%	-0,22%
11	Španija	229,90	3,26%	161,54	2,26%	-29,73%	-0,97%
12	Nizozemska	148,78	2,11%	149,80	2,09%	0,69%	0,01%
13	UK	101,57	1,44%	120,14	1,68%	18,27%	0,26%
14	Slovačka	115,47	1,64%	115,88	1,62%	0,35%	0,01%
15	Belgija	92,48	1,31%	89,61	1,25%	-3,11%	-0,04%
16	Bugarska	71,02	1,01%	74,73	1,04%	5,23%	0,05%
17	Švedska	86,34	1,23%	67,68	0,95%	-21,62%	-0,26%
18	Irska	40,56	0,58%	45,18	0,63%	11,41%	0,07%
19	Danska	33,44	0,47%	31,87	0,45%	-4,70%	-0,02%
20	Finska	15,78	0,22%	24,55	0,34%	55,56%	0,12%
21	Portugal	9,24	0,13%	12,27	0,17%	32,77%	0,04%
22	Luksemburg	6,57	0,09%	7,75	0,11%	18,10%	0,02%
23	Litvanija	3,20	0,05%	5,12	0,07%	60,20%	0,03%
24	Cipar	3,84	0,05%	3,81	0,05%	-0,77%	0,00%
25	Estonija	2,93	0,04%	3,81	0,05%	30,11%	0,01%
26	Latvija	2,97	0,04%	1,82	0,03%	-38,81%	-0,02%
27	Malta	1,64	0,02%	1,18	0,02%	-28,11%	-0,01%
Ukupno EU		7.045,74	100,00%	7.158,14	100,00%	1,60%	1,60%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

U 2012. godini uvoza iz EU iznosio je 7,16 milijardi KM, od toga najveće učešće u ukupnom uvozu iz EU ima Njemačka sa 24,11%, zatim Italija sa 19,97%, te Slovenija sa 11,22%.

U istom periodu došlo je do rasta uvoza iz zemalja EU od 1,6%, od toga najveći doprinos rastu uvoza ostvarila je Poljska od 1,64 p.p., Njemačka od 1,1 p.p., te Italija sa 0,68 p.p. Međutim, zemlje koje doprinose padu uvoza iz EU u 2012.godini su: Španija sa 0,97 p.p., Češka sa 0,78 p.p., te Grčka sa 0,51 p.p.

Tabela 23 - Izvoz BiH po zemljama EU za 2011. i 2012. godinu

Mil.KM

R. br.	DRŽAVA	2011.		2012.		Rast/Pad	Doprinos
		Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća		
1	Njemačka	1.215,96	26,51%	1.210,10	26,58%	-0,48%	-0,13%
2	Italija	963,55	21,01%	939,24	20,63%	-2,52%	-0,53%
3	Austrija	619,04	13,50%	654,76	14,38%	5,77%	0,78%
4	Slovenija	706,82	15,41%	653,30	14,35%	-7,57%	-1,17%
5	Nizozemska	140,75	3,07%	124,95	2,74%	-11,23%	-0,34%
6	Mađarska	165,97	3,62%	115,42	2,54%	-30,46%	-1,10%
7	Rumunija	61,81	1,35%	114,19	2,51%	84,74%	1,14%
8	Poljska	100,55	2,19%	98,39	2,16%	-2,15%	-0,05%
9	Francuska	91,04	1,98%	97,50	2,14%	7,10%	0,14%
10	Španija	72,97	1,59%	97,46	2,14%	33,55%	0,53%
11	Češka	103,35	2,25%	96,58	2,12%	-6,56%	-0,15%
12	Slovačka	110,10	2,40%	82,43	1,81%	-25,14%	-0,60%
13	Švedska	54,10	1,18%	48,96	1,08%	-9,51%	-0,11%
14	Luksemburg	53,22	1,16%	46,12	1,01%	-13,33%	-0,15%
15	Bugarska	18,34	0,40%	37,69	0,83%	105,51%	0,42%
16	Belgija	33,25	0,72%	33,78	0,74%	1,61%	0,01%
17	UK	26,82	0,58%	30,68	0,67%	14,37%	0,08%
18	Cipar	3,73	0,08%	26,27	0,58%	603,82%	0,49%
19	Grčka	10,90	0,24%	18,09	0,40%	66,03%	0,16%
20	Danska	5,71	0,12%	10,68	0,23%	87,06%	0,11%
21	Portugal	9,96	0,22%	5,94	0,13%	-40,38%	-0,09%
22	Malta	1,98	0,04%	3,61	0,08%	82,63%	0,04%
23	Finska	1,18	0,03%	1,95	0,04%	65,18%	0,02%
24	Litvanija	13,11	0,29%	1,67	0,04%	-87,28%	-0,25%
25	Latvija	0,90	0,02%	1,55	0,03%	70,94%	0,01%
26	Irska	1,31	0,03%	0,87	0,02%	-33,99%	-0,01%
27	Estonija	0,25	0,01%	0,39	0,01%	54,14%	0,00%
Ukupno EU		4.586,69	100,00%	4.552,56	100,00%	-0,74%	-0,74%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

U 2012. godini izvoz u EU iznosio je 4,55 milijardi KM, od toga najveće učešće u ukupnom izvozu u EU ima Njemačka sa 26,58%, zatim Italija sa 20,63%, te Austrija sa 14,38%.

U istom periodu došlo je do pada izvoza u zemlje EU od 0,74%, od toga najveći doprinos padu izvoza ostvarila je Slovenija od 1,17 p.p., Mađarska od 1,1 p.p., te Slovačka sa 0,6 p.p. Međutim, zemlje koje su doprinjele rastu izvoza u EU su: Rumunija od 1,14 p.p., Austrija od 0,78 p.p., te Španija sa 0,53 p.p.

Tabela 24 - Deficit BiH po zemljama EU za 2011. i 2012. godinu

Mil.KM

R. br.	DRŽAVA	2011		2012		Rast/Pad	Doprinos
		Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća		
1	Njemačka	-432,45	17,59%	-515,69	19,79%	19,25%	3,39%
2	Italija	-418,14	17,00%	-490,12	18,81%	17,21%	2,93%
3	Poljska	-200,58	8,16%	-318,61	12,23%	58,85%	4,80%
4	Mađarska	-213,24	8,67%	-297,54	11,42%	39,53%	3,43%
5	Francuska	-224,98	9,15%	-224,56	8,62%	-0,19%	-0,02%
6	Češka	-223,60	9,09%	-175,37	6,73%	-21,57%	-1,96%
7	Grčka	-207,49	8,44%	-164,07	6,30%	-20,92%	-1,77%
8	Slovenija	-121,75	4,95%	-150,06	5,76%	23,25%	1,15%
9	UK	-74,75	3,04%	-89,46	3,43%	19,67%	0,60%
10	Španija	-156,93	6,38%	-64,09	2,46%	-59,16%	-3,78%
11	Rumunija	-126,16	5,13%	-58,48	2,24%	-53,64%	-2,75%
12	Belgija	-59,23	2,41%	-55,82	2,14%	-5,75%	-0,14%
13	Irska	-39,25	1,60%	-44,32	1,70%	12,93%	0,21%
14	Bugarska	-52,68	2,14%	-37,04	1,42%	-29,68%	-0,64%
15	Slovačka	-5,37	0,22%	-33,45	1,28%	522,87%	1,14%
16	Nizozemska	-8,03	0,33%	-24,86	0,95%	209,66%	0,68%
17	Finska	-14,60	0,59%	-22,59	0,87%	54,78%	0,33%
18	Danska	-27,73	1,13%	-21,19	0,81%	-23,59%	-0,27%
19	Švedska	-32,24	1,31%	-18,72	0,72%	-41,93%	-0,55%
20	Portugal	0,72	-0,03%	-6,33	0,24%	-981,20%	0,29%
21	Litvanija	9,91	-0,40%	-3,45	0,13%	-134,82%	0,54%
22	Estonija	-2,67	0,11%	-3,41	0,13%	27,82%	0,03%
23	Latvija	-2,07	0,08%	-0,27	0,01%	-86,80%	-0,07%
24	Malta	0,34	-0,01%	2,43	-0,09%	618,61%	-0,09%
25	Cipar	-0,11	0,00%	22,46	-0,86%	-21447,96%	-0,92%
26	Luksemburg	46,65	-1,90%	38,37	-1,47%	-17,75%	0,34%
27	Austrija	127,36	-5,18%	150,67	-5,78%	18,30%	-0,95%
	Ukupno EU	-2.459,05	100,00%	-2.605,58	100,00%	5,96%	5,96%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

U 2012. godini deficit sa zemljama EU iznosio je 2,61 milijardu KM, od toga najveće učešće u ukupnom deficitu sa EU ima Njemačka sa 19,79%, zatim Italija sa 18,81%, te Poljska sa 12,23%.

U istom periodu došlo je do rasta deficita sa zemljama EU od 5,96%, od toga najveći doprinos rastu deficita ostvarila je Poljska sa 4,8 p.p., zatim Mađarska doprinosi rastu deficita sa 3,43 p.p., te Njemačka doprinosi rastu deficita za 3,39 p.p. Međutim, zemlje koje su doprinjele padu deficita sa EU su: Španija od 3,78 p.p., Rumunija od 2,75 p.p., te Češka sa 1,96 p.p.

Bosna i Hercegovina je, od zemalja EU u 2012.godini, ostvarila najveći suficit sa Austrijom od 150,67 miliona KM.

3.2. Robna razmjena po zemljama

Tabela 25 - Struktura BiH izvoza u EU po glavama CT

Mil.KM

R.br.	Gl. CT	OPIS	2011		2012		Rast/Pad
			Vrijednost	% učešće	Vrijednost	% učešće	
1	94	Namještaj; nosači madraca; oprema za krevete i slični proizvodi (madraci, jastuci, i slični punjeni proizvodi); svjetiljke i druga rasvjetna tijela, koja nisu spomenuta niti uključena na drugom mjestu;	652,12	14,22%	682,32	14,99%	4,63%
2	64	Obuća, nazuvci i slični proizvodi; dijelovi tih proizvoda	444,14	9,68%	453,61	9,96%	2,13%
3	84	Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi	480,74	10,48%	434,99	9,55%	-9,52%
4	76	Aluminij i proizvodi od aluminija	394,84	8,61%	370,20	8,13%	-6,24%
5	44	Drvo i proizvodi od drveta; drveni ugaj	308,36	6,72%	305,67	6,71%	-0,87%
6	72	Željezo i čelik	251,33	5,48%	295,45	6,49%	17,55%
7	73	Proizvodi od željeza i čelika	263,20	5,74%	232,93	5,12%	-11,50%
8	85	Električne mašine i oprema i njihovi dijelovi; aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka; televizijski aparati za snimanje ili reprodukciju slike i zvuka i dijelovi i pribor za te proizvode	208,02	4,54%	232,07	5,10%	11,56%
9	87	Vozila, osim tračničkih vozila i njihovi dijelovi i pribor	162,35	3,54%	178,94	3,93%	10,22%
10	62	Odjeća i pribor za odjeću, osim pletenih i heklanih	177,97	3,88%	170,72	3,75%	-4,08%
Ukupno (1-10)			3.343,05	72,89%	3.356,90	73,74%	0,41%
Ostalo			1.243,63	27,11%	1.195,66	26,26%	-3,86%
Ukupan izvoz u EU			4.586,69	100,00%	4.552,56	100,00%	-0,74%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

U 2012 godini najznačajnije grupe proizvoda koje BiH izvozi u EU imaju učešće od 73,74% u ukupnom bh izvozu u EU i svi su industrijski proizvodi.

Najveće učešće u ukupnom izvozu bilježi glava CT 94 – Namještaj, nosači madraca sa 682,32 miliona KM ili 14,99% i u posmatranom periodu bilježi smanje stope rasta od 8,93 procentnih poena. Glava CT 64 – Obuća, nazuvci i slični proizvodi; dijelovi tih proizvoda učestvuje sa 453,61 miliona KM ili 9,96% i u posmatranom periodu bilježi smanjenje stope rasta od 9,84 procentna poena.

Glava CT 84 – Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi učestvuje sa 434,99 miliona KM ili 9,55% i u posmatranom periodu bilježi smanjenje stope rasta od 32,56 procentnih poena.

Glava CT 76 – Aluminij i proizvodi od aluminija učestvuje sa 370,20 milion KM ili 8,13% i u posmatranom periodu bilježi smanjenje stope rasta od 17,62 procentnih poena.

Tabela 26 - Struktura BiH uvoza iz EU po glavama CT

Mil.KM

R.br.	Gl. CT	OPIS	2011		2012		Rast/Pad
			Vrijednost	% učešće	Vrijednost	% učešće	
1	87	Vozila, osim tračničkih vozila i njihovi dijelovi i pribor	761,85	10,81%	745,12	10,41%	-2,20%
2	84	Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi	650,47	9,23%	701,67	9,80%	7,87%
3	27	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi	402,22	5,71%	497,28	6,95%	23,63%
4	39	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa	402,01	5,71%	442,98	6,19%	10,19%
5	85	Električne mašine i oprema i njihovi dijelovi; aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka; televizijski aparati za snimanje ili reprodukciju slike i zvuka i dijelovi i pribor za te proizvode	396,52	5,63%	360,63	5,04%	-9,05%
6	30	Farmaceutski proizvodi	294,84	4,18%	323,45	4,52%	9,70%
7	72	Željezo i čelik	288,63	4,10%	259,06	3,62%	-10,24%
8	41	Sirova koža sa dlakom ili bez dlake (osim krzna) i štavljena koža	222,46	3,16%	242,99	3,39%	9,23%
9	73	Proizvodi od željeza i čelika	208,21	2,96%	202,95	2,84%	-2,53%
10	28	Anorganski hemijski proizvodi; organska i anorganska jedinjenja plemenitih metala, metala rijetkih zemlji, radioaktivnih elemenata i izotopa	203,85	2,89%	179,51	2,51%	-11,94%
Ukupno (1-10)			3.831,05	54,37%	3.955,64	55,26%	3,25%
Ostalo			3.214,68	45,63%	3.202,51	44,74%	-0,38%
Ukupan uvoz iz EU			7.045,74	100,00%	7.158,14	100,00%	1,60%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Najznačajnije grupe proizvoda koje BiH uvozi iz EU imaju učešće od 55,26% u ukupnom bh uvozu iz EU i svi su industrijski proizvodi.

Najveće učešće u ukupnom uvozu bilježi Glava 87 CT - Vozila, osim željezničkih ili tramvajskih vozila sa 745,12 miliona KM ili 10,41% i u posmatranom periodu bilježi

smanjenje stope rasta za 32,88 procentnih poena u odnosu na stopu rasta ostvarenu u 2011. godini.

Glava CT 84 – Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi učestvuju sa 701,67 miliona KM ili 9,8% i u posmatranom periodu bilježi povećanje stope rasta od 2,05 procentnih poena u odnosu na stopu rasta ostvarenu u 2011. godini.

Glava CT 27 – Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi učestvuju sa 497,28 miliona KM ili 6,95% i u posmatranom periodu bilježi povećanje stope rasta uvoza od 3,39 procentnih poena u odnosu na stopu rasta ostvarenu u 2011. godini.

Glava CT 39 – Plastične mase i proizvodi od plastičnih mase učestvuju sa 442,98 miliona KM ili 6,19% i na godišnjem nivou bilježi smanjenje rasta uvoza od 2,73 procentna poena u odnosu na stopu rasta ostvarenu u 2011. godini.

Tabela 27 - Struktura deficita BiH sa zemljama EU po glavama CT

Mil.KM

R.br.	Gl. CT	OPIS	2011.		2012.		Rast/Pad
			Vrijednost	% učešće	Vrijednost	% učešće	
1	87	Vozila, osim tračničkih vozila i njihovi dijelovi i pribor	-599,50	24,38%	-566,18	21,73%	-5,56%
2	27	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi	-254,52	10,35%	-393,27	15,09%	54,52%
3	39	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa	-317,79	12,92%	-339,65	13,04%	6,88%
4	30	Farmaceutski proizvodi	-293,12	11,92%	-321,82	12,35%	9,79%
5	84	Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi	-169,72	6,90%	-266,68	10,23%	57,13%
6	33	Eterična ulja i rezinoidi; parfimerijski, kozmetički ili toaletni proizvodi	-139,12	5,66%	-140,93	5,41%	1,30%
7	41	Sirova koža sa dlakom ili bez dlake (osim krzna) i štavljena koža	-122,66	4,99%	-137,63	5,28%	12,20%
8	85	Električne mašine i oprema i njihovi dijelovi; aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka; televizijski aparati za snimanje ili reprodukciju slike i zvuka i dijelovi i pribor za te proizvode	-188,50	7,67%	-128,56	4,93%	-31,80%
9	90	Optički, fotografski, kinematografski, mjerni instrumenti, instrumenti za ispitivanje tačnosti, medicinski instrumenti i aparati; njihovi dijelovi i pribor	-102,60	4,17%	-114,64	4,40%	11,73%
10	40	Kaučuk i proizvodi od kaučuka	-107,94	4,39%	-113,18	4,34%	4,85%
Ukupno (1-10)			-2.295,47	93,35%	-2.522,52	96,81%	9,89%
Ostalo			-163,58	6,65%	-83,06	3,19%	-49,22%
UKUPNO EU			-2.459,05	100,00%	-2.605,58	100,00%	5,96%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Navedene grupe proizvoda sa kojima BiH ima deficit u robnoj razmjeni sa EU u 2012. godini imaju učešće od 96,81% u ukupnom deficitu sa EU.

Najveće učešće u ukupnom deficitu bilježi Glava CT 87 - Vozila, osim tračničkih vozila i njihovi dijelovi i pribor sa 566,18 miliona KM ili 21,73%. Glava CT 27 – Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi učestvuje sa 393,27 milion KM ili 15,09%. Glava CT 39 – Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa učestvuju sa 339,65 miliona KM ili 13,04%. Glava CT 30 – Farmaceutski proizvodi učestvuju sa 321,82 miliona KM ili 12,35%. Glava CT 84 – Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi učestvuju sa 266,68 miliona KM ili 10,23%.

Od navedenih proizvoda u 2012. godini najveći rast deficita zabilježen je kod Gl.84 - Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi od 57,13%, te Gl.27 - Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni od 54,52, a najveći pad deficita je zabilježen u Gl.85 - Električne mašine i oprema i

njihovi dijelovi; aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka; televizijski aparati za snimanje ili reprodukciju slike i zvuka i dijelovi i pribor za te proizvode od 31,80% u odnosu na 2011.g.

4. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA CEFTA-e

4.1. Ukupna robna razmjena sa potpisnicama Sporazuma CEFTA –e

Tabela 28 - Robna razmjena BiH sa CEFTA-om u periodu 2009.-2012. godine

Mil.KM

Godina	Trifto	UVOZ		IZVOZ		DEFICIT		Pokrivenost
		Vrijednost	Rast/Pad	Vrijednost	Rast/Pad	Vrijednost	Rast/Pad	
2009	Q1	695,23	-31,04%	443,46	-19,84%	-251,78	-44,66%	63,79%
	Q2	1.562,69	-31,21%	953,12	-22,05%	-609,57	-41,88%	60,99%
	Q3	2.441,95	-32,99%	1.542,19	-17,91%	-899,77	-49,03%	63,15%
	Q4	3.316,16	-29,63%	2.104,50	-15,54%	-1.211,65	-45,44%	63,46%
2010	Q1	710,45	2,19%	514,86	16,10%	-195,60	-22,31%	72,47%
	Q2	1.641,86	5,07%	1.181,60	23,97%	-460,26	-24,49%	71,97%
	Q3	2.674,49	9,52%	1.897,47	23,04%	-777,02	-13,64%	70,95%
	Q4	3.683,37	11,07%	2.546,59	21,01%	-1.136,78	-6,18%	69,14%
2011	Q1	826,76	16,37%	682,13	32,49%	-144,63	-26,06%	82,51%
	Q2	1.833,62	11,68%	1.437,36	21,65%	-396,25	-13,91%	78,39%
	Q3	2.888,27	7,99%	2.176,78	14,72%	-711,49	-8,43%	75,37%
	Q4	3.881,64	5,38%	2.873,87	12,85%	-1.007,77	-11,35%	74,04%
2012	Q1	812,14	-1,77%	502,11	-26,39%	-310,03	114,36%	61,83%
	Q2	1.790,09	-2,37%	1.224,55	-14,81%	-565,54	42,72%	68,41%
	Q3	2.854,33	-1,18%	1.887,39	-13,29%	-966,94	35,90%	66,12%
	Q4	3.841,49	-1,03%	2.483,11	-13,60%	-1.358,39	34,79%	64,64%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

U 2012. godini vrijednost uvoza iz zemalja potpisnica CEFTA-e iznosila je 3,84 milijarde KM, što je za 40,15 miliona KM ili 1,03% manje u odnosu na 2011. godinu.

U istom periodu, ukupan izvoz BiH u zemlje potpisnice sporazuma CEFTA iznosio je 2,48 milijardi KM, što u posmatranom periodu predstavlja smanjenje od 390,76 miliona KM ili 13,60%.

Trgovinski deficit u robnoj razmjeni sa zemljama CEFTA-e za 2012. godine iznosio je 1,36 milijardi KM pri čemu je ostvaren rast od 34,79% u odnosu na vrijednost deficita u prethodnoj godini.

Pokrivenost uvoza izvozom za 2012. godine iznosila je 64,64% što je za 9,4% manje od pokrivenosti ostvarene u odnosu na prethodnu godinu, kada je iznosila 74,04%.

Tabela 29 - Uvoz BiH po zemljama potpisnicama CEFTA-e

Mil.KM

Potpisnica	2011		2012		Rast/Pad	Doprinos
	Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća		
Albanija	4,08	0,11%	4,38	0,11%	7,44%	0,01%
Crna Gora	40,63	1,05%	55,57	1,45%	36,76%	0,38%
Hrvatska	2.226,51	57,36%	2.202,55	57,34%	-1,08%	-0,62%
Kosovo/UNMIK ⁽¹⁾	3,35	0,09%	4,11	0,11%	22,91%	0,02%
Makedonija	139,03	3,58%	140,39	3,65%	0,98%	0,03%
Moldavija	2,39	0,06%	2,96	0,08%	23,96%	0,01%
Srbija	1.465,66	37,76%	1.431,54	37,27%	-2,33%	-0,88%
Ukupno CEFTA	3.881,64	100,00%	3.841,49	100,00%	-1,03%	-1,03%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

⁽¹⁾ Po rezoluciji VSUN 1244

U 2012. godini u poređenju sa 2011. godinom, došlo je do pada ukupnog uvoza iz zemalja članica CEFTA-e za 1,03%, gdje Hrvatska i Srbija zajedno doprinose padu uvoza od 1,5 p.p.

U 2012. godini uvoz iz Hrvatske je smanjen za 1,08% i doprinosi smanjenu uvoza iz zemalja potpisnica CEFTA-e od 0,62 procentna poena. U isto vrijeme, uvoz iz Srbije ostvaruje pad od 2,33%, što doprinosi smanjenu uvoza za 0,88 procentnih poena.

Hrvatska i Srbija zajedno učestvuju sa 94,61% u ukupnom bh uvozu iz zemalja potpisnica CEFTA-e.

Tabela 30 - Izvoz BiH po zemljama potpisnicama CEFTA-e

Mil.KM

Potpisnica	2011		2012		Rast/Pad	Doprinos
	Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća		
Albanija	69,68	2,42%	49,43	1,99%	-29,06%	-0,70%
Crna Gora	300,43	10,45%	249,23	10,04%	-17,04%	-1,78%
Hrvatska	1.204,44	41,91%	1.165,02	46,92%	-3,27%	-1,37%
Kosovo/UNMIK ⁽¹⁾	165,71	5,77%	178,91	7,20%	7,96%	0,46%
Makedonija	128,91	4,49%	124,24	5,00%	-3,62%	-0,16%
Moldavija	2,82	0,10%	6,28	0,25%	122,99%	0,12%
Srbija	1.001,88	34,86%	710,00	28,59%	-29,13%	-10,16%
Ukupno CEFTA	2.873,87	100,00%	2.483,11	100,00%	-13,60%	-13,60%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

⁽¹⁾ Po rezoluciji VSUN 1244

U 2012. godini izvoz u zemlje članice CEFTA-e je smanjen za 13,60% u odnosu na 2011. godinu, gdje Hrvatska i Srbija zajedno doprinose padu izvoza od 11,53 p.p.

U posmatranom periodu izvoz u Hrvatsku je smanjen za 3,27% i doprinosi smanjenu izvoza u zemlje potpisnice CEFTA-e od 1,37 procentnih poena. U isto vrijeme izvoz u Srbiju

smanjen za 29,13%, što doprinosi smanjenu izvoza za 10,16 procentnih poena.

Hrvatska i Srbija zajedno učestvuju sa 75,51% u ukupnom bh izvozu u zemlje potpisnice CEFTA-e.

Tabela 31 - Deficit BiH po zemljama potpisnicama CEFTA-e

Mil.KM

Potpisnica	2011		2012		Rast/Pao	Doprinos
	Vrijednost	% učesća	Vrijednost	% učesća		
Albanija	65,60	-6,51%	45,04	-3,32%	-31,33%	2,04%
Crna Gora	259,80	-25,78%	193,67	-14,26%	-25,46%	6,56%
Hrvatska	-1.022,07	101,42%	-1.037,53	76,38%	1,51%	1,53%
Kosovo/UNMIK(1)	162,37	-16,11%	174,79	-12,87%	7,65%	-1,23%
Makedonija	-10,12	1,00%	-16,14	1,19%	59,59%	0,60%
Moldavija	0,43	-0,04%	3,32	-0,24%	670,95%	-0,29%
Srbija	-463,78	46,02%	-721,54	53,12%	55,58%	25,58%
Ukupno CEFTA	-1.007,77	100,00%	-1.358,39	100,00%	34,79%	34,79%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

⁽¹⁾ Po rezoluciji VSUN 1244

Deficit sa zemljama članicama CEFTA-e porastao je za 34,79% za 2012. godinu, u odnosu na prethodnu godinu.

Od svih članica CEFTA-e, najveće učešće u deficitu ima Hrvatska (76,38%) i Srbija (53,12%).

Srbija najviše doprinosi rastu deficita sa 25,58 procentnih poena, zatim Crna Gora sa 6,56 procentnih poena, Albanija sa 2,04 procentna poena, a Hrvatska doprinosi rastu deficita sa 1,53 procentna poena.

U 2012. godini Bosna i Hercegovina je imala suficit sa Crnom Gorom u iznosu od 193,67 miliona KM, gdje je došlo do pada suficita u odnosu na 2011. godinu od 25,46%, što je doprinjelo rastu deficita za 6,56 p.p.

4.2. Ukupna robna razmjena sa potpisnicama Sporazuma CEFTA-e po robama

Tabela 32 - Struktura BIH izvoza u zemlje CEFTA-e po glavama CT

Mil.KM

R. Broj	Gl. CT	OPIS	2011.		2012.		Rast/Pad
			Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća	
1	27	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi	851,84	29,64%	533,55	21,49%	-37,37%
2	76	Aluminij i proizvodi od aluminija	269,00	9,36%	269,56	10,86%	0,21%
3	72	Željezo i čelik	297,13	10,34%	244,73	9,86%	-17,64%
4	44	Drvo i proizvodi od drveta; drveni ugalj	154,71	5,38%	150,98	6,08%	-2,41%
5	73	Proizvodi od željeza i čelika	138,05	4,80%	138,28	5,57%	0,17%
6	04	Mlijeko i drugi mliječni proizvodi; jaja peradi; ptičija jaja; prirodni med; jestivi proizvodi životinjskog porijekla, koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu	84,14	2,93%	90,03	3,63%	7,00%
7	48	Papir i karton; proizvodi od papirne mase, papira ili od kartona	87,22	3,03%	82,47	3,32%	-5,45%
8	39	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa	66,64	2,32%	82,00	3,30%	23,05%
9	17	Šećeri i proizvodi od šećera	69,17	2,41%	81,09	3,27%	17,23%
10	94	Namještaj; nosači madraca; oprema za krevete i slični proizvodi (madraci, jastuci, i slični punjeni proizvodi); svjetiljke i druga rasvjetna tijela, koja nisu spomenuta niti uključena na drugom mjestu;	73,34	2,55%	80,90	3,26%	10,31%
Ukupno (1-10)			2.091,24	72,77%	1.753,60	70,62%	-16,15%
Ostalo			782,63	27,23%	729,51	29,38%	-6,79%
Ukupan izvoz u zemlje CEFTA-e			2.873,87	100,00%	2.483,11	100,00%	-13,60%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Navedne grupe proizvoda koje BiH izvozi u zemlje potpisnice CEFTA-e imaju učešće od 70,62% u ukupnom bh. izvozu u zemlje CEFTA-e, od toga industrijski proizvodi imaju učešće od 63,73%, a poljoprivredni proizvodi učestvuju sa 6,89%.

Najveće učešće u ukupnom izvozu u zemlje potpisnice CEFTA-e bilježi Glava CT 27 – Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije sa 533,55 miliona KM ili 21,49%, Glava CT 76 – Aluminij i proizvodi od aluminija učestvuju sa 269,56 miliona KM ili 10,86%, Glava CT 72 – Željezo i čelik učestvuje sa 244,73 miliona KM ili 9,86%.

Od navedenih proizvoda Gl.27 je zabilježila najveći pad izvoza u 2012. godini od 37,37%, dok je najveći rast izvoza zabilježen kod Gl.39 od 23,05%.

Na ukupan pad izvoza u CEFTA-u od 13,6%, najveći doprinos padu izvoza imala je Gl.27 od 11,08 p.p., dok je Gl.39 doprinijela rastu izvoza od 0,53 p.p.

Tabela 33 - Struktura BIH uvoza iz zemalja CEFTA-e po glavama CT

Mil.KM

R.br.	Gl. CT	OPIS	2011		2012		Rast/Pad
			Vrijednost	% učešće	Vrijednost	% učešće	
1	27	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi	899,24	23,17%	908,71	23,66%	1,05%
2	22	Pića, alkoholi i sirće	250,83	6,46%	269,07	7,00%	7,27%
3	10	Žitarice	145,29	3,74%	136,18	3,55%	-6,27%
4	39	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa	129,63	3,34%	109,18	2,84%	-15,78%
5	73	Proizvodi od željeza i čelika	112,22	2,89%	107,41	2,80%	-4,29%
6	19	Proizvodi na osnovi žitarica, brašna, škroba ili mljeka; slastičarski proizvodi	103,95	2,68%	102,93	2,68%	-0,98%
7	85	Električne mašine i oprema i njihovi dijelovi; aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka; televizijski aparati za snimanje ili reprodukciju slike i zvuka i dijelovi i pribor za te proizvode	100,77	2,60%	100,19	2,61%	-0,58%
8	84	Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi	112,73	2,90%	97,33	2,53%	-13,66%
9	30	Farmaceutski proizvodi	86,15	2,22%	94,90	2,47%	10,15%
10	16	Prerađevine od mesa, riba, ljuskavaca, mekušaca ili drugih vodenih beskičmenjaka	84,91	2,19%	93,82	2,44%	10,50%
Ukupno (1-10)			2.025,71	52,19%	2.019,71	52,58%	-0,30%
Ostalo			1.855,93	47,81%	1.821,79	47,42%	-1,84%
Ukupan uvoz iz zemalja CEFTA-e			3.881,64	100,00%	3.841,49	100,00%	-1,03%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Navedene grupe proizvoda koje BiH uvozi iz zemalja potpisnica Sporazuma CEFTA imaju učešće od 52,58% u ukupnom bh uvozu u zemlje CEFTA-e, od toga industrijski proizvodi imaju učešće u ukupnom uvozu od 36,91%, a poljoprivredni proizvodi učestvuju sa 15,67%.

Najveće učešće u ukupnom uvozu iz zemalja CEFTA-e bilježi Glava CT 27 – Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi koja učestvuje sa 908,71 milion KM ili 23,66%, Glava CT 22 – Pića, alkoholi i sirće učestvuje sa 269,07 miliona KM ili 7,00%, te Glava CT 10 – Žitarice učestvuje sa 136,18 milion KM ili 3,55%.

Od navedenih proizvoda Gl.39 je zabilježila najveći pad uvoza u 2012. godini od 15,78%, dok je najveći rast uvoza zabilježen kod Gl.16 od 10,5%.

Na ukupan pad uvoza u CEFTA-u od 1,03%, najveći doprinos padu uvoza imala je Gl.39 od 0,53 p.p, dok je Gl.22 doprinjela rastu uvoza od 0,47 p.p.

Tabela 34 - Struktura deficita BiH sa zemljama CEFTA-e po glavama CT

Mil.KM

R.br.	Gl. CT	OPIS	2011		2012		Rast/Pad
			Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća	
1	27	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi	-47,40	4,70%	-375,16	27,62%	691,48%
2	22	Pića, alkoholi i sirće	-216,42	21,47%	-235,25	17,32%	8,70%
3	10	Žitarice	-141,56	14,05%	-133,32	9,81%	-5,82%
4	21	Razni prehrambeni proizvodi	-80,72	8,01%	-81,31	5,99%	0,72%
5	01	Žive životinje	-64,47	6,40%	-70,71	5,21%	9,69%
6	23	Ostaci i otpaci od prehrambene industrije; pripremljena životinjska hrana	-53,56	5,32%	-69,87	5,14%	30,45%
7	24	Duhan i prerađene zamjene duhana	-77,53	7,69%	-68,40	5,04%	-11,78%
8	31	Gnojiva	-61,03	6,06%	-66,05	4,86%	8,23%
9	30	Farmaceutski proizvodi	-54,72	5,43%	-62,68	4,61%	14,54%
10	19	Proizvodi na osnovi žitarica, brašna, škroba ili mlijeka; slastičarski proizvodi	-68,39	6,79%	-61,21	4,51%	-10,49%
Ukupno (1-10)			-865,80	85,91%	-1.223,97	90,10%	41,37%
Ostalo			-141,97	14,09%	-134,41	9,90%	-5,32%
Ukupan deficit			-1.007,77	100,00%	-1.358,38	100,00%	34,79%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Navedenih deset proizvoda ima učešće od 90,10%, u ukupnoj razmjeni sa zemljama članicama CEFTA-e. U 2012. godini Gl.27 - Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije ostvaruje najveće učešće u deficitu (27,62%). Od navedenih proizvoda najveći rast deficita u 2012.godini je kod Gl.27 od 691,48% u odnosu na prethodnu godinu.

4.3. Ukupna robna razmjena sa Republikom Hrvatskom

Tabela 35 - Učešće izvoza- uvoza sa Hrvatskom u ukupnom BiH izvozu-uvozu

Mil.KM

Period	IZVOZ			UVOZ			Pokrivenost Hrvatski (%)
	Ukupan BH izvoz	Izvoz u Hrvatsku	% izvoza u Hrvatsku	Ukupan BH uvoz	Uvoz iz Hrvatske	% uvoza iz Hrvatske	
2010	7.095,50	1.070,63	15,09%	13.616,20	2.058,95	15,12%	52,00%
2011	8.222,11	1.204,44	14,65%	15.525,43	2.226,51	14,34%	54,10%
2012	7.857,96	1.165,02	14,83%	15.252,94	2.202,55	14,44%	52,89%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Prema prezentiranim podacima za 2012. godine, uvoz iz Hrvatske u ukupnom BiH uvozu učestvuje sa 14,44%, dok izvoz u Hrvatsku u ukupnom BiH izvozu učestvuje sa 14,83%.

Pokrivenost uvoza izvozom za 2012. godinu sa Hrvatskom je iznosila 52,89% i manja je za 1,21% u poređenju sa stopom pokrivenosti ostvarenu prethodne godine.

Tabela 36 - Uvoz iz Hrvatske za period 2010. - 2012. godine

Mil. KM

HS	2010	2011	2012
* Poljoprivredni proizvodi	606,32	655,86	595,31
Porast uvoza poljoprivrednih proizvoda	-	8,17%	-9,23%
Industrijski proizvodi	1.452,63	1.570,65	1.607,24
Porast uvoza industrijskih proizvoda	-	8,12%	2,33%
UKUPNO	2.058,95	2.226,51	2.202,55
Porast uvoza iz Hrvatske	-	8,14%	-1,08%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Poljoprivredni proizvodi su razvrstani u skladu sa WTO klasifikacijom

Ukoliko posmatramo uvoz poljoprivrednih proizvoda za 2012. godinu isti je smanjen za 9,23%, što je na godišnjem nivou manje za 17,4 procentna poena. Sa druge strane, uvoz industrijskih proizvoda je ostvario rast na godišnjem nivou (kvartal na kvartal) za 2,33% i smanjen za 5,79 procentnih poena u odnosu na stopu rasta ostvarenu u 2011. godini.

Značajno je istaći da je u posmatranom periodu uvoz iz Hrvatske smanjen za 1,08%, dok je za 2011. godinu u odnosu na 2010. zabilježen rast uvoza od 8,14%.

Tabela 37 - Pregled najznačajnijih **uvoznih** grupa proizvoda iz Hrvatske

Mil.KM

R.D.B.	Glava CE	OPIS	UVOZ		Rast/Pad (%)
			2011	2012	
1	27	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi	843,55	855,07	1,37%
2	22	Pića, alkoholi i sirće	110,00	124,38	13,07%
3	04	Mlijeko i drugi mliječni proizvodi; jaja peradi; ptičija jaja; prirodni med; jestivi proizvodi životinjskog porijekla, koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu	74,66	73,10	-2,09%
4	10	Žitarice	49,26	61,96	25,78%
5	25	Sol; sumpor; zemlja i kamen; gips, kreč i cement	69,72	58,33	-16,33%
6	24	Duhan i prerađene zamjene duhana	67,82	58,27	-14,08%
7	85	Električne mašine i oprema i njihovi dijelovi; aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka; televizijski aparati za snimanje ili reprodukciju slike i zvuka i dijelovi i pribor za te proizvode	54,63	56,13	2,76%
8	21	Razni prehrambeni proizvodi	58,79	55,83	-5,04%
9	16	Prerađevine od mesa, riba, ljuskavaca, mekušaca ili drugih vodenih beskičmenjaka	50,36	55,51	10,23%
10	31	Gnojiva	38,67	44,09	14,00%
UKUPNO (1-10)			1.417,45	1.442,67	1,78%
Ostalo			809,06	759,88	-6,08%
UKUPNO			2.226,51	2.202,55	-1,08%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

U 2012. godini najviše se iz Hrvatske uvozila Glava 27 – Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije u vrijednosti od 855,07 miliona KM, Glava 22 – Pića, alkoholi i sirće u vrijednosti od 124,38 miliona KM, te Glava 04 – Mlijeko i drugi mliječni proizvodi; jaja peradi; ptičija jaja; prirodni med; jestivi proizvodi životinjskog porijekla, koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu u vrijednosti od 73,10 miliona KM.

Od navedenih deset proizvoda najveći rast uvoza ostvarila je Glava 10 – Žitarice od 25,78%, a najveći pad je zabilježen kod Glave 25 – Sol; sumpor; zemlja i kamen; gips, kreč i cement od 16,33%.

Tabela 38 - Izvoz u Hrvatsku za period 2010. - 2012. godine

FIS	Mil. KM		
	2010	2011	2012
*Poljoprivredni proizvodi	170,98	199,33	206,46
Porast izvoza poljoprivrednih proizvoda	-	16,58%	3,58%
Industrijski proizvodi	899,65	1.005,11	958,55
Porast izvoza industrijskih proizvoda	-	11,72%	-4,63%
UKUPNO	1.070,63	1.204,44	1.165,02
Porast izvoza u Hrvatsku	-	12,50%	-3,27%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Poljoprivredni proizvodi su razvrstani u skladu sa WTO klasifikacijom

Izvoz poljoprivrednih proizvoda u Hrvatsku za 2012. godinu je porastao za 3,58% što je manje za 13 procentnih poena u odnosu na 2011. godinu. Izvoz industrijskih proizvoda u Hrvatsku je pao za 4,63% što je manje 16,35 procentnih poena u odnosu na vrijednost industrijskih proizvoda za 2011. godinu.

Značajno je istaći da je u posmatranom periodu izvoz u Hrvatsku smanjen za 3,27%, dok je za 2011. godinu u odnosu na 2010. zabilježen rast izvoza od 12,50%.

Tabela 39 - Pregled najznačajnijih izvoznih grupa proizvoda u Hrvatsku

R.br.	Glava CT	IZVOZ			
		OPIS	2011	2012	Rast/Pad u %
1	76	Aluminij i proizvodi od aluminijske	238,67	234,06	-1,93%
2	27	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi	236,80	232,41	-1,85%
3	73	Proizvodi od željeza i čelika	73,67	70,94	-3,70%
4	72	Željezo i čelik	93,60	62,90	-32,80%
5	44	Drvo i proizvodi od drveta; drveni ugalj	59,63	57,81	-3,05%
6	94	Namještaj; nosači madraca; oprema za krevete i slični proizvodi (madraci, jastuci, i slični punjeni proizvodi); svjetiljke i druga rasvjetna tijela, koja nisu spomenuta niti uključena na drugom mjestu;	51,04	56,13	9,99%
7	39	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa	39,95	51,78	29,61%
8	15	Masti i ulja životinjskog ili biljnog porijekla te proizvodi njihove razgradnje; prerađene jestive masti; životinjski ili biljni voskovi	35,11	48,15	37,14%
9	04	Mlijeko i drugi mliječni proizvodi; jaja peradi; ptičija jaja; prirodni med; jestivi proizvodi životinjskog porijekla, koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu	46,22	45,59	-1,37%
10	48	Papir i karton; proizvodi od papirne mase, papira ili od kartona	39,63	38,62	-2,55%
UKUPNO (1-10)			914,30	898,39	-1,74%
Ostalo			290,14	266,63	-8,10%
UKUPNO			1.204,44	1.165,02	-3,27%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

U 2012. godini najviše se u Hrvatsku izvozila Glava 76 – Aluminij i proizvodi od aluminija od 234,06 miliona KM sa padom od 1,93%, Glava 27 – Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije u vrijednosti od 232,41 milion KM sa padom od 1,85%, te Glava 73 – Proizvodi od željeza i čelika u vrijednosti od 70,94 miliona KM sa padom od 3,70%.

Od navedenih deset proizvoda najveći porast u izvozu ostvarila je Glava 15 - Masti i ulja životinjskog ili biljnog porijekla te proizvodi njihove razgradnje; prerađene jestive masti; životinjski ili biljni voskovi od 37,14%, dok je najveći pad izvoza zabilježen kod Glave 72 – Željezo i čelik od 32,80%.

4.4. Ukupna robna razmjena sa Republikom Srbijom

Među vanjskotrgovinskim partnerima Bosne i Hercegovine, Republika Srbija zauzima visoko mjesto po vrijednosti ostvarene ukupne razmjene. Podaci o robnoj razmjeni dati su u slijedećim tabelama:

Tabela 40 - Učešće izvoza - uvoza sa Srbijom u ukupnom BiH izvozu-uvozu

Mil.KM

Period	IZVOZ			UYOZ			Pokrivenost Srbija (%)
	Ukupan BH izvoz	Izvoz u Srbiju	% izvoza u Srbiju	Ukupan BH uvoz	Uvoz iz Srbije	% uvoza iz Srbije	
2010	7.095,50	894,77	12,61%	13.616,20	1.429,48	10,50%	62,59%
2011	8.222,11	1.001,88	12,19%	15.525,43	1.465,64	9,44%	68,36%
2012	7.857,96	710,00	9,04%	15.252,94	1.431,53	9,39%	49,60%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Prezentirani podaci za 2012. godinu pokazuju da uvoz iz Srbije u ukupnom bh uvozu učestvuje sa 9,39%, dok izvoz u Srbiju u ukupnom bh izvozu učestvuje sa 9,04%.

Pokrivenost uvoza izvozom sa Srbijom za 2012. godine iznosila je 49,60% pri čemu je ostvarila pad za 18,76% u odnosu na pokrivenost ostvarenu za 2011. godinu.

Tabela 41 - Uvoz iz Srbije za period 2010. - 2012. godine

Mil. KM

HS	2010	2011	2012
* Poljoprivredni proizvodi	602,74	626,67	584,99
Porast uvoza poljoprivrednih proizvoda	-	3,97%	-6,65%
Industrijski proizvodi	826,73	838,97	846,54
Porast uvoza industrijskih proizvoda	-	1,48%	0,90%
UKUPNO	1.429,48	1.465,64	1.431,53
Porast uvoza iz Srbije	-	2,53%	-2,33%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Poljoprivredni proizvodi su razvrstani u skladu sa WTO klasifikacijom

Ukoliko posmatramo uvoz poljoprivrednih proizvoda, za 2012. godinu isti je smanjen za 6,65%, što je u odnosu na 2011. godinu manje za 10,62 procentna poena. Sa druge strane,

uvoz industrijskih proizvoda je porastao za 2012. godinu za 0,90%, što je za 0,58 procentnih poena manje u odnosu na prethodnu godinu.

Značajno je istaći da je u posmatranom periodu uvoz iz Srbije smanjen za 2,33%, dok je za 2011. godinu u odnosu na isti period 2010. godine zabilježen rast uvoza od 2,53%.

Tabela 42 - Pregled najznačajnijih uvoznih grupa proizvoda iz Srbije

Mil.KM

Redni broj	Glava	Opis	Uvoz		Izmena (u %)
			2011	2012	
1	22	Pića, alkoholi i sirće	125,67	127,31	1,31%
2	10	Žitarice	95,79	74,02	-22,73%
3	19	Proizvodi na osnovi žitarica, brašna, škroba ili mlijeka; slastičarski proizvodi	66,53	66,05	-0,71%
4	39	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa	75,75	62,74	-17,17%
5	84	Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi	54,71	60,25	10,13%
6	15	Masti i ulja životinjskog ili biljnog porijekla te proizvodi njihove razgradnje; prerađene jestive masti; životinjski ili biljni voskovi	37,64	55,57	47,63%
7	23	Ostaci i otpaci od prehrambene industrije; pripremljena životinjska hrana	35,57	54,04	51,90%
8	73	Proizvodi od željeza i čelika	53,68	51,81	-3,48%
9	27	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi	50,95	50,67	-0,56%
10	48	Papir i karton; proizvodi od papirne mase, papira ili od kartona	51,85	47,31	-8,77%
UKUPNO (1-10)			648,15	649,77	0,25%
Ostalo			817,49	781,76	-4,37%
UKUPNO			1.465,64	1.431,53	-2,33%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

U 2012. godini najviše se iz Srbije uvozila Glava 22 – Pića, alkoholi i sirće u vrijednosti od 127,31 miliona KM, Glava 10 – Žitarice u vrijednosti od 74,02 miliona KM, te Glava 19- Proizvodi na osnovi žitarica, brašna, škroba ili mlijeka; slastičarski proizvodi u vrijednosti od 66,05 miliona KM.

Od navedenih deset proizvoda najveći rast uvoza ostvarila je Glava 23 – Ostaci i otpaci od prehrambene industrije; pripremljena životinjska hrana od 51,90%, a najveći pad je zabilježen kod Glave 10 – Žitarice od 22,73%.

Tabela 43 - Izvoz u Srbiju za period 2010. - 2012. godine

	Mil. KM		
HS	2010	2011	2012
*Poljoprivredni proizvodi	90,65	90,69	95,23
Porast izvoza poljoprivrednih proizvoda	-	0,04%	5,00%
Industrijski proizvodi	804,12	911,19	614,77
Porast izvoza industrijskih proizvoda	-	13,31%	-32,53%
UKUPNO	894,77	1.001,88	710,00
Porast izvoza u Srbiju	-	11,97%	-29,13%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Poljoprivredni proizvodi su razvrstani u skladu sa WTO klasifikacijom

Ukoliko posmatramo izvoz poljoprivrednih proizvoda, za 2012. godinu isti je povećan za 5,00%, što je u odnosu na 2011. godinu veći za 4,96 procentnih poena. Sa druge strane, za 2012. godinu izvoz industrijskih proizvoda je pao za 32,53%, što je za 45,84 procentna poena manje u odnosu na prethodnu godinu.

Značajno je istaći da je u posmatranom periodu izvoz u Srbiju smanjen za 29,13%, dok je za 2011. godinu u odnosu na 2010. godinu zabilježen rast izvoza od 11,97%.

Tabela 44 - Pregled najznačajnijih izvoznih grupa proizvoda u Srbiju

R.b.	Glavni CP	OPI	IZVOZ		
			2010	2012	Rast/Pad u %
1	27	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi	483,21	223,37	-53,78%
2	72	Željezo i čelik	82,94	69,17	-16,60%
3	44	Drvo i proizvodi od drveta; drveni ugalj	62,83	61,47	-2,17%
4	73	Proizvodi od željeza i čelika	36,73	34,73	-5,45%
5	48	Papir i karton; proizvodi od papirne mase, papira ili od kartona	28,08	28,33	0,87%
6	76	Aluminij i proizvodi od aluminija	22,76	26,87	18,08%
7	84	Nuklearni reaktori, kotlovi, mašine te aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi	22,59	20,67	-8,50%
8	39	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa	18,24	20,28	11,17%
9	30	Farmaceutski proizvodi	15,59	19,64	25,98%
10	04	Mlijeko i drugi mliječni proizvodi; jaja peradi; ptičija jaja; prirodni med; jestivi proizvodi životinjskog porijekla, koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu	13,63	18,50	35,71%
UKUPNO (1-10)			786,61	523,02	-33,51%
Ostalo			215,27	186,98	-13,14%
UKUPNO			1.001,88	710,00	-29,13%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

U 2012. godini najviše se u Srbiju izvozila Glava 27 – Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije u vrijednosti od 233,37 milion KM, Glava 72 – Željezo i čelik u vrijednosti od 69,17 milion KM, te Glava 44 – Drvo i proizvodi od drveta, drveni ugalj u vrijednosti od 61,47 miliona KM.

Od navedenih deset proizvoda najveći rast izvoza ostvarila je Glava 04 – Mlijeko i drugi mliječni proizvodi; jaja peradi; ptičija jaja; prirodni med; jestivi proizvodi životinjskog porijekla, koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu od 35,71%, a najveći pad je zabilježen kod Glave 27 – Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije od 53,78%.

5. ROBNA RAZMJENA BIH U SEKTORU POLJOPRIVREDE

Poljoprivreda za Bosnu i Hercegovinu predstavlja mnogo više od primarnog sektora privrede obzirom na strateški značaj koji ima u obezbjeđenju prehrambene sigurnosti i zapošljavanju stanovništva u ruralnim područjima. Takođe, poljoprivreda čini osnovu ekonomije i izvor je sirovina za industrijsku preradu. Međutim, i pored značaja kojeg ima kao što je navedeno učešće poljoprivrede u bruto nacionalnom prihodu BiH je smanjeno u posljednjih jedanaest godina sa 14% (2001.godine) na 6,9% (2011), što je rezultat njene stagnacije u odnosu na druge privredne grane u kojima se bilježi određeni napredak. Činjenice koje ukazuju na stagnaciju u poljoprivredi jeste 45% neiskorištenih oraničnih površina, niska produktivnost, ekstenzivna proizvodnja voća i povrća, mali prosječni prinosi kultura, niska vrijednost sredstava koja se izdvajaju za subvencije, itd. Dodatno, vremenske nepogode koje su zadesili BiH u poslednjih nekoliko godina, prouzrokovale su brojne probleme u sektoru naročito tokom 2012.godinu što je negativno uticalo na smanjenje proizvodnje i prinosa.

Prema statističkim podacima za 2012. godinu proizvodnja je manja u odnosu na 2011. godinu i to žitarica za 19,5%, industrijskog bilja za 13,34%, krmnog bilja za 16,25%, povrća za 21,83%, voća¹ za 30%. Rast proizvodnje je jedino evidentan u proizvodnji grožđa koja je bila veća za 20% u odnosu na 2011.godinu. Poljoprivrednici i prerađivači u BiH iako imaju potencijal da tržište u zemlji obezbjede mnogim od proizvoda koji se uvoze trenutno nisu sposobni da konkurišu uvoznim proizvodima. Lokalna potražnja orjentisana je ka proizvodima višeg kvaliteta, raznovrsnijoj ponudi i sigurnim proizvodima što su, do sada, kvaliteti koji se uglavnom pripisuju proizvodima stranog porijekla. Najznačajni problem sa kojim se sektor poljoprivrede, odnosno, domaći poljoprivredni proizvođači susreću već duži niz godina, je nemogućnost izvoza poljoprivrednih proizvoda na strana tržišta, a naročito tržište Evropske unije usljed nedostatka cetrifikacije i licenciranja poljoprivrednih proizvoda u skladu sa EU standardima.

Politika u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja u BiH posljednjih se godina razvija u skladu sa ciljevima i potrebama za pripremu i priključenje EU. Aktivnosti koje su se sprovodile u poljoprivrednom sektoru u toku 2012. godine odnosile su se na:

- Razvoj institucija u sistemu bezbjednosti hrane - prioritetno u pravcu dobijanja izvoznih dozvola za EU
- Aktivnosti za ostvarivanje mogućnosti korišćenja IPARD sredstava
- Implementacija Prijedloga mjera za poboljšanje uvjeta poslovanja u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji BiH;
- Implementacija Zakona o poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju BiH;
- Ispunjavanje obaveza i prioriteta iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i Evropskog partnerstva;
- Preuzimanje *acquis-a* i donošenje sveobuhvatne strategije za usklađivanje sa *acquis-om* u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja;
- Razvijanje funkcionalnog sistema za provođenje *acquis-a* iz oblasti sigurnosti hrane, s ciljem povećanja trgovine poljoprivrednim proizvodima;
- Jačanje kapaciteta službenih kontrola u oblasti sigurnosti hrane, veterinarstva, fitosanitarnih pitanja i pitanja vezanih za genetski modifikovane organizme.

¹ U proizvodnji voća za 2012. godinu nisu dostupni podaci o proizvodnji južnog voća.

- Početak implementacije odobrenih projekata iz programa IPA 2008 i 2010;
- Potpisivanje i realizacija bilateralnih sporazuma;

Iako je BiH potpisala veliki broj bilateralnih ugovora i multilateralni sporazum sa susjednim zemljama, neefikasni mehanizmi trgovinske politike koji trenutno postoje u BiH, nisu doveli do značajnog porasta izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda. U isto vrijeme, pred bh poljoprivredom su i brojni drugi izazovi a naročito u dijelu ispunjavanju preuzetih obaveza na putu ka Evropskoj uniji, jer pridruživanje neminovno zahtijeva prilagođavanje i reforme poljoprivrednog sektora u skladu sa zahtjevima Unije. Pored izuzetno povoljne trgovinske pozicije koju ima BiH za izvoz svojih proizvoda, poljoprivredna proizvodnja ne može pratiti produktivnost kao ostale grane privrede u čemu i jeste problem i razlog zbog čega su sve zemlje, a naročito one sa razvijenom ekonomijom, uvele jake sisteme subvencija i podrške razvoju i očuvanju dostignutog nivoa poljoprivredne proizvodnje. Poljoprivrednici i proizvođači iako imaju potencijal da domaće tržište obezbjede mnogim od proizvoda koji se uvoze, većina domaćih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda nisu cjenovno konkurentni obzirom na višestruko manja izdvajanja sredstava iz vladinih budžeta za subvencije u poljoprivredi u odnosu na zemlje okruženja. Dodatno, nedostatak cetrifikacije i licenciranja poljoprivrednih proizvoda u skladu sa EU standardima je takođe problem koji na prostorima BiH egzistira već duži niz godina i onemogućava izvoz poljoprivrednih roba visoke vrijednosti.

Ključna aktivnost koja je realizovana u 2012. godinu je izrada podzakonskih propisa iz „higijenskog paketa“ kojim se u zakonodavstvo Bosne i Hercegovine preuzimaju Uredbe 852/2004 (opšti uslovi higijene hrane), 853/2004 (posebni uslovi higijene hrane životinjskog porijekla), 854/2004 (sistem službene kontrole hrane životinjskog porijekla) i 882/2004 (službene kontrole hrane, hrane za životinje, zdravlja i dobrobiti životinja). Savjet ministra je donio set pravilnika iz tzv. "higijenskog paketa" s ciljem ispunjavanja obaveze o harmonizaciji bh. propisa sa zakonodavstvom Evropske unije koje je pripremila Agencija za bezbjednost hrane BiH i Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa. Usvajanje higijenskog paketa kojim se usklađuje inspekcijski nadzor i kontrola prehrambenih proizvoda animalnog i biljnog porijekla, jedna je od ključnih aktivnosti koja će pospješiti uspostavljanje sistema sljedivosti i sigurnost hrane, odnosno uspostaviti komandni lanac u skladu sa EU standardima i praksama. Međutim, i u narednom periodu nepohodno je kompletan sistem bezbjednosti hrane učiniti efikasnijim a da to unapređenje efikasnosti bude prepoznato i potvrđeno od EU institucija. Usvajanje i implementacija propisa EU *Acquis Communautaire* u oblasti poljoprivrede, ruralnog razvoja, veterinarske, fitosanitarne politike i politike bezbjednosti hrane i ispunjavanje bezbjednosnih standarda u trgovini hranom prioritetni je zadatak od posebne važnosti za bh poljoprivredu, jer u suštini predstavlja stvaranje mogućnosti za izvoz i plasman poljoprivrednih proizvoda na EU tržište i tržište Republike Hrvatske. Dodatno, stvaranje operativne strukture za korištenje predpristupne pomoći za poljoprivredu i ruralni razvoj (IPA RD) jednako je važan prioritet.

Zadatak koji se stavlja pred BiH i u narednom periodu je iznalaženje adekvatnih politika razvoja sektora poljoprivrede uz aktivno učešće i prijeko potreban kompromis svih aktera u zemlji kako bi se u sektoru mogao napraviti značajniji pomak, te stvoriti potrebni preduslovi za korištenje predpristupnih fondova EU namijenjenih poljoprivredi i ruralnom razvoju zemalja pristupnica i kojim će se podržati i olakšati neminovne promjene i reforme, te dijelom povećati konkurentnost i kvalitet bh. proizvoda na tržištu.

5.1. Struktura BH robne razmjene poljoprivrednim proizvodima

U ovom dijelu dokumenta, posmatrana je struktura BiH robne razmjene poljoprivrednim proizvodima u skladu sa WTO klasifikacijom i sa međunarodnom HS klasifikacijom prema kojoj se poljoprivredni proizvodi razvrstavaju po glavama Carinske tarife od 1 do 24. (Prilog br. 1)

Tabela 45 - Uporedni pregled BiH razmjene poljoprivrednim proizvodima za period 2010. - 2012. g.
Mil. KM

Period	UVOZ	Rast/Pad u %	IZVOZ	Rast/Pad u %	OBIM	Rast/Pad u %	DEFICIT	Rast/Pad u %	Pokrivenost %
2010	2.555,28	-	612,83	-	3.168,11	-	-1.942,44	-	23,98%
2011	2.837,49	11,04%	689,03	12,43%	3.526,52	11,31%	-2.148,46	10,61%	24,28%
2012	2.450,16	-13,65%	705,92	2,45%	3.156,07	-10,50%	-1.744,24	-18,81%	28,81%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Poljoprivredni proizvodi su razvrstani u skladu sa WTO klasifikacijom

U bh robnoj razmjeni poljoprivrednim proizvodima za 2012. godinu u odnosu na prethodnu godinu, zabilježen je pad uvoza od 13,65%, dok je na strani izvoza zabilježen blagi rast od 2,45%. Kao posljedica toga došlo je do pada deficita od 18,81% i većeg procenta pokrivenosti koja iznosi 28,81%.

Tabela 46 - Robna razmjena poljoprivrednim proizvodima po regionima za 2012. g.

Mil. KM

Region	IZVOZ	% u ukupnom izvozu	UVOZ	% u ukupnom uvozu	Pokrivenost (%)	OBIM	% u obimu	DEFICIT/SUFICIT	% u deficitu
EU	204,98	29,04%	859,70	35,09%	23,84%	1.064,68	33,73%	-654,72	37,54%
CEFTA	466,56	66,09%	1.271,88	51,91%	36,68%	1.738,44	55,08%	-805,33	46,17%
EFTA	3,77	0,53%	3,68	0,15%	102,58%	7,45	0,24%	0,10	-0,01%
UoST*	11,82	1,67%	57,91	2,36%	20,41%	69,73	2,21%	-46,09	2,64%
Ostatak svijeta	18,79	2,66%	256,99	10,49%	7,31%	275,78	8,74%	-238,19	13,66%
UKUPNO	705,92	100,00%	2.450,16	100,00%	28,81%	3.156,07	100,00%	-1.744,24	100,00%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

** Poljoprivredni proizvodi su razvrstani u skladu sa WTO klasifikacijom

U ukupnoj bh razmjeni poljoprivrednim proizvodima za 2012. godinu najveće učešće imaju zemlje potpisnice CEFTA-e (55,08%), te članice EU (33,73%).

U ukupnom bh izvozu poljoprivrednih proizvoda potpisnice CEFTA-e učestvuju sa 66,09%, a članice EU sa 29,04%.

U ukupnom bh uvozu poljoprivrednih proizvoda potpisnice CEFTA-e učestvuju sa 51,91%, a članice EU sa 35,09%.

Grafikon 9. - Robna razmjena poljoprivrednim proizvodima po regionima za 2012. godine

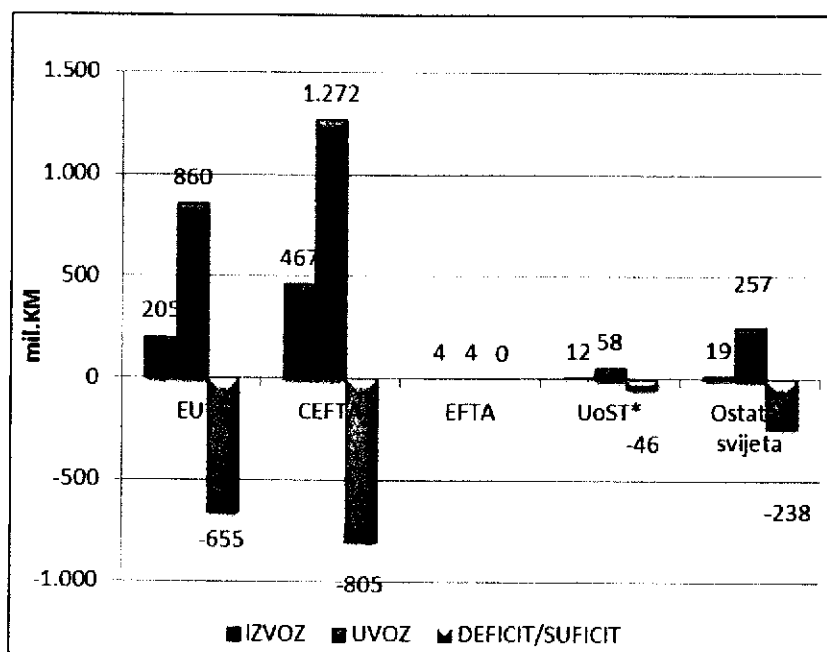

Tabela 47 - Uporedni pregled BiH razmjene poljoprivrednim proizvodima po regionima

Mil.KM

Region	2011				2012				Rast/Pada: 2012/2011	
	Uvoz		Izvoz		Uvoz		Izvoz		Uvoz	Izvoz
	Vrijednost	Učestalost	Vrijednost	Učestalost	Vrijednost	Učestalost	Vrijednost	Učestalost		
EU	930,33	32,79%	216,39	31,41%	859,70	35,09%	204,98	29,04%	-7,59%	-5,28%
CEFTA	1.372,12	48,36%	440,36	63,91%	1.271,88	51,91%	466,56	66,09%	-7,31%	5,95%
EFTA	4,19	0,15%	4,18	0,61%	3,68	0,15%	3,77	0,53%	-12,32%	-9,78%
UoS*	58,11	2,05%	9,41	1,37%	57,91	2,36%	11,82	1,67%	-0,35%	25,55%
Ostatak svijeta	472,73	16,66%	18,68	2,71%	256,99	10,49%	18,79	2,66%	-45,64%	0,59%
UKUPNO	2.837,49	100,00%	689,03	100,00%	2.450,16	100,00%	705,92	100,00%	-13,65%	2,45%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

** Poljoprivredni proizvodi su razvrstani u skladu sa WTO klasifikacijom

Prema podacima iz tabele se može vidjeti da je došlo do pada uvoza poljoprivrednih proizvoda za 2012. godine u odnosu na prethodnu godinu, gdje je uvoz smanjen za 13,65%, a izvoz se povećao za 2,45%.

U 2012. godini zabilježen je pad uvoza poljoprivrednih proizvoda po regionima, pa tako je uvoz iz EU smanjen za 7,59%, iz zemalja CEFTA-e za 7,31%, iz zemalja EFTA-e ostvaren je pad uvoza od 12,32%, iz Turske (UoST) je smanjen uvoz poljoprivrednih proizvoda za 0,35% te iz zemalja Ostatka svijeta uvoz poljoprivrednih proizvoda je smanjen za 45,64%.

Izvoz poljoprivrednih proizvoda za 2012. godinu bilježi pad u zemlje EU gdje je smanjen za 5,28%, izvoz istih u zemlje potpisnice CEFTA-u je povećan za 5,95%. Najveći pad izvoza poljoprivrednih proizvoda ostvaren je kod zemalja EFTA-e i to za 9,78%, dok je izvoza poljoprivrednih proizvoda u zemlje UoST (Turska) povećan za 25,55%, te u zemlje Ostataka svijeta povećan je izvoz za 0,59%.

Tabela 48 - Struktura BiH razmjene poljoprivrednih proizvoda (glave CT 1-24)

Glava (CT)	2011.		2012.		Kmj/pad	
	UVOZ	IZVOZ	UVOZ	IZVOZ	UVOZ	IZVOZ
01	96,74	6,91	98,54	5,86	1,86%	-15,18%
02	129,10	16,69	135,00	18,69	4,57%	11,95%
03	17,55	18,91	19,13	16,74	9,00%	-11,44%
04	169,78	86,17	170,60	92,22	0,48%	7,02%
05	1,47	0,35	1,69	0,83	14,99%	137,54%
06	15,55	2,88	14,88	3,86	-4,27%	34,02%
07	60,20	27,32	60,96	25,52	1,25%	-6,60%
08	108,70	46,43	122,24	37,85	12,46%	-18,48%
09	111,63	8,08	122,12	7,17	9,40%	-11,25%
10	250,98	5,16	240,77	4,56	-4,07%	-11,66%
11	59,42	5,08	56,14	6,28	-5,53%	23,48%
12	73,83	6,61	86,40	5,75	17,02%	-12,99%
13	0,92	0,00	1,37	0,05	48,62%	100,00%
14	0,58	0,09	0,92	0,04	59,19%	-52,18%
15	146,44	58,22	171,92	75,88	17,40%	30,33%
16	108,06	38,07	118,34	43,35	9,51%	13,88%
17	261,98	114,94	200,26	108,86	-23,56%	-5,29%
18	128,51	14,04	130,33	19,39	1,42%	38,14%
19	161,58	43,18	168,01	52,51	3,98%	21,62%
20	48,94	20,43	54,39	19,52	11,13%	-4,49%
21	207,45	17,16	211,81	14,80	2,10%	-13,76%
22	313,39	40,79	325,40	40,39	3,83%	-0,97%
23	162,61	16,45	187,82	19,32	15,50%	17,49%
24	134,54	18,26	117,51	18,56	-12,66%	1,65%
Ukupno (1-24)	2.769,95	612,20	2.816,54	637,99	1,68%	4,21%
% (1-24)	17,84%	7,45%	18,47%	8,12%		
UKUPNO	15.525,43	8.222,11	15.252,94	7.857,96	-1,76%	-4,43%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Poljoprivredni proizvodi su razvrstani u skladu sa Kombinovanom nomenklaturom (gl. CT 1-24)

Ukupan uvoz poljoprivrednih proizvoda (glave Carinske tarife 1-24) za 2012. godinu iznosio je 2,82 milijardi KM, što predstavlja 18,47% od ukupnog bh uvoza.

Uvoz poljoprivrednih proizvoda za 2012. godinu je povećan za 1,68% u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupan izvoz poljoprivrednih proizvoda (glave Carinske tarife 1-24) za 2012. godinu iznosio je 637,99 miliona KM i predstavlja 8,12% od ukupnog bh izvoza.

Izvoz poljoprivrednih proizvoda za 2012. godinu je povećan za 4,21% u odnosu na 2011. godinu.

5.2. Struktura deficita u trgovini poljoprivrednim proizvodima

Tabela 49 - Struktura deficita u razmjeni poljoprivrednim proizvodima za 2012. g.

Glava CT	OPIS	UVOZ	IZVOZ	DEFICIT	% učesća u deficitu
01	Žive životinje	98,54	5,86	-92,67	5,37%
02	Meso i drugi klanični proizvodi za jelo	135,00	18,69	-79,85	4,62%
03	Ribe, ljuskari, mekušci, i slično	19,13	16,74	-81,79	4,74%
04	Mlijeko, ptičja jaja, med, i slično	170,60	92,22	-6,32	0,37%
05	Ostali proizvodi životinjskog porijekla	1,69	0,83	-97,71	5,66%
06	Ukrasne biljke, korijenje i slično	14,88	3,86	-94,68	5,48%
07	Povrće, korijenje i krtole za jelo	60,96	25,52	-73,02	4,23%
08	Voće za jelo; kore agruma, dinja, lubenica	122,24	37,85	-60,69	3,51%
09	Kafa, čaj, mate čaj i začini	122,12	7,17	-91,37	5,29%
10	Žitarice	240,77	4,56	-93,98	5,44%
11	Proizvodi mlinske industrije; škrob, i slično	56,14	6,28	-92,26	5,34%
12	Zrnavlje, sjeme, plodovi, stočna hrana i slično	86,40	5,75	-92,78	5,37%
13	Šelak; gume, smole i ostali biljni sokovi i ekstrakti	1,37	0,05	-98,49	5,70%
14	Pletarski biljni materijal i slično	0,92	0,04	-98,49	5,70%
15	Biljna i životinjska mast i vosak, i slično	171,92	75,88	-22,66	1,31%
16	Preradevine od mesa, riba, ljuskara, i slično	118,34	43,35	-55,19	3,20%
17	Šećer i proizvodi od šećera	200,26	108,86	10,33	-0,60%
18	Kakao i proizvodi od kakaoa	130,33	19,39	-79,14	4,58%
19	Proizvodi na bazi žitarica, mlijeka, i slično	168,01	52,51	-46,03	2,67%
20	Proizvodi od povrća, voća, i slično	54,39	19,52	-79,02	4,58%
21	Razni proizvodi za ishranu	211,81	14,80	-83,74	4,85%
22	Pića, alkoholi, i sirće	325,40	40,39	-58,15	3,37%
23	Ostaci i otpaci prehrambene industrije, i slično	187,82	19,32	-79,21	4,59%
24	Duhan i proizvodi zamjene duhana	117,51	18,56	-79,98	4,63%
Ukupno (1-24)		2.816,54	637,99	-1.726,89	100,00%
%(1-24)		18,47%	8,12%	50,00%	
UKUPNO		15.252,94	7.857,96	-3.453,77	

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Poljoprivredni proizvodi su razvrstani u skladu sa Kombinovanom nomenklaturom (gl. CT 1-24)

Bosna i Hercegovina i dalje bilježi deficit po svim glavama Carinske tarife (1-24). To govori u prilog činjenici da je BiH uvozno orijentisana zemlja kada se radi o poljoprivrednim proizvodima.

U 2012. godini najveće učešće u deficitu robne razmjene BiH poljoprivrednim proizvodima imali su:

1. Glava CT 13 – Šelak; gume, smole i ostali biljni sokovi i ekstrakti (5,7%);
2. Glava CT 14 – Pletarski biljni materijal i slično (5,7%);
3. Glava CT 05 – Ostali proizvodi životinjskog porijekla (5,66%);
4. Glava CT 06 – Ukrasne biljke, korijenje i slično (5,48%);
5. Glava CT 10 – Žitarice (5,44%).
6. Glava CT 01 – Žive životinje (5,37%);
7. Glava CT 12 – Zrnevlje, sjeme, plodovi, stočna hrana i slično (5,37%);
8. Glava CT 11 - Proizvodi mlinske industrije; škrob, i slično (5,34%);
9. Glava CT 09 – Kafa, čaj, mate čaj i začini (5,29%);
10. Glava CT 21 – Razni proizvodi za ishranu (4,85%);

Ukupno: 54,2%

U 2012. godini navedenih deset grupa poljoprivrednih proizvoda po glavama CT 1-24 učestvuju sa 54,2% u ukupnom deficitu poljoprivrednih proizvoda.

5.3. Razmjena poljoprivrednim proizvodima sa Hrvatskom i Srbijom

5.3.1. Robna razmjena sa Hrvatskom

Tabela 50 - Uporedni pregled razmjene poljoprivrednim proizvodima sa Hrvatskom

OPIS	Mil.KM				
	2010	2011	2012	Rast/Pad 2011/2010	Rast/Pad 2012/2011
UVOZ IZ HRVATSKE	606,32	655,86	595,31	8,17%	-9,23%
IZVOZ U HRVATSKU	170,98	199,33	206,46	16,58%	3,58%
OBIM ROBNE RAZMJENE	562,09	855,19	607,29	52,14%	-28,99%
DEFICIT/SUFICIT	-435,34	-456,53	-388,85	4,87%	-14,83%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Poljoprivredni proizvodi su razvrstani u skladu sa WTO klasifikacijom

Ukupan obim razmjene poljoprivrednih proizvoda Bosne i Hercegovine sa Hrvatskom za 2012. godine iznosio je 607,29 miliona KM, te predstavlja pad od 28,99% u odnosu na prethodnu godinu, kada je ukupna razmjena iznosila 855,19 miliona KM.

Uvoz poljoprivrednih proizvoda iz Hrvatske za 2012. godine iznosio je 595,31 milion KM, te je manji za 9,23% u odnosu na prethodnu godinu.

Izvoz poljoprivrednih proizvoda u Hrvatsku za 2012. godinu iznosio je 206,46 miliona KM, te je u odnosu na prethodnu godinu veći za 3,58%.

Tabela 51 - Razmjena poljoprivrednim proizvodima sa Hrvatskom za 2012. g.

Glave CT	2012						Učešće po glavama CT	
	Ukupni BH izvoz	Ukupni BH izvoz	Pokrivenost	Uvoz iz Hrvatske	Izvoz u Hrvatsku	Pokrivenost	% uvoza iz Hrvatske	% izvoza u Hrvatsku
01	98,54	5,86	5,95%	32,08	0,02	0,08%	32,55%	0,42%
02	135,00	18,69	13,84%	12,72	7,88	61,91%	9,42%	42,14%
03	19,13	16,74	87,54%	3,02	3,50	115,96%	15,79%	20,92%
04	170,60	92,22	54,06%	73,10	45,59	62,37%	42,85%	49,44%
05	1,69	0,83	48,80%	0,30	0,03	8,97%	17,79%	3,27%
06	14,88	3,86	25,93%	0,42	0,91	215,13%	2,85%	23,67%
07	60,96	25,52	41,86%	3,55	7,11	200,13%	5,83%	27,86%
08	122,24	37,85	30,96%	6,06	6,72	110,93%	4,96%	17,76%
09	122,12	7,17	5,87%	5,50	0,12	2,19%	4,51%	1,68%
10	240,77	4,56	1,89%	61,96	1,50	2,42%	25,73%	32,91%
11	56,14	6,28	11,18%	17,41	0,03	0,20%	31,01%	0,55%
12	86,40	5,75	6,66%	40,66	0,29	0,71%	47,06%	5,01%
13	1,37	0,05	3,53%	0,05	0,00	0,00%	3,94%	0,00%
14	0,92	0,04	4,75%	0,00	0,00	0,00%	0,02%	9,95%
15	171,92	75,88	44,14%	27,43	48,15	175,53%	15,95%	63,45%
16	118,34	43,35	36,63%	55,51	8,20	14,78%	46,90%	18,92%
17	200,26	108,86	54,36%	11,22	8,45	75,35%	5,60%	7,77%
18	130,33	19,39	14,88%	30,63	2,65	8,64%	23,50%	13,65%
19	168,01	52,51	31,25%	26,88	27,19	101,14%	16,00%	51,78%
20	54,39	19,52	35,88%	9,50	8,00	84,24%	17,47%	41,02%
21	211,81	14,80	6,99%	55,83	6,77	12,12%	26,36%	45,72%
22	325,40	40,39	12,41%	124,38	25,28	20,32%	38,22%	62,58%
23	187,82	19,32	10,29%	29,51	3,17	10,73%	15,71%	16,38%
24	117,51	18,56	15,79%	58,27	1,96	3,36%	49,59%	10,57%
Ukupno (1-24)	2.816,54	637,99	22,65%	686,01	213,53	31,13%	24,36%	33,47%
% (1-24)	18,47%	8,12%		31,15%	18,33%			
UKUPNO	15.252,94	7.857,96	51,52%	2.202,55	1.165,02	52,89%	14,44%	14,83%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Poljoprivredni proizvodi su razvrstani u skladu sa Kombinovanom nomenklaturom (gl. CT 1-24)

Ukupan uvoz poljoprivrednih proizvoda (glave Carinske tarife 1-24) za 2012. godinu iznosio je 2,82 milijarde KM, što predstavlja 18,47% od ukupnog bh uvoza.

Ukupan izvoz poljoprivrednih proizvoda (glave Carinske tarife 1-24) za 2012. godinu iznosio je 637,99 miliona KM i predstavlja 8,12% od ukupnog bh izvoza.

Uvoz poljoprivrednih proizvoda iz Hrvatske za 2012. godinu iznosio je 686,01 miliona KM što predstavlja 31,15% od ukupnog uvoza iz Hrvatske.

Izvoz poljoprivrednih proizvoda u Hrvatsku za 2012. godinu iznosio je 213,53 miliona KM što predstavlja 18,33% od ukupnog izvoza u Hrvatsku.

Pokrivenost uvoza izvozom u bh razmjeni poljoprivrednih proizvoda sa Hrvatskom za 2012. godinu je iznosila 31,13%.

5.3.2. Robna razmjena sa Srbijom

Tabela 52 - Usporedni pregled razmjene poljoprivrednim proizvodima sa Srbijom

	2011	2011	2012	2012/2011	2012/2011
UVOZ IZ SRBIJE	602,74	626,67	584,99	3,97%	-6,65%
IZVOZ U SRBIJU	90,65	90,69	95,23	0,04%	5,00%
OBIM ROBNE RAZMJENE	693,40	717,36	680,22	3,46%	-5,18%
DEFICIT/SUFICIT	-512,09	-535,98	-489,77	4,66%	-8,62%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Poljoprivredni proizvodi su razvrstani u skladu sa WTO klasifikacijom

Ukupan obim razmjene poljoprivrednih proizvoda Bosne i Hercegovine sa Srbijom za 2012. godinu iznosio je 680,22 miliona KM, te predstavlja pad od 5,18% u odnosu prethodnu godinu, kada je ukupna razmjena iznosila 717,36 miliona KM.

Uvoz poljoprivrednih proizvoda iz Srbije za 2012. godinu iznosio je 584,99 miliona KM, te je u odnosu na isti period prethodne godine manji za 6,65%.

Izvoz poljoprivrednih proizvoda u Srbiju za 2012. godinu iznosio je 95,23 miliona KM, te je u odnosu na prethodnu godinu veći za 5,00%.

Tabela 53 - Razmjena poljoprivrednim proizvodima sa Srbijom za 2012. g.

Glava CE	2012						Učelje po glavama CE	
	Ukupni BiH uvoz	Ukupni BiH izvoz	Pokrivenost	Uvoz iz Srbije	Izvoz u Srbiju	Pokrivenost	uvoza iz Srbije	izvoza u Srbiju
01	98,54	5,86	5,95%	42,56	2,07	4,86%	43,19%	35,32%
02	135,00	18,69	13,84%	1,67	8,25	494,51%	1,24%	44,14%
03	19,13	16,74	87,54%	0,10	5,39	0,00%	0,50%	32,17%
04	170,60	92,22	54,06%	16,64	18,50	111,19%	9,75%	20,06%
05	1,69	0,83	48,80%	0,05	0,00	0,00%	3,24%	0,00%
06	14,88	3,86	25,93%	1,99	0,59	29,72%	13,35%	15,30%
07	60,96	25,52	41,86%	6,84	1,37	20,03%	11,22%	5,37%
08	122,24	37,85	30,96%	3,54	9,81	277,18%	2,90%	25,92%
09	122,12	7,17	5,87%	1,65	0,22	13,33%	1,35%	3,08%
10	240,77	4,56	1,89%	74,02	1,33	1,79%	30,74%	29,07%
11	56,14	6,28	11,18%	28,59	0,10	0,35%	50,93%	1,58%
12	86,40	5,75	6,66%	14,32	1,70	11,87%	16,58%	29,54%
13	1,37	0,05	3,53%	0,00	0,00	7,32%	0,25%	0,00%
14	0,92	0,04	4,75%	0,04	0,02	37,01%	4,89%	38,13%
15	171,92	75,88	44,14%	55,57	0,11	0,20%	32,33%	0,14%
16	118,34	43,35	36,63%	27,87	8,79	31,54%	23,55%	20,28%
17	200,26	108,86	54,36%	9,86	1,04	10,57%	4,92%	0,96%
18	130,33	19,39	14,88%	40,93	8,92	21,79%	31,40%	45,99%
19	168,01	52,51	31,25%	66,05	7,69	11,64%	39,31%	14,64%
20	54,39	19,52	35,88%	9,52	2,22	23,31%	17,50%	11,37%
21	211,81	14,80	6,99%	31,47	2,81	8,94%	14,86%	19,00%
22	325,40	40,39	12,41%	127,31	5,34	4,19%	39,12%	13,22%
23	187,82	19,32	10,29%	54,04	10,24	18,94%	28,77%	52,98%
24	117,51	18,56	15,79%	11,04	2,56	23,23%	9,39%	13,82%
Ukupno (1-24)	2.816,54	637,99	22,65%	625,66	99,05	15,83%	22,21%	15,53%
% (1-24)	18,47%	8,12%		43,71%	13,95%			
UKUPNO	15.252,94	7.857,96	51,52%	1.431,53	710,00	49,60%	9,39%	9,04%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Poljoprivredni proizvodi su razvrstani u skladu sa Kombinovanom nomenklaturom (gl. CT 1-24)

Ukupan uvoz poljoprivrednih proizvoda (glave Carinske tarife 1-24) za 2012. godinu iznosio je 2,82 milijarde KM, što predstavlja 18,47% od ukupnog bh uvoza.

Ukupan izvoz poljoprivrednih proizvoda (glave Carinske tarife 1-24) za 2012. godinu iznosio je 637,99 miliona KM i predstavlja 8,12% od ukupnog bh izvoza.

Uvoz poljoprivrednih proizvoda iz Srbije za 2012. godinu iznosio je 625,66 miliona KM, što

predstavlja 43,71% od ukupnog bh uvoza iz Srbije.

Izvoz poljoprivrednih proizvoda u Srbiju za 2012. godine iznosio je 99,05 miliona KM, što predstavlja 13,95% od ukupnog bh izvoza u Srbiju.

Pokrivenost uvoza izvozom poljoprivrednih proizvoda sa Srbijom u 2012. godinu iznosila je 15,53%.

Prilog 1

Nazivi glava Carinske tarife (1-24)
Poljoprivredni proizvodi

- 1 - Žive životinje
- 2 - Meso i jestivi klaonični proizvodi
- 3 - Ribe i ljuskavci, mekušci i ostali vodeni beskičmenjaci
- 4 - Mlijeko i drugi mliječni proizvodi; jaja peradi; ptičija jaja; prirodni med; jestivi proizvodi životinjskog porijekla, koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu
- 5 - Proizvodi životinjskog porijekla, koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu
- 6 - Živo drveće i druge biljke; lukovice, korjenje i slično; rezano cvijeće i ukrasno lišće
- 7 - Jestivo povrće, neko korjenje i gomolji
- 8 - Jestivo voće i orašasti plodovi; kore agruma, dinja i lubenica
- 9 - Kahva, čaj, mate čaj i začini
- 10 - Žitarice
- 11 - Proizvodi mlinske industrije; slad; škrob; inulin; pšenični gluten
- 12 - Uljano sjemenje i plodovi; razno zrnje; sjemenje i plodovi; industrijsko i ljekovito bilje; slama i stočna hrana
- 13 - Šelak; gume, smole i ostali biljni sokovi i ekstrakti
- 14 - Biljni materijali za pletarstvo; biljni proizvodi koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu
- 15 - Masti i ulja životinjskog ili biljnog porijekla te proizvodi njihove razgradnje; prerađene jestive masti; životinjski ili biljni voskovi
- 16 - Prerađevine od mesa, riba, ljuskavaca, mekušaca ili drugih vodenih beskičmenjaka
- 17 - Šećeri i proizvodi od šećera
- 18 - Kakao i proizvodi od kakaa
- 19 - Proizvodi na osnovi žitarica, brašna, škroba ili mlijeka; slastičarski proizvodi
- 20 - Proizvodi od povrća, voća, orašastih plodova ili ostalih dijelova biljaka
- 21 - Razni prehrambeni proizvodi
- 22 - Pića, alkoholi i sirće
- 23 - Ostaci i otpaci od prehrambene industrije; pripremljena životinjska hrana
- 24 - Duhan i prerađene zamjene duhana

Ekonomski pokazatelji BiH za 2011. i 2012. godinu

Bruto domaći proizvod 2011.godine, mil. KM	25.666,00
Bruto domaći proizvod po stanovniku za 2011.godinu, KM	6.684,00
Realna stopa rasta BDP-a u 2011. godini, u %	1,02
Bruto devizne rezerve za 2011.godinu, mil. KM	6.424,00
Saldo tekućeg računa za 2011. godinu, mil. KM	-2.233,00
Stopa nezaposlenosti po ILO definiciji u 2012. godini (ARS),	28,00
Prosječne neto plaće za BiH za novembar 2012.godine u KM	832,00
Direktne strane investicije u 2011. godini, mil KM	10.600,00
Saldo robne razmjene u 2012.godini, mil. KM	-7.394,98
BH uvoz 2012. godine, mil. KM	15.252,94
BH izvoz 2012. godine, mil. KM	7.857,96
Pokrivenost uvoza izvozom za 2012. godinu, u %	51,50
Obim robne razmjene za 2012. godinu, mil.KM	23.110,90

Izvor: Agencija za statistiku, Centralna Banka BiH, Agencija za unapređenje stranih investicija u BiH, Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, Transparency International

BiH indikatori za 2012. godinu

	Rang (142)
A. Index globalne konkurentnosti (GCI)-XII stubova	100
Osnovni uslovi	92
I stub: Institucije	109
II stub: Infrastruktura	99
III stub: Makroekonomska stabilnost	78
IV stub: Zdravstvo i osnovno obrazovanje	58
Povećanje efikasnosti	102
V stub: Visoko obrazovanje i stručna obuka	86
VI stub: Efikasnost tržišta roba	115
VII stub: Efikasnost tržišta rada	85
VIII stub: Razvoj finansijskog tržišta	124
IX stub: Tehnološka spremnost	73
X stub: Veličina tržišta	97
Inovativnost i sofisticiranost faktora	108
XI stub: Poslovna sofisticiranost	108
XII stub: Inovativnost	104

I stub: Institucije	109
1. Prava vlasništva	129
2. Zaštita intelektualne svojine	121
3. Zloupotreba javnih fondova	75
4. Povjerenje javnosti prema političarima	74
5. Neregularna plaćanja i mito	94
6. Neovisnot pravosuđa	97
7. Pristranost u donošenju odluka državnih službenika	69
8. Rasipništvo državne potrošnje	124
9. Teret državnih propisa	109
10. Efikasnost pravnog okvira u rješavanju sporova	119

11. Efikasnost pravnog okvira	109
12. Transparentnost državne politike	134
13. Uticaj terorizma na ekonomsko poslovanje	13
14. Uticaj kriminala i nasilja na ekonomsko poslovanje	89
15. Organizirani kriminal	110
16. Pouzdanost policijske službe	68
17. Etičko ponašanje preduzeća	134
18. Jačanje revizije i standarda izvještavanja	119
19. Efikasnost korporativnih zajednica	71
20. Zaštita manjiskih dioničara	139
21. Prednost zaštite investitora, (0-10)	77
II stub: Infrastruktura	99
1. Kvalitet ukupne infrastrukture	140
2. Kvalitet puteva	141
3. Kvalitet željeznica	98
4. Kvalitet luka	141
5. Kvalitet avio transporta	138
6. Raspoloživost sjedala po kilometru	137
7. Kvalitet ponude električne energije	51
8. Fiksne telefonske linije	45
9. Pretplate na mobilne telefone	97
III stub: Makroekonomska stabilnost	78
1. Vladin suficit/deficit	82
2. Stopa državne štednje	108
3. Inflacija	1
4. Obim kamatnih stopa	54
5. Vladin dug	59
6. Procjena kreditne sposobnosti zemlje	109
IV stub: Zdravstvo i osnovno obrazovanje	58
1. Uticaj malarije na ekonomsko poslovanje	1
2. Slučajevi malarije	1
3. Uticaj tuberkuloze na ekonomsko poslovanje	28
4. Slučajevi tuberkuloze	72
5. Uticaj HIV/AIDS na ekonomsko poslovanje	6
6. Preovladavanost HIV	1
7. Smrtnost djece	60
8. Životni vijek	52
9. Kvalite osnovnog obrazovanja	41
10. Stopa upisa osnovnog obrazovanja	110
V stub: Visoko obrazovanje i stručna obuka	86
1. Upis u srednje škole	60
2. Upis na fakultete	63
3. Kvalitet obrazovnog sistema	73
4. Kvalitet matematičkog i naučnog obrazovanja	41
5. Kvalitet menadžmenta u školama	71
6. Pristup internetu u školama	81
7. Lokalna raspoloživost istraživanju i usluge stručne obuke	122
8. Obim kadrova za stručnu obuku	137
VI stub: Efikasnost tržišta roba	115
1. Intenzitet lokalne konkurencije	132

2. <i>Stepen tržišne dominacije</i>	131
3. <i>Efekti antimonopolske politike</i>	110
4. <i>Stepen i efekti oporezivanja</i>	123
5. <i>Ukupna stopa poreza</i>	16
6. <i>Broj procedura za započinjanje biznisa</i>	119
7. <i>Vrijeme potrebno za započinjanje biznisa</i>	124
8. <i>Poljoprivredna politika</i>	121
9. <i>Rasprostranjenost trgovinskih barijera</i>	72
10. <i>Carinske barijere</i>	65
11. <i>Rasprostranjenost stranog vlasništva</i>	91
12. <i>Uticaj propisa poslovanja na direktne strane investicije</i>	120
13. <i>Teret carinskih procedura</i>	119
14. <i>Uvoz kao procenat GDP</i>	42
15. <i>Stepen orijentacije prema kupcu</i>	107
16. <i>Sofisticiranost kupca</i>	117
VII stub: Efikasnost tržišta rada	85
1. <i>Saradnja između rada i poslodavca</i>	128
2. <i>Fleksibilnost određivanja plaća</i>	56
3. <i>Rigidnost zapošljavanja</i>	86
4. <i>Zapošljavanje i otpuštanje prakse</i>	29
5. <i>Troškovi otpuštanja</i>	65
6. <i>Plate i produktivnost</i>	120
7. <i>Povjerenje u profesionalni menadžment</i>	108
8. <i>Odliv intelektualaca</i>	126
9. <i>Udio žena u radnoj snazi</i>	48
VIII stub: Razvoj finansijskog tržišta	124
1. <i>Dostupnost finansijskih usluga</i>	126
2. <i>Odobrenost finansijskih sredstava</i>	124
3. <i>Finansiranje kroz udjel lokalnih tržišta</i>	111
4. <i>Jednostavan pristup kreditima</i>	122
5. <i>Postojanje rizika za kapital</i>	125
6. <i>Čvrstoća banaka</i>	122
7. <i>Propisi zaštite razmjena</i>	123
8. <i>Registar zakonskih prava, (0-10)</i>	76
IX stub: Tehnološka spremnost	73
1. <i>Dostupnost najsvremenijih tehnologija</i>	105
2. <i>Nivo usvajanja tehnologija</i>	107
3. <i>Direktne strane investicije i transfer tehnologije</i>	117
4. <i>Internet korisnici</i>	44
5. <i>Obim internet pretplatnika</i>	51
6. <i>Internet bandwidth</i>	56
X stub: Veličina tržišta	97
1. <i>Index veličine domaćeg tržišta</i>	94
2. <i>Index veličine inostranog tržišta</i>	97
XI stub: Poslovna sofisticiranost	108
1. <i>Obim lokalnih snadbjevača</i>	112
2. <i>Kvalitet lokalnih snadbjevača</i>	112
3. <i>Stanje razvojenosti klastera</i>	76
4. <i>Karakter konkurentske prednosti</i>	107
5. <i>Procjena širine mreža</i>	105

6. Kontrola međunarodne distribucije	129
7. Sofisticiranost proizvodnog procesa	118
8. Obim marketinga	110
9. Spremnost povjeravanja nadzora	58
XII stub: Inovativnost	104
1. Kapacitet za inovacije	124
2. Kvalitet institucija za naučno istraživanje	98
3. Potrošnja kompanija na istraživanje i razvoj	96
4. Saradnja univerziteta i industrije u oblasti	84
5. Državne nabavke proizvoda naprednih tehnologija	109
6. Raspoloživost naučnika i inženjera	68
7. Korist patenata	90

	Rang (176)
B. Index percepcije korupcije (CPI)	72

	Rang (179)
C. Index ekonomskih sloboda	104

	Rang (183)
D. Index humanog razvoja (HDI)	74

	Rang (185)
E. Lakoća poslovanja (Doing Business)	127
Početak poslovanja	162
Dobijanje građevinske dozvole	159
Priključenje električne energije	154
Registracija imovine	100
Mogućnost kreditiranja	67
Zaštita investitora	98
Poreska politika	137
Trgovina sa inostranstvom	101
Provođenje ugovora	117
Rješavanje insolventnosti	84

Rang označava broje zemalja koje su uzete u posmatranje.

Izvor: www.wef.com, www.transparency.org, www.fzjpr.gov.ba, www.doingbusiness.org

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-50-1-3622-1/12
 Sarajevo, 24. 12. 2012. godine

01-1
 01-2
 01-3

855 / 27. 12. 2012

BOSNA I HERCEGOVINA
 MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE
 I EKONOMSKIH ODNOSA
 SARAJEVO

25-12-2012		
Proj. broj	Redni broj	Broj priloga
03	07-3502	1/12

MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE I EKONOMSKIH ODNOSA
 - n/p tajnika Ministarstva -

27.12.1
 03-9

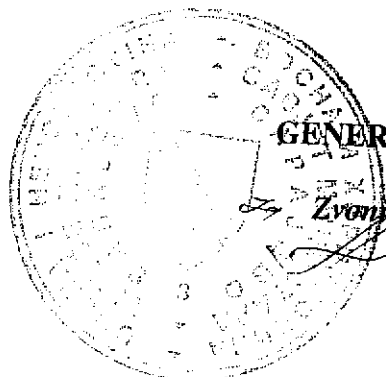
SARAJEVO

[Handwritten signature]

Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine je od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine zatražio davanje odgovora na pitanje koja je zastupnica Azra Hadžiahmetović postavila na 37. sjednici ovoga doma.

S tim u vezi, u prilogu dostavljamo zastupničko pitanje kako biste prema danom obrascu i na odgovarajućem jeziku i pismu pripremili prijedlog odgovora i isti dostavili Vijeću ministara radi razmatranja i utvrđivanja.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK

Zvonimir Kutleša

[Handwritten signature]